

Підготовка та реалізація молоддю проектів, спрямованих на сприяння євроінтеграційним процесам в Україні.

Брошура – К.: «Євроклуб «Право і Захист», 2009. – 140 с.

Брошура містить детальний опис проектної діяльності; досвід роботи інших євроклубів та профільних НУО з проектної тематики; методичні матеріали, що використовувались під час тренінгів; концепції проектів, розроблені слухачами тренінгів; коментарі та поради експертів Проекту, рекомендації щодо написання мікрогрантів як механізму підтримки громадських молодіжних ініціатив та ін.

Видання буде корисним для євроклубів, профільних неурядових організацій та інших інституцій, що опікуються питаннями участі молоді у євроінтеграційних процесах України.

Видання здійснено в рамках проекту «Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти», що виконується Євроклубом «Право і Захист» (<http://hreuc.com/>) за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні (http://kiev.usembassy.gov/assistance_democracygrants_ukr.html).

Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду США.

This project was supported by the Democracy Grants Program of the U.S. Embassy in Ukraine.

The views of the authors do not necessarily reflect the official position of the U.S. Government.

© «Євроклуб «Право і Захист», 2009.

ЗМІСТ

Розділ I. Проект „Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти”. Загальна інформація..... 4

1.1. Опис проблеми. Мета та завдання Проекту.....4

1.2. Проектна діяльність та результати Проекту.....6

Розділ II. Діяльність українських євроклубів та проєвропейських організацій, відібраних в рамках Проекту.....12

2.1. Напрямки діяльності українських євроклубів та проєвропейських організацій – учасників Проекту.....12

2.2. Навчання учасників Проекту роботі на грантових засадах.....35

2.3. Аналіз проектів, розроблених учасниками тренінгів.....55

Розділ III. Підвищення ефективності роботи євроклубів та профільних НУО.....81

3.1. Огляд діяльності українських євроклубів та профільних НУО.....81

3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності євроклубів.....88

Додатки90

Розділ I. Проект „Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти”. Загальна інформація

1.1. Опис проблеми. Мета та завдання Проекту

Протягом лютого-грудня 2009 року, громадська організація «Євроклуб «Право і Захист» (надалі – Євроклуб) за фінансової підтримки Фонду демократичних грантів Посольства США в Україні виконувала проект «Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти» (надалі – Проект).

На сьогодні залишається доволі низьким рівень результативності діяльності євроклубів на Україні.

Так, в Інтернеті розміщена база даних євроклубів (<http://groups.google.com/group/ukraineuroclubs/web/%D0%B1%D0%B0%D0%B7%D0%B0%20%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%85>). В означеній базі наведено стислу інформацію, приблизно, про 150 євроклубів (більша частина не має статусу юридичної особи). Однак, за даними розроблювачів бази в Україні існує близько 500 євроклубів. Євроклуб «Право і Захист» шляхом інформаційних запитів, листування та телефонних переговорів сформував власну базу євроклубів, які зареєстровані як громадська організація, мають статус юридичною особи, – в цій базі бл. 100 євроклубів. Однак, за 2007-2008 р. всі євроклуби України виконали менше 10 проектів, які б розповсюджували свій вплив за межі членів конкретного євроклубу.

Крім того, на сьогодні вочевидь існує проблема відокремленості, неінтегрованості євроклубів України у спільний інформаційний простір третього сектору. Переважна більшість євроклубів не знає про існування інших євроклубів, навіть в межах власного регіону. Подібна ситуація призводить до низького рівня ефектив-

ності роботи євроклубів в цілому, відсутності обміну досвідом між євроклубами, зниженню рівня залучення молоді у процеси євроінтеграції в Україні.

На наш погляд, відокремленість євроклубів, переважно низький рівень їх ефективності обумовлені простою відсутністю мотивації до активної участі в інформаційному полі. Так, більшість євроклубів за нашими даними не чітко розуміє власної можливості виходити за межі спілкування на рівні вузького колективу, не бачить перспектив здійснення масштабних програм, спрямованих на популяризацію ідей євроінтеграції серед великої кількості осіб на рівні свого регіону або навіть за його межами. Серед євроклубів майже не розповсюджена діяльність на грантових засадах, яка дозволяє розширити свою роботу, зробити її масштабною, підвищити її фаховий рівень, завдяки залученню висококваліфікованих фахівців з відповідних галузей. На наш погляд, розуміння євроклубами корисних наслідків від грантової роботи змусить їх підтримувати зв'язки зі своїми колегами, проводити заходи обміну досвідом, співпрацювати з іншими неурядовими організаціями, органами державної влади та ЗМІ.

Безпосередньою цільовою аудиторією Проекту були активісти євроклубів України.

Загальна мета Проекту: підготовка євроклубів України для систематичного здійснення на *грантових засадах* роботи, спрямованої на розповсюдження серед молоді інформації про євроінтеграційні процеси України

Проект був всеукраїнським та передбачав проведення двох тренінгів для євроклубів та профільних НУО України, зареєстрованих як юридичні особи. На тренінгах відбувалось навчання євроклубів виконувати масштабні програми, спрямовані на активізацію участі молоді у євроінтеграційних процесах, що проходять на території України.

Особливою є методологія проектних тренінгів, оскільки: 1) під час тренінгів слухачі (представники євроклубів) не просто навчалися, а колективно готували проекти, що в 2010 році будуть направлені

до донорських інституцій для отримання фінансування з метою реалізації відповідних програм; 2) тренерами виступали, зокрема, представники донорських інституцій, які намагались навчити учасників формувати максимально ефективні та перспективні програми, спираючись на досвід провідних фондів, які виділяють гранти для роботи на території України.

Фактично, проектні тренінги були формою спільної роботи, яка дозволила готувати серію масштабних програм, спрямованих на залучення молоді до євроінтеграційних процесів на території України.

Проектом також здійснювалась координація пошуку коштів, необхідних для втілення програм, розроблених в межах тренінгів. Результати проектної діяльності оформлені у вигляді брошури, яка пропонується до вашої уваги і розповсюджуватиметься між євроклубами України та іншими інституціями, що опікуються проблемами євроінтеграції України, зокрема, в контексті залучення молоді до цього процесу.

1.2. Проектна діяльність та результати Проекту.

На початковому етапі Проекту було розповсюджено інформацію про Проект серед євроклубів та інших зацікавлених суб'єктів, а проведено Конкурсний відбір слухачів для проектних тренінгів (далі – Конкурс).

Євроклубом було розроблено стандартне інформаційне повідомлення про Проект було розіслано серед більше ніж 600 євроклубів та інших зацікавлених суб'єктів, до сфери діяльності яких належить процес євроінтеграції України та молодіжна політика в усіх регіонах України.

Інформаційне повідомлення також було розповсюджено в більше ніж 50-и джерелах ЗМІ, Інтернет-просторі.

Євроклубом було підготовлено оголошення про Конкурс для участі в проектних тренінгах, а також **форму заявки для участі в тренінгах**

Правлінням Євроклубу було обрано 28 представників євроклубів та профільних НУО з 25-и регіонів України, які ставлять за мету діяльність, спрямовану на стимулювання євроінтеграційних процесів та активізацію роботи молоді в означеному напрямку. *Вік цільової групи тренінгу – від 20 до 28 років.*

Відбір здійснювався на конкурсних засадах. Всього на розгляд Євроклубу було представлено біля **200 заявок** з усіх регіонів України. Перевага надавалась особам, які представляють зареєстровані як юридичні особи організації, готові та мають можливість виконувати проекти на грантових засадах, проте не мають достатніх знань та досвіду для підготовки та реалізації грантів.

Також, для ефективного виконання проектних заходів Євроклубом було направлено запрошення взяти участь у Проекті фахівцям від провідних донорських інституцій та громадських організацій взяти участь у якості тренерів у проектних тренінгах.

В якості експертів у Проекті надали згоду виступити: Сергій Щербак, експерт з екологічних питань ПРООН в Україні; Дмитро Шульга, старший менеджер Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження»; Лариса Макдюк, керівник Центру гендерно-правової освіти; Ірина Брунова-Калісецька, експерт з питань європейської інтеграції, (АРК, ТНУ ім. В. Вернадського).

29 – 31 травня 2009 року у готелі «Берег» в м. Судак, АРК був проведений перший проектний тренінг **«Підготовка та реалізація молоддю проектів, спрямованих на сприяння євроінтеграційним процесам в Україні».**

Тренінг було присвячено первинній підготовці представників євроклубів та профільних НУО України до втілення своїх ідей у вигляді дієвих проектів, зокрема спрямованих на активізацію участі молоді у євроінтеграційних процесах України.

Учасники тренінгу були відібрані шляхом відкритого конкурсу <http://eu.prostir.ua/calendar/234639.html>. На участь у тренінгу надійшло понад 200 заявок зі всіх регіонів України, з яких керівництво проекту відібрало 28 учасників. *Вік цільової групи тренінгу – від 20 до 28 років.*

29 травня, перший день тренінгу, проходив в форматі колективної роботи та був присвячений розгляду системних питань євроінтеграції України, ролі НУО в цьому процесі та базовим поняттям проектної роботи.

30 травня, другий день тренінгу, проходив у форматі секційної роботи. За пріоритетами статутної діяльності всіх учасників було поділено на дві секції.

Тренерами виступали фахівці з досвідом підготовки та реалізації проектів, зокрема: **Сергій Щербак, кандидат біологічних наук, Експерт з екологічних питань Програми Розвитку ООН, та Володимир Брущенко, Голова Правління Євроклубу «Право і Захист», автор, менеджер, директор понад 25 проектів як національного, так і міжнародного рівнів.**

Роботу у секціях було побудовано за схемою: «Опис проблеми, на вирішення якої направлено проект – Формулювання мети та цілей проекту – Пошук оптимальної методології – Розробка переліку основних проектних заходів – прогнозування ефективності проекту».

31 травня, третій день тренінгу, проходив в форматі колективної роботи та був присвячений презентації концепцій проектів, які розробила кожна група, працюючи в межах секції.

Підготовлені та презентовані концепції були лише прикладами, на яких учасники тренінгу мали змогу навчатися та опановувати навички, які їм знадобляться для наступної роботи. Тренери коментували проекти з точки зору змістовного наповнення, реальності та раціональності їх втілення.

Інформаційне освітлення тренінгу було здійснено місцевими ЗМІ, а саме – Державною телерадіокомпанією «Крим» та газетою «Южная Губерния».

Звіт про тренінг було поширено у відкритих джерелах інформації та серед зацікавлених суб'єктів.

Протягом червня 2009 представники Євроклубів та профільних НУО, які виступили слухачами тренінгу, підготували концепції величких проектів, які є найбільш актуальними для їхніх регіонів

Підготовлені концепції були розглянуті експертами, які погодились співпрацювати в рамках Проекту.

Після доопрацювання концепцій, Євроклуби та профільні НУО за методичної підтримки Євроклубу «Право і Захист» відшукуватимуть потенційних донорів та готували за їх вимогами (аплікаційними формами) проектні пропозиції.

В рамках реалізації Проекту створено веб-сторінку Євроклубу - www.hreuc.com. Розроблено окремий розділ, присвячений відображенню проектних заходів, що регулярно наповнюється та оновлюється http://hreuc.com/ukr/projects/current/view_1.html.

Завершальним етапом Проекту стало проведення другого тренінгу .

18-20 грудня 2009 р. в санаторії «Маяк» (м. Київ, Пуща Водиця) був проведений другий тренінг «Підготовка та реалізація молоддю проектів, спрямованих на сприяння євроінтеграційним процесам в Україні»

Учасники тренінгу підготували тексти проектних пропозицій за «типовою» аплікаційною формою, до кожного розділу якої були додані пояснення/поради щодо їх написання.

Під час другого тренінгу 18-20 грудня 2009 (санаторій «Маяк», м. Київ, Пуща Водиця) учасники презентували підготовлені проекти, а експерти оцінювали їх за «типовими» критеріями виділення грантів. Фактично, під час другого тренінгу у спрощено-гравальній формі було імітовано роботу фонду

Відкрив тренінг, менеджер Проекту Беніамін Бабаджанян, презентувавши проектну діяльність та загальні результати співпраці Євроклубу «Право і Захист» з іншими Євроклубами, профільними НУО.

Привітав учасників Проекту **Сергій Щербак, експерт з екологічних питань ПРООН в Україні.** У своєму виступі він вказав, що йому було цікаво працювати у Проекті, зокрема бути тренером та вивчати проектні ідеї, запропоновані учасниками тренінгів.

Концепції проектів були різноманітні (екологічні проекти, соціально-економічні; проекти щодо розвитку мережі євроклубів, щодо взаємодії активної молоді та мас-медіа, вдосконалення механізмів адміністративної юстиції тощо. Головна об'єднуюча компонента проектів – сприяння регіональним євроінтеграційним процесам: кожна ініціатива, так чи інакше, стосується виконання відповідних пунктів Порядку денного асоціації Україна – ЄС.

Слухачами тренінгу було обговорено роль мікрогрантів як механізму підтримки молодіжних громадських ініціатив. Учасники поділились досвідом написання/виконання проектів, співпраці з донорськими інституціями, а експерти розповіли про існуючі можливості отримання грантів євроклубами та профільними НУО.

Під час другого дня тренінгу кожен учасник презентував проект своєї організації, а тренери оцінювали та надавали фахові коментарі, зауваження, рекомендації щодо їх удосконалення **(Див. Додаток 3).**

Тренерами виступили: Сергій Щербак, експерт з екологічних питань ПРООН в Україні; Дмитро Шульга, старший менеджер Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження»; Володимир Брущенко, Голова Правління «Євроклубу «Право і Захист».

Підсумовуючи роботу на тренінгу, експерти відзначили, що більшість концепцій, розроблених євроклубами та профільним НУО, прописані якісно, охоплюють актуальні проблеми, визначають реалістичні цілі. Але експерти звернули увагу на загальні рекомендації для більшості проектів: потрібно максимально конкретно називати та описувати проблему в житті суспільства, яку організації збирається вирішувати; визначати конкретні коротко-строкові результати реалізації проекту та включати в результати чинники виміру, за якими буде можливо здійснити моніторинг, контроль, оцінити ефективність реалізації проекту (представлені результати проектів часто були довгострокові, перспективні, але занадто загальні, не вимірювані); бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу зрозуміти, що саме і як пропонується робити в рамках проекту та ін..

Беніамін Бабаджян, менеджер Проекту «Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти» узагальнив результати заходу та Проекту в цілому; розповів про перспективи співпраці з учасниками в 2010 році. Він подякував всім за надзвичайну і корисну активність при обговоренні проектних концепцій. На думку Беніаміна, проектні тренінги пройшли успішно і дозволили не просто навчатися, а колективно готувати актуальні для різних регіонів України проектні пропозиції, що потім будуть направлені до донорських інституцій для отримання фінансування з метою реалізації відповідних програм.

За результатами двох тренінгів підготовлено і направлено до донорських інституцій п'ять готових проектних заявок. Ще сім мікрогрантів готуються для подачі до донорських інституцій. Деякі із заявок вже були розглянуті, але не підтримані фондами. Відмови, як правило, пов'язані не із якістю проектних пропозицій, а з недостатнім досвідом діяльності організацій. В зв'язку з цим, Євроклуб «Право і Захист» проводить переговори з МФ «Відродження» щодо регрантингу, тобто розгляду можливості отримання коштів для розподілу між кращими проектами, що розробляються учасниками тренінгів. В рамках регрантингу передбачена методична і експертна підтримка під час реалізації проектів.

Розділ II. Діяльність українських євроклубів та проєвропейських організацій, відібраних в рамках Проекту

2.1. Напрямки роботи українських євроклубів та проєвропейських організацій – учасників Проекту

1. **Повна назва:** **Євроклуб Молодіжної Громадської організації «НООСФЕРА»**
Скорочена назва: Євроклуб МГО «Ноосфера».
Дата реєстрації: 08.09.2000 р.
Статус організації: є юридичною особою.
ПІБ керівника: Космач Борис Володимирович

Мета діяльності

- Поширення серед учнівської молоді відомостей про країни та народи Європейського Союзу та їхню культуру, історію, взаємовідносини;
- роз'яснення важливості європейської інтеграції України для її соціально-економічного та культурного розвитку;
- сприяння створенню в молодіжному середовищі атмосфери поваги до європейських цінностей демократії та толерантності;
- сприяння та громадський контроль реалізації державної програми інформування громадськості з питань Євроінтеграції України та АРК;
- Консолідація проєвропейських організацій АРК, проведення інформативно -просвітницьких, культурно-видовищних заходів (Дні Європи в Україні.)

Досвід роботи

2008-2011 р.р. **Регіональна програма формування громадськості з питань європейської інтеграції в АРК.**

Мета програми: підвищення рівня обізнаності громадськості з питань європейської інтеграції України для створення проєвропейської більшості в українському та кримському суспільстві.

Проведення інформаційно-просвітницької діяльності з метою формування громадської підтримки інтеграції України та АРК в ЄС. Інформування громадськості України, АРК відносно практичних можливостей використання результатів співпраці з ЄС.

2. **Повна назва:** **Шкільний європейський клуб «Єврозоря»**
Скорочена назва: «Єврозоря».
Дата реєстрації: 01.11.2006
Статус організації: є юридичною особою.
ПІБ керівника: Струбицька О.В

Мета діяльності

- Виховання євромолоді та виховання творчої небайдужої еліти;
- формування почуття європейської єдності через поширення знань про Європу;
- вивчення іноземних мов;
- ознайомлення з життям людей в інших країнах, вивчення їх традицій, обрядів та звичаїв;
- підвищення інтелектуального рівня учнів;
- інформування про інтеграційні процеси в Європі.

Досвід роботи

Квітень-червень 2007 року, Проект **«INTERREG»**: розвиток підприємницьких навичок у старшокласників по створенню власних бізнес-проектів та фірм;
травень 2008 року, Проект **«EUROBUS»**: обмін інформацією між молоддю провідних європейських країн та Україною

3. **Повна назва:** **Міжнародна громадська організація «Інститут Україніки»**
Скорочена назва: МГО «Інститут Україніки»
Дата реєстрації: 30.09.2008
Статус організації: є юридичною особою.
ПІБ керівника: Лазько Олексій Миколайович

Мета діяльності

Сформувати на регіональному і національному рівні нову громадянську свідомість. Ця свідомість ґрунтується на етнопсихологічних і культурних цінностях українського народу які є основними умовами відродження національної трудової, економічної і політичної етики у суспільних відносинах.

Досвід роботи

Проект «Січеславська молодіжна сотня».

Мета проекту: об'єднання дніпропетровської молоді, розвиток її наукового, творчого та підприємницького потенціалу, допомога самоутвердженню та удосконаленню, набування нових якостей та здібностей, необхідних для досягнення успіху в житті.

4. Повна назва: **Ліга політологів-міжнародників «Дипкорпус»**

Скорочена назва: «Дипкорпус»

Дата реєстрації: 22 грудня 2003 р.

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Іванців Олена Василівна

Мета діяльності

- Підтримка студентських ініціатив та сприяння розкриттю талантів в галузях політичного та дипломатичного мистецтва;
- сприяння розвитку політичної свідомості широких кіл громадськості;
- розвиток студентських знань та вмінь у сферах суміжних з міжнародними відносинами;
- формування активної патріотичної життєвої позиції серед молоді;
- навчання лідерів, які своєю діяльністю забезпечать розвиток України та позитивний імідж на міжнародній арені.

Досвід роботи

2007 р. Проект: «Міст до ЄС»: знайомлення молоді з діяльністю Представництва Європейської Комісії в Україні

Щорічно, Проект «Дні Європи» в Маріуполі:

- ознайомити якомога більше людей у місті Маріуполі з діяльністю Європейського Союзу, країнами-членами ЄС та перспективами розвитку відносин між Україною та ЄС;
- визначити, в яких сферах наше місто вже досягло європейських стандартів та дотримання європейських цінностей та які ще потребують вдосконалення;
- дати можливість жителям міста висловити власні точки зору з приводу євро інтеграційних процесів в Україні;
- допомогти маріупольцям відчутти себе європейцями та отримати багато позитивних емоцій.

Сприяння створенню умов для самореалізації та розвитку молодого покоління, захисту законних прав та інтересів молоді Житомирської області; залученню молоді до вирішення соціальних, економічних, екологічних, культурних, освітніх та інших проблем, а також активізація участі молоді у процесах прийняття рішень на всіх рівнях (місцевому, регіональному, загальнодержавному); розвиток і координація молодіжного руху в області та інтеграція його у всеукраїнський і міжнародний молодіжний рух.

5. Повна назва: **Житомирська обласна молодіжна громадська організація «Сучасний Формат»**

Скорочена назва: Молодіжна громадська організація «Сучасний Формат»

Дата реєстрації: 23 березня 2009 року

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Соловійова Жанна Володимирівна

Мета діяльності

Сприяння створенню умов для самореалізації та розвитку молодого покоління, захисту законних прав та інтересів молоді Житомирської області; залученню молоді до вирішення соціальних,

економічних, екологічних, культурних, освітніх та інших проблем, а також активізація участі молоді у процесах прийняття рішень на всіх рівнях (місцевому, регіональному, загальнодержавному); розвиток і координація молодіжного руху в області та інтеграція його у всеукраїнський і міжнародний молодіжний рух.

Досвід роботи

- 2007 р. Перший Всеукраїнський конгрес молоді «Молодіжна політика в контексті євроінтеграційних процесів становлення місцевого самоврядування та регіонального розвитку». **Мета проекту:** сприяння соціально-економічному розвитку регіонів України в контексті Європейської інтеграції шляхом активізації молодіжної політики та залучення молоді до процесів прийняття рішень на різних рівнях.
- 2007-2009 р. Соціальний проект для юнацтва «FreeDOM». **Мета проекту:** сприяння формуванню налагоджених механізмів соціальної підтримки дітей із малозабезпечених сімей, захисту їхніх прав та інтересів, сприяння їх становленню та особистісній самореалізації. Цільова аудиторія – діти віком від 14 до 18 років із малозабезпечених сімей («особливі діти»).
- 2008-2009р.р. Дитячий театральний фестиваль «Житомир on-line». **Мета проекту:** Залучення дітей та підлітків через кращі зразки театрального мистецтва до культурних та духовних цінностей людства; Сприяння пошуків розвитку дитячого театрального мистецтва; Підтримка та допомога новим театральним колективам; Розкриття творчої індивідуальності дітей та підлітків; Підвищення професійного рівня майстерності педагогів; Привернення уваги театральної громадськості та спеціалістів до розвитку дитячої театральної творчості

6. **Повна назва:** Закарпатська професійна асоціація жінок-освітян «Перспектива»

Скорочена назва: «Перспектива»

Дата реєстрації: 7.06.2001

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Попадюк Катерина Василівна

Мета діяльності

Просвітницько-консультаційна діяльність, співробітництво з освітніми установами, сприяння розкриттю творчого потенціалу, розвитку активності та самодіяльності жінок, захист спільних інтересів членів Асоціації та залучення до цієї справи окремих громадян України, широкого кола вітчизняних та зарубіжних підприємств, установ, організацій, надання безкорисливої матеріальної і фінансової допомоги та різноманітних послуг жінкам, які потребують допомоги, захисту та підтримки.

Досвід роботи

- 2006-2007 р. Проект «Громадське досягнення», «Громадське досягнення в дії». **Мета проекту:** Розвиток, активізація місцевої громади.
- Грудень 2007 – лютий 2008 року. Проект «Подивися двічі» (тристоронній українсько-польсько-німецький). **Мета проекту:** Лайтбілд: Ужгород 2010 року

7. **Повна назва:** Молодіжна громадська організація «Євроклуб-Мелітополь»

Скорочена назва: МГО «Євроклуб-Мелітополь»

Дата реєстрації: 12 листопада 2001

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Тімофєєв Павло

Мета діяльності

Сприяння процесам європейської інтеграції, інформування дітей та молоді про Європейський Союз, його структуру і процеси, що в ньому відбуваються, захист спільних інтересів членів Євроклубу, підвищення рівня демократичних й загальнолюдських цінностей в української молоді.

Досвід роботи

- 2005 р. Проект «Самоврядування у будинку». **Мета проекту:** Підготовка у друк та поширення серед зацікавлених

- осіб практичного посібника для ОСББ.
- 2006-2008. Проект: Інтернет-центр для публічних бібліотек (LEAP-V)**Мета проекту:** Створення безкоштовного Інтернет-центру на базі Центральної публічної бібліотеці ім. Лермонтова.
- 2006-2007 р. Проект: Центр відкритого доступу до Інтернету як ефективний механізм електронної демократії в м.Мелітополі Запорізької області. **Мета проекту:** Створення безкоштовного Інтернет-центру на базі Центральної дитячої бібліотеки «Мальвіна».

8. **Повна назва:** **Снятинська районна громадська організація «УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ФУНДАЦІЯ ІМЕНІ МАРТИ ВЕЦЬКОЇ».**
- Назва:** **СРГО «Українсько-Польська Фундація імені Марти Вецької».**
- Дата реєстрації:** 31.12.2008 року.
- Статус організації:** є юридичною особою.
- ПІБ керівника:** Семелюк Вячеслав Ярославович, Голова правління

Мета діяльності

Діяльність спрямована на створення добросусідських партнерських стосунків між жителями району й жителями Республіки Польщі та Європейського Союзу; популяризація інституцій Європейського Союзу, підтримка та участь в європейських проектах; ознайомлення з історичною спадщиною споріднення українсько-го та польського народу.

Досвід роботи

06.04.-10.04.2009 року: Проект **«Обдаровані діти Снятинщини»** Ознайомлення дітей району з польськими звичаями та традиціями. Налагодження спілкування між нашими та польськими ровесниками. **Мета Проекту:** Ознайомлення дітей району з польськими звичаями та традиціями. Налагодження спілкування між нашими та польськими ровесниками. **Джерела фінансування:** Снятинська районна рада, приватні структури, батьки

9. **Повна назва:** **Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Спілка молодих політологів України»**
- Скорочена назва:** ВМГО «СМПУ»
- Дата реєстрації:** 25.07.2007
- Статус організації:** є юридичною особою.
- ПІБ керівника:** Єременко Андрій Володимирович

Мета діяльності

- Дати можливість зацікавленим людям незалежно від ідеології впливати на політичні процеси в Україні;
- Створити майданчик для взаємодії молодих талановитих політологів, політичних консультантів, технологів і аналітиків, соціологів, експертів та журналістів з професійними політиками для визначення оптимального шляху розвитку України;
- Забезпечити людей, яким не байдужі події, що проходять в Україні, повноцінним та незаангажованим аналізом подій та ґрунтовним прогнозом розвитку політичної ситуації.

Досвід роботи

- Січень – лютий 2007 року. Конкурс аналітичних робіт на тему: «Україна-НАТО: За і Проти». **Мета Проекту:** виявлення лідерів громадської думки щодо проблематики «Україна – НАТО», залучення їх до обговорення проблематики вступу України до НАТО з представниками посольств держав-членів НАТО.
- Січень – лютий 2007 року/ Всеукраїнський моніторинг громадської думки «Рейтинг мерів міст та рівень довіри до політичних партій». **Мета Проекту:** Дослідження рейтингів мерів міст та рівня довіри до політичних партій, перевірка гіпотези щодо наявності динаміки до зміни векторів політичних симпатій в регіонах/
- Липень-серпень 2006 року. Дослідження мовного питання Підготовка пропозицій щодо вирішення мовного питання, формування резолюції та її направлення для подальшого

- розгляду в органи державної влади. Власні ресурси.
- Політклуби Залучення суспільно активних людей, аналітиків до обговорення актуальних питань розвитку суспільства, обмін думками та генерація нових ідей
- Відкрита дискусія Надання можливості користувачам сайту СМПУ для розміщення власних матеріалів, які стосуються аналізу питань, що належать до кола інтересів Спілки, коментування вже розміщених матеріалів. Залучення до відкритої дискусії представників громадськості, політичних та наукових кіл.
- Проведення круглих столів, зокрема з питань євроінтеграції, політичної заангажованості в ВНЗ, взаємодії з громадськістю тощо Залучення досвідчених політиків та політологів до обміну думками й досвідом із студентами-політологами та іншими молодими людьми, які цікавляться політичними тематиками.
- Постійно діюча соціологічна служба Проведення як експрес-опитувань з актуальних політичних питань, так і ґрунтовні досліджень громадської думки, на основі яких можливе розроблення детальних стратегій інформаційних кампаній.

10. Повна назва: **Кіровоградська обласна громадська організація «Центральноукраїнський центр громадських ініціатив»**

Скорочена назва: КОГО «ЦЦГІ»

Дата реєстрації: 7 травня 2007р.

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Циценко Олександр Володимирович

Мета діяльності

Просвітницька, інформаційна діяльність, захист прав інтересів членів

Досвід роботи

- Серпень-жовтень 209р. Проект «Лицарське виховання».

Мета проекту: проведення навчальних семінарів у 4 населених пунктах Кіровоградської області.

- Липень-жовтень 2008р. Проект «Третій сектор – на допомогу територіальній громаді». **Мета проекту:** відкриття секції дзюдо в смт. Завалля Гайворонського р-ну.

11. Повна назва: **Молодіжний центр регіонального співробітництва**

Скорочена назва: МЦРС

Дата реєстрації: 12.04.07

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Дегтярьова Оксана Миколаївна

Мета діяльності

Сприяння посиленню молодіжного руху на території Луганську та області. Ця мета реалізується через ряд конкретних завдань:

- сприяння налагодженню співробітництва громадських організацій, які займаються проблемами молоді, на рівні міста, області, країни шляхом проведення зустрічей та інших громадських заходів по налагодженню співпраці;
- участь у здійсненні інформаційної, просвітницької, освітньої, культурної, аналітичної діяльності з актуальних для молодіжного середовища питань, які не суперечать законодавству та принципам здорового способу життя;
- сприяння правовій освіті молоді, підвищення правової свідомості молодих людей;
- проведення аналізу та оцінки стану молодіжної політики, а також порушень та недотримання демократичних прав і свобод молоді;
- профілактика соціальної апатії молоді Луганщини, залучення молоді до громадської роботи;
- сприяння організації активного та впорядкованого дозвілля молоді;
- залучення молоді до охорони навколишнього середовища, пропаганди здорового способу життя;
- сприяння розвитку молодіжного та студентського самоврядування;

- сприяння розвитку молодіжних та студентських ЗМІ;
- активізація волонтерського руху Луганського регіону;
- підтримка та реалізація громадських ініціатив, програм, окремих осіб, проектів, спрямованих на розвиток молоді Луганського регіону;
- налагодження міжнародної молодіжної співпраці задля обміну досвідом;
- участь у проведенні творчих заходів задля розкриття творчого потенціалу молодих людей та самореалізації на рівні особистості;
- привернення уваги органів влади, громадськості до проблем громадських організацій, які займаються проблемами молоді;
- сприяння підтримці обдарованої молоді та молодих науковців, запровадження для них програм розвитку;
- реалізація та підтримка проектів, спрямованих на виконання поставленої мети і завдань;
- сприяння розвитку громадського сектору, участь у впровадженні нових підходів у роботу третього сектору;
- представлення та захист законних інтересів молоді у державних органах, органах влади, громадських об'єднаннях, керівних органах навчальних закладів.

Досвід роботи

- Березень - листопад 2008 р. Проект "Я - жінка - українка". **Мета проекту:** підтримка само ідентифікації дівчат Луганська і області шляхом написання конкурсних робіт на тему: "Я - жінка - українка".
- Червень - листопад 2007 р. Проект "Східна брама України - моє місто Луганськ". **Мета проекту:** підтримка та розвиток почуття патріотизму молодих луганчан через репрезентацію їхнього бачення свого міста та їхнього ставлення до нього.

12. Повна назва: **Ровеньківська молодіжна громадська організація Євроклуб «Зірковий обрій».**
 Скорочена назва: Євроклуб «Зірковий обрій».
 Дата реєстрації: 8.07.2008
 Статус організації: є юридичною особою.
 ПІБ керівника: Казьміна Алла Олексіївна

Мета діяльності

Залучення молоді до участі в європейських ініціативах, спілкування, обміну інформацією, розширення знань про Європу та Європейський Союз, виховання молоді в дусі спільних європейських цінностей, встановлення партнерських стосунків із європейськими неурядовими організаціями, сприяння курсу України на інтеграцію у європейські структури

Досвід роботи

Лютий –травень 2009року. Проект «Крок до Європи».

Мета проекту:

- Інформування громадськості з питань євроінтеграції, розширення знань про ЄС, розвиток інтересу населення міста до даної проблеми.
- Підготовка команди з 20 вчителів-лідерів, що створять основу мережі постійно діючих осередків інформаційно-просвітницької роботи з питань Європейської інтеграції - Євроклубів.

13. Повна назва: **Львівська міська молодіжна громадська організація «Інститут українських студій»**
 Скорочена назва: ЛММГО «Інститут українських студій».
 Дата реєстрації: 08.12.2005
 Статус організації: є юридичною особою.
 ПІБ керівника: Пустельник Наталія Романівна

Мета діяльності

Сприяння розвитку молодих лідерів шляхом залучення їх до реалізації соціально значущих проектів та налагодження співпраці з подібними організаціями з-за кордону, популяризація позитивно-го та правдивого іміджу України.

Досвід роботи

- 15 квітня -1 червня 2009 . Благодійний проект «Дітям для мрії». Збір коштів через благодійний аукціон-фотовиставка з метою допомогти Навчально-реабілітаційному центру (сиротинцю) «Мрія».
- Модель НАТО Львів - 2009підвищення обізнаності молоді щодо цілей, діяльності та процедури прийняття рішень у НАТО. 25-27 березня 2009
- Регіональні сесії Європейського молодіжного парламенту Залучення молоді до активних дебатів обговорювати актуальні проблеми Регіону у сфері економіки, екології, культури, політики та міжнародних відносин.
- Міжнародна школа україністики Навчити і показати для молодих людей з закордону Україну, її історію, культуру шляхом лекцій, екскурсій і виїздів в визначні місця нашої держави.

14. Повна назва: **Миколаївська обласна рада студентів**
Скорочена назва: МОРС
ПІБ керівника: Онешук Роман Михайлович

Мета діяльності

«МОРС» існує, щоб об'єднувати та розвивати студентське самоврядування; забезпечити існування якісної комунікативної бази для процесу обміну досвідом та інформацією; реалізовувати проекти, що приносять користь студентам Миколаївщини; налагоджувати та підтримувати плідний діалог між органами влади та студентством.

Досвід роботи

- Квітень-травень 2009 року. Проект: «Школа майбутнього лідера вже сьогодні». Метою цього проекту являється виховання самостійної, вільно мислячої та автономної від застарілих стереотипів студентської молоді, яка Вміє, Може та Буде приймати грамотні, вивірені рішення на користь собі, та громади в цілому. Увага приділяється не лишень механізмам взаємодії з людьми, ефективним комунікаціям та інструментарю лідерства, а й також самодисципліні, власному безперервному розвитку.
- Травень-червень 2009. Проект: «Молодіжна студія звукозапису, молодіжний музичний клуб». Метою даного проекту являється необхідність підтримання музично обдарованої молоді, її консолідація, створення синергетичної атмосфери для подальшого активної творчості, гуманізація молоді шляхом залучення до творчості
- Травень-серпень 2009. Проект: «Миколаївський будинок молоді». Даний проект є «мультиорганізаційним». Метою його являється створенню «Будинку Молоді» за прикладом Харкова, Херсону, Запоріжжя, в якому молодіжні організації мали б можливість проводити власні проекти; де талановита молодь мала би можливість проводити репетиції власних колективів; де була би постійно діюча допомога (консультація) юриста та психолога. «МОРС» в цьому процесі – в числі перших.

15. Повна назва: **Молодіжна громадська організація «Добра воля»**
Скорочена назва: «Добра воля»
Дата реєстрації: 2001 р.
Статус організації: є юридичною особою.
ПІБ керівника: Везенкова Ганна Іванівна

Мета діяльності

Мета створення організації: підвищення рівня поінформованості та обізнаності молоді з різноманітними аспектами євроінтегра-

ційних процесів, захист прав та законних інтересів молоді, активізація участі молоді у євроінтеграційних процесах.

Досвід роботи

- 2009 р. Проект: «Протидія гендерному насильству: європейський досвід». **Мета проекту:** Підвищення обізнаності громадськості Одеської області з питань протидії гендерного насильства на основі передового європейського досвіду.
- 2009 р. Проект: «Профілактика негативних явищ серед студентів Одещини». **Мета проекту:** Активізація молодіжних ініціатив щодо профілактики негативних явищ в студентському середовищі.
- 2009 р. «Розвиток мережі євроклубів в Придунайському регіоні». **Мета проекту:** Залучення молоді до євроінтеграційних процесів шляхом розвитку мережі євроклубів в Придунайському регіоні

16. Повна назва: **Громадська організація «Інститут стратегічних досліджень та прогнозів трансатлантичних процесів»**

Скорочена назва: ІСДПТП

Дата реєстрації: 03.11.2008 р.

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Захарія Олександр Миколайович

Мета діяльності

Вивчання досвіду ЄС та Євроатлантичного альянсу у формуванні та розвитку громадянського суспільства, культури, дотриманні та захисту прав людини, вирішенні актуальних проблем сучасності, в т.ч. екології, науки та техніки, боротьби з корупцією, тероризмом, работоргівлею, наркотрафіком. Обмін досвідом та співпраця з відповідними урядовими та неурядовими організаціями. Сприяння формуванню та розповсюдженню в українському суспільстві (на півдні України) системи європейських демократичних цінностей та принципів співвідношень громадянина і держави.

17. Повна назва: **Кременчуцький інформаційно-просвітницький центр «Європейський клуб»**

Скорочена назва: КІПЦ «Євроклуб»

Дата реєстрації: 19.12.2008

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Овчаренко Олег Іванович

Мета діяльності

Проведення діяльності, спрямованої на задоволення та захист своїх законних соціальних, економічних, творчих та інших спільних інтересів, сприяння активізації пізнавальних, творчих та організаційних здібностей молоді задля розповсюдження серед широкої громадськості спільних європейських цінностей, поглибленню знань про Європейський Союз, європейську цивілізацію, а також популяризації ідеї європейської та євроатлантичної інтеграції.

Досвід роботи

- Січень - червень 2009. Проект «Кіноальтернатива». **Мета:** соціальна інтеграція молоді кременчуцьких закладів освіти засобами кіномистецтва

18. Повна назва: **Рівненська Обласна молодіжна громадська організація «Активна молодь»**

Скорочена назва: РОМГО «Активна молодь»

Дата реєстрації: 10 липня 2008

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Ковальчук Ярослав Іванович

Мета діяльності

Пропаганда активної життєвої позиції серед молоді, здорового способу життя, пропаганда волонтерської діяльності, участі в акціях, організаціях, семінарах тощо. Підвищення свідомості молоді щодо своєї ролі в державі та локальній громаді.

Досвід роботи

1 травня – 15 жовтня 2009 року. Проект: «Молодому поколінню – здорові легені!» **Мета проекту:** Пропаганда здорового способу життя серед молоді м. Острога та Острозького району, боротьба проти паління

19. Повна назва: **Севастопольська Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Спілка молодих державних службовців України»**

Скорочена назва: СВМГО «Спілка молодих державних службовців України»

Дата реєстрації: 7 листопада 2001

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Корчміт Олексій Юревич

Мета діяльності

Реалізація пріоритетів молодіжної політики в місті, захист соціальних і економічних інтересів молоді та молодих держслужбовців; організація і участь в культурно-масових заходах для молоді; сприяння реформуванню державної служби та молодіжної політиці в рамках європейської інтеграції

Досвід роботи

- 2003-2004. Навчання кадрів для розвитку місцевого самоврядування в м. Севастополі. **Мета Проекту:** сприяння реформуванню державної служби в рамках європейської інтеграції.
- 2007-2009. Дістанційное навчання з європейської інтеграції в адміністрації та органах місцевого самоврядування в освітньому центрі м. Красніку (Польща). **Мета Проекту:** сприяння реформуванню державної служби в рамках європейської інтеграції.

20. Повна назва: **Сумська міська молодіжна громадська організація «Студентська республіка».**
Скорочена назва: СММГО «Студентська республіка».
Дата реєстрації: 25.01.2006 р.
Статус організації: є юридичною особою.
ПІБ керівника: Береза Владислав Вікторович

Мета діяльності

- Сприяти створенню діючої соціально-ігрової моделі суспільства, організованого в студентську країну.
- Розвиток студентського самоврядного руху.
- Здійснення діяльності, спрямованої на задоволення та захист соціальних, економічних, творчих та ін. спільних інтересів членів організації.

21. Повна назва: **Євроклуб «Єврокрок»**
Дата реєстрації: існує з 2005
ПІБ керівника: Маркусь Наталія Іванівна

Мета діяльності

- Сприяння наближенню України до Європи з допомогою проведення інформаційно –просвітницьких заходів, виконання різноманітних проектів;
- Формування активної життєвої позиції, європейського мислення молоді;
- «Відкриття» Європи для українців та «відкриття» України для європейців.

22. Повна назва: **Євроклуб Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 38.**
Скорочена назва: ШЕК ХЗОШ № 38.
ПІБ керівника: Чернова Світлана Вікторівна

Мета діяльності

Сприяння процесам європейської інтеграції України шляхом залученням учнів школи - юних громадян - держави до участі у молодіжному європейському русі

Досвід роботи

Жовтень-грудень 2007 року. Проект «РАЗОМ-Обмін молоді-Партнерства». **Мета проекту** налагодження взаємодії між Україною та Польщею, здійснення міжкультурного діалогу, подолання бар'єрів шляхом організації і проведення молодіжного обміну за напрямом «Спорт і туризм».

Досвід роботи

- Щорічно з 2005 р. Проекти, реалізовані в рамках Всеукраїнської Суспільної Акції «Громадянин». **Мета проектів:** формування активної життєвої позиції учнівської молоді.
- 2008 р. Проект: «Україна запрошує. Моє місто на карті Європи». **Мета проекту:** сприяння поширенню позитивного іміджу України, «відкриття» України для Європи.
- 2008-2009 р.р. Проект: «Вчимося захищати свої права». **Мета проекту:** Підвищення рівня поінформованості молоді про права дитини, механізм їх захисту, міжнародні стандарти в галузі охорони прав дитини за допомогою організації та проведення просвітницько –консультативних заходів.

23. Повна назва: **Херсонська обласна молодіжна громадська організація всеукраїнської молодіжної громадської організації «Батьківщина молода».**

Скорочена назва: ХОМГО ВМГО «Батьківщина молода»

Дата реєстрації: 03 жовтня 2008 року

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Гандзюк Катерина Вікторівна

Мета діяльності

Діяльність, спрямована на задоволення та захист законних соціальних, творчих та духовних інтересів своїх членів, залучення молоді до громадського життя.

Досвід роботи

- 2008 – 2009 рр. Проект : «Абетка школярика». **Мета Проєкту:** Формування громадянської свідомості у школярів.
- 2008 – 2009 рр. Проект «Ідеальна країна». Конкурс ідей для інноваційного розвитку.

24. Повна назва: **Хмельницька обласна громадська організація «Астрея»**

Скорочена назва: ХОГО «Астрея»

Дата реєстрації: 23.03.2007 року

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Туровець Юрій Миколайович

Мета діяльності

Захист, утвердження та поширення демократичних цінностей, забезпечення реалізації і дотримання прав, свобод та інтересів людини та громадянина.

Досвід роботи

- «Розширення консультативно-просвітницької діяльності юридичної клініки Хмельницького університету управління та права в Хмельницькому регіоні» (2006 - 2007 р.р.), наданого МФ «Відродження»;
- «Нормотворення в юридичних клініках» (2006 - 2007 р.р.), наданого Американською асоціацією юристів Правова ініціатива в Центральній Європі та Євразії (АВЕ/СЕЕЛІ);
- «Первинна правова допомога та нормотворення як пріоритетні напрямки діяльності сучасної юридичної клініки» (2008 р.р.), наданого МФ «Відродження».

25. Повна назва: **Черкаська обласна громадська організація «Центр європейської та євроатлантичної інтеграції»**

Скорочена назва: ЧОГО «Центр європейської та євроатлантичної інтеграції»

Дата реєстрації: 05.02.09 р.

Статус організації: є юридичною особою.

ПІБ керівника: Велівченко В.О.

Мета діяльності

Ознайомлення громадськості з основними напрямками зовнішньої політики України, проведення освітньо-просвітницької діяльності щодо функціонування європейських та євроатлантичних інституцій та підготовка української громадськості до усвідомленого розуміння доцільності інтеграції України в європейську/євроатлантичну спільноту.

Досвід роботи

Ініціативна група Центру європейської та євроатлантичної інтеграції має значний досвід співпраці з Черкаськими НУО та органами державної влади та місцевого самоврядування. Зокрема:

- 29 травня 2008 ми спільно з Черкаською облдержадміністрацією у Черкаському національному університеті провели круглий стіл „Інтеграційні процеси в Україні: переваги та виклики” за участі студентів факультету міжнародної економіки, викладачів та студентів Східноєвропейського університету. Під час круглого столу відбулося обговорення процесу Європейської та Євроатлантичної інтеграції України, продемонстровано мультимедійні презентації „Суверенітет та інтеграція”, „Україна і СОТ”, „Україна – ЄС”, „Україна – НАТО”. Під час дискусії вивчено думку студентської молоді щодо інтеграційних прагнень України.
- З нагоди відзначення Дня Європи у смт. Городище, спільно з Черкаською облдержадміністрацією, ми провели Міжнародний мистецький фестиваль, участь в якому взяли творчі колективи Німеччини, Польщі, Білорусії та ряду областей України.

- В клубних закладах міст і районів області ми провели молодіжні акції „Європейський вибір України”, дискотеки для молоді „Мелодії і ритми Європи”, конкурси дитячих малюнків.
- Спільно з НУО Черкас („Молода Черкащина”, євро клуби) та Черкаською облдержадміністрацією 18.06.2008р. в області провели єдиний день інформування населення на тему „Конституція Європейського Союзу і Лісабонський договір: спільні риси і відмінності”.
- 30 травня 2008р. в с. Сунки Смілянського району провели захід з нагоди відзначення Дня Європи – „Європейські Сунки 2008”.
- Неодноразово брали участь в ефірі ОДТРК „Рось” у постійно-діючій рубриці „Шлях до Європи”, яка щовівторка висвітлює події європейської тематики, що відбулись у світі та на Черкащині.
- Брали участь в організації та відкритті в обласній бібліотеці ім. Т. Шевченка книжково-ілюстративних виставок: „Єдина Європа: експеримент у реальному часі”, „Європа і ми”, „Європейський спільний дім”, „Євро інтеграційна стратегія України: нові можливості”, „На шляху до Європейського Союзу”, тощо.
- Ми надавали організаційну та консультативну допомогу в проведенні у ЗОШ №8 спільного засідання Євро клубів міста в рамках проведення „Дні НАТО на Черкащині” з 17 по 20.12. 2008. У своїх доповідях Євроклубівці міста розповіли про історію становлення кожної з країн на шляху до членства, провели спортивні змагання на звання „Містер Атлантик”.
- 16 січня 2009р. заснував ЧОМГО „ЄвроКлуб” в Першій міській гімназії м. Черкас, основною метою якої є поширення знань про євро- та євроатлантичну інтеграцію серед учнівської молоді Черкас та Черкаської області.
- Протягом 2008–2009 рр. провели різноманітні заходи спільно з Студентським Європейським Парламентом в містах Черкаси, Одеса, Чернівці.
- 9 квітня 2009 р., м. Черкаси, за сприяння Посольства Словацької Республіки в Україні, Черкаської обласної державної адміністрації, Громадської ліги Україна-НАТО провели круглий стіл „Роль України у зміцненні європейської політики безпеки”.

26. Повна назва: **Міська молодіжна громадська організація «Галатея»**
Скорочена назва: ММГО «Галатея»
Дата реєстрації: 21. 11. 1995.
Статус організації: є юридичною особою.
ПІБ керівника: Брусильцев Леонід Борисович

Мета діяльності

Організація дозволяє, відпочинку, оздоровлення молоді; проведення стажування дітей та молоді в іноземних учбових закладах та організаціях; сприяння у проведенні міжнародних молодіжних зустрічей, семінарів і тп; розвиток співробітництва з міжнародними та іноземними організаціями; підтримка молодіжних та дитячих програм, обдарованої молоді. Загальною метою створення організації є підтримка дітей та молоді, допомога їм у самореалізації, навчанні та спілкуванні з організаціями, молоддю та дітьми з інших країн; євроінтеграція та пізнання інших культур; підтримка молодіжних ініціатив.

Досвід роботи

- Серпень 2006 р. Проект «Розвиток сільського зеленого туризму». **Мета проекту:** Набуття відповідного рівня садиби «Біля Андріївського озера» для підтримки програми «Туристична Чернігівщина» та зеленого туризму.
- 15. 04. 2007-15. 06. 2007. Проект «Майстер-клас «Плетіння лаптів». **Мета проекту:** розвиток підприємницьких здібностей у молоді та оволодіння практичною навичкою плетіння лаптів.
- Проект: «Оздоровлення дітей, постраждалих від аварії на ЧАЕС». **Мета проекту:** покращення фізичного та психічного стану дітей, постраждалих від аварії на ЧАЕС.

2.2. Навчання учасників Проекту роботі на грантових засадах.

Кожен учасник Проекту підготував проектну пропозицію від своєї організації, а експерти оцінювали та надавали фахові коментарі, зауваження, рекомендації щодо їх удосконалення.

Нижче – розроблені для учасників проектних тренінгів рекомендації/пояснення щодо заповнення «типових» пунктів апікаційної форми конкурсів мінігрантів, що оголошуються донорськими інституціями¹

ДО РОЗДІЛУ I.

Вкажіть:

- Яку організацію Ви представляєте? Дайте коротку довідку про організацію.
- Яка місія Вашої організації?
- Які основні цілі та завдання Вашої організації?
- Чи має організація достатній досвід та кваліфікований персонал для виконання даного проекту?
- З ким співпрацювали та від кого вже отримували фінансування?

ДО РОЗДІЛУ II.

Короткий опис, як правило, це:

- назва організації, що подає проект;
- у чому полягає актуальність проекту, на розв'язання якої конкретної проблеми його спрямовано;
- що конкретно і яким чином передбачається здійснити впродовж терміну реалізації проекту;
- які результати очікуються від реалізації проекту;
- до яких донорських організацій цей проект був вже пода-

¹ Під час підготовки пояснень до розділів «типової» апікаційної форми використовувались матеріали веб-сайтів Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні; Творчого центру «Каунтерпарт»; «Мережи громадянської дії в Україні»(UCAN); МФ «Відродження»; Міжнародного товариства прав людини – Українська Секція (МТПЛ – УС).

- який, яку і від кого фінансову підтримку він вже отримав;
- які кошти і з яких джерел передбачається використати для здійснення проекту;
- які ще організації братимуть участь у реалізації проекту.

Обсяг анотації — не більше однієї сторінки машинопису.

Радимо:

Переходити до написання короткого опису (анотації) проекту після заповнення всіх інших пунктів апікаційної форми.

ОПИС ПРОЕКТУ (має включати Розділи IV-XII). ДО РОЗДІЛУ IV.

Опишіть проблему, на вирішення якої спрямовано проект:

- Назвіть максимально конкретно проблему в житті суспільства, на вирішення якої спрямовано проект;
- Стисло охарактеризуйте існуючу ситуацію та опишіть проблему, яку Ви збираєтесь вирішувати.
- Назвіть відомі Вам з офіційних джерел інформації намагання вирішити цю проблему;
- Визначте коло людей, яких стосується ця проблема, наведіть кількісну та якісну інформацію.
- Покажіть відповідність поставленої проблеми цілям та можливостям Вашої організації.
- Що було зроблено Вами та Вашою організацією щодо теми проекту;
- Поясніть, чому саме Ваша організація береться за вирішення цієї проблеми / Обґрунтуйте, чому реалізація саме цього проекту сприятиме розв'язанню зазначеної проблеми.

Також розгляньте:

- Причини проблеми: Що спричинило проблему? Чи є тут кілька причин? Чи взаємопов'язані ці причини?
- Наслідки проблеми: Які наслідки проблеми? На яку кількість людей вона впливає? Чи є наявні політичні, культурні та економічні наслідки?

Зверніть увагу:

- Формулювання проблеми повинно відображати **не внутрішні проблеми Вашої організації, а проблеми в суспільстві, які організація хоче вирішити.**

Приклади:

Проблема 1.

(Проект «Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти»)

На сьогодні залишається доволі низьким рівень результативності діяльності євроклубів на Україні.

В Україні існує близько 500 євроклубів. Однак, за весь 2007-2008 рік всі євроклуби України виконали (за даними, якими володіє Представництво Європейської Комісії в Україні та Білорусі, автори означеної вище бази) менше 20 проектів, які б розповсюджували свій вплив за межі декількох членів конкретного євроклубу.

Крім того, на сьогодні вочевидь існує проблема відокремленості, неінтегрованості євроклубів України у спільний інформаційний простір третього сектору. Переважна більшість євроклубів не знає про існування інших євроклубів, навіть в межах власного регіону. Подібна ситуація призводить до низького рівня ефективності роботи євроклубів в цілому, відсутності обміну досвідом між євроклубами, зниженню рівня залучення молоді у процеси євроінтеграції в Україні.

На наш погляд, відокремленість євроклубів, переважно низький рівень їх ефективності обумовлені простою відсутністю мотивації до активної участі в інформаційному полі. Так, більшість євроклубів за нашими даними не чітко розуміє власної можливості виходити за межі спілкування на рівні вузького колективу, не бачить перспектив здійснення масштабних програм, спрямованих на популяризацію ідей євроінтеграції серед великої кількості осіб на рівні свого регіону або навіть за його межами. Серед євроклубів майже не розповсюджена діяльність на грантових засадах, яка дозволяє розширити свою роботу, зробити її масштабною, підвищити її фаховий рівень, завдяки залученню висококваліфікованих фахівців з відповідних галузей. На наш погляд, розуміння

євроклубами корисних наслідків від грантової роботи змусить їх підтримувати зв'язки зі своїми колегами, проводити заходи обмінного досвідом, співпрацювати з іншими неурядовими організаціями, органами державної влади та ЗМІ.

Проблема 2.

(Проект “Залучення жителів міста N. до місцевого самоврядування через органи самоорганізації населення”)

Одним із дієвих механізмів залучення громадян до самоврядування є органи самоорганізації населення (ОСН). Законодавство України надає громадянам право та реальну можливість створювати такі органи та через них впливати на покращення життя територіальної громади.

В місті N. на сьогодні активізувалася діяльність міської влади по створенню таких ОСН. Але незважаючи на це, органи самоорганізації населення ще не набули масового поширення в територіальній громаді району. Існують лише так звані квартальні комітети, які виникли ще за радянських часів, і, на жаль, не є в повному розумінні впливовими ОСН. Такий стан речей зумовлений тим, що, по-перше, громадськість ще недостатньо добре зрозуміла переваги створення ОСН та участі в них, по-друге, ні громадські активісти, ні службовці райвиконкому не мають достатньої фахової підготовки щодо діяльності сучасних ОСН відповідно до чинного законодавства, не володіють необхідними методиками розробки та запровадження місцевої нормативно-правової бази, яка б забезпечувала реальну здатність ОСН впливати на життя в громаді району.

Проблема 3.

(Проект «Міжнародний конкурс учнівських та студентських робіт з прав людини»)

На сьогодні як державні структури, так і недержавні організації фіксують зниження рівня повної середньої та вищої освіти. На фоні щорічного зростання кількості вищих навчальних закладів, що готують фахівців у напрямку гуманітарних наук. Все це призводить до втрати довіри до навчальних закладів і,

відповідно, до випускників таких закладів. Однак, серед випускників так званих „непрестижних закладів”, як правило, є особи, що наділені творчим, науковим потенціалом, ґрунтовними знаннями та спроможністю до відповідальної і висококваліфікованої роботи у різноманітних напрямках. Але ж такі випускники, дискредитовані штампом „випускник непрестижного навчального закладу”, отримавши освіту, часто залишаються поза робочими відносинами за своєю професією, що, відповідно, шкодить як їм самим, так і суспільству, яке втрачає фахівців з потужним потенціалом.

З іншого боку, сьогодні повна середня освіта, особливо та, яку надають державні навчальні заклади, характеризується застарілістю методик, відсутністю акцентованого спрямування на розвиток індивідуальних здібностей учня, формалізованим підходом до оцінювання та визначення рівня знань. Це, знов-таки, призводить до „втрати” тих осіб, які мають змогу бути корисними та активними учасниками громадянського суспільства, якщо здобудуть відповідну освіту та роботу.

Ми впевнені, а також переконалися на практиці конкурсів минулих років, що підготовка творчих робіт дозволяє, з одного боку, допомогти зрозуміти учням/студентам своє професійне майбутнє та, з іншого боку, визначити та відмітити найкращих учнів/студентів і, таким чином, сприяти їх подальшому зростанню як фахівців в галузі захисту прав людини, демократії, розбудови громадянського суспільства та держави.

ДО РОЗДІЛУ V.

Мета – детально відпрацьоване, узгоджене, лаконічне формулювання бачення майбутнього. Отримання очікуваних змін ситуації в суспільстві (в навколишньому середовищі тощо) в результаті виконання проекту. .

Мета – це позитивний кінцевий результат, що планується і буде здобуто у суспільстві, якщо Ви вирішите поставлену проблему.

Мета – це заміна знаку «мінус» проблеми на знак «плюс» результату вирішення проблеми.

Мета буде утворюватися за такою схемою:

В меті повинна бути вказана проблема, яку вирішує організація (що зробити) і яким шляхом це буде зроблено (цільова група, чия проблема вирішує проект), а також повинно бути вказано за допомогою чого, або яким способом буде досягнута ця мета (яким чином це буде зроблено).

При детальнішому аналізі необхідно зауважити, що термін “мета” може мати різні значення.

Нас цікавлять три наступні:

- **по - перше**, мета — це такий стан речей, якого ми хочемо досягти; вибраний результат наших дій. Як повинна змінитися ситуація? Які наслідки хочемо отримати? Яким є бажаний результат?
- **по - друге**, мета – це щось, до чого ми прагнемо, точка на горизонті, що визначає напрямок нашого руху;
- **по - третє**, мета – це предмет (об’єкт) вибраних дій; те, на що ці дії направлені.

Формулювання мети, наприклад, може починатися з *віддієслівного іменника* (наприклад, *покращення, підвищення, зниження, викорінення, запобігання* і т.п.). В меті повинна бути вказана основна проблема, яку вирішує в проекті Ваша організація (наприклад, *залежність від наркотиків, безробіття, бездомність, нерівність, брак інформації* і т.п.); цільова група та група населення, чия проблему вирішує проект.

Формулювання мети, як правило закінчується фразою, що вказує, за допомогою чого або в який спосіб буде досягнута мета. *Мета проекту має бути максимально конкретна і зрозуміла в першу чергу вам самим*

Приклади:

1. *Метою проекту є підвищення ефективності роботи євроклубів та профільних НУО України шляхом проведення для лідерів означених організацій тренінгів щодо під-*

готовки проектів та виконання на грантових засадах проектів

2. *Метою проекту є зниження рівня безпритульності серед одиноких людей похилого віку міста М. через створення притулку для тимчасового утримання безпритульних*
3. *Метою проекту є забезпечення ефективного управління соціально-економічним розвитком міста шляхом „озброєння” місцевих урядовців методикою оцінювання проектів рішень у відношенні „витрати – користь” та залученням активної частини громади міста до спільного вирішення міських проблем.*
4. *Метою проекту є соціальна адаптація безробітних через залучення їх до підприємницької діяльності.*

ДО РОЗДІЛУ VI.

Наступним кроком є формулювання списку завдань.

Зверніть увагу:

Мета та завдання проекту логічно впливають з поставленої проблеми.

Завдання проекту - це ряд специфічних досягнень, спрямованих на розв'язання зазначених проблем.

Завдання проекту – це поліпшення ситуації, яку ви описали у постановці проблеми, тому завдання повинні бути максимально конкретизованими, реалістичними та досяжними, тобто – це конкретні події, які можна виміряти і без яких мета не може бути досягнутою. Це зміни, поліпшення ситуації, які відбуваються крок за кроком в міру реалізації проекту. Необхідно визначити завдання, встановити планові кількісні та якісні показники цих змін

Формулювання завдання може починатися дієсловом – „здійснити”, „провести”, „впровадити”, „надати” тощо, але не „здійснювати”, „проводити”, „впроваджувати”, „надавати”. Не можна формулювати завдання словами, які описують процес, як, наприклад, „поліпшення” чого небудь... В тоні вашого опису має відчуватися впевненість – це буде зроблено.

Серед критеріїв відповідності завдань меті проекту є:

- зв'язок з проблемою;
- доцільність;
- відповідність місії;
- зацікавленість клієнтів;
- виправданість завдань;
- дотримання етики;
- кваліфікація персоналу;
- підтримка у суспільстві.

Специфікація завдань – більш конкретне формулювання цілей, що є орієнтованими на кінцевий результат і здійснення яких вимірюється.

Завдання приносять найбільшу користь, коли вони чітко сформульовані і прямо відповідають таким вимогам:

- Мають бути чіткими, конкретним, певними і діючими: що має бути зроблено?
- Вимірність – підлягають оглядовому підтвердженню.
- Реалістичність – не бути надто високими, але такими, яких можна досягти за допомогою наявних ресурсів.
- Гідність – не бути надто низькими, дрібними, безглуздими.
- Адекватність – зокрема обґрунтована відповідність потребам громади.

Завдання для досягнення успіху повинні бути конкретними, тобто чітко визначати для кого та де (цільова група та місце проведення), з часовими рамками. Як правило, тривалість проект не може бути більшою одного календарного року. У тоні проекту повинна

відчуватися впевненість в тому, що завдання будуть виконані, а мета досягнута.

Завдання мають бути специфічними (тобто визначте, що і коли), вимірюваними (скільки), бажаними (доречними і зручними), та досяжними (реалістичними).

Користуйтеся критеріями SMART під час формулювання завдань:

- **S** – specific, конкретність. Чи конкретне завдання, достатньо зрозуміле з точки зору – що, як, коли і де зміниться ситуація?
- **M** – measurable, обчислюваність. Чи піддаються завдання обчислюванню (наприклад, скільки становить збільшення, яка кількість людей)?
- **A** – area-specific, територіальність. Чи окреслюють завдання район або групу населення?
- **R** – realistic, реалістичність. Чи призведе виконання проекту до перетворень та зрушень зазначених в завданнях?
- **T** – time-bound, визначеність у часі. Чи відображає завдання період часу, впродовж якого воно має бути досягнуто (протягом першої чверті або першої половини запланованого проміжку часу)

Приклади формулювання завдань проектів:

1. *Протягом року підготовка 30 представників євроклубів та профільних НУО до розроблення проектів, залучення коштів до їх реалізації та успішного виконання*
2. *Протягом року забезпечення захисту прав 500 дітей та молоді, які звільнилися з міст позбавлення волі, зокрема, - прав на соціальний захист і достатній життєвий рівень*
3. *Налагодження системних зв'язків, обміну досвідом між євроклубами та профільними НУО як на рівні України*

Україна, так і на рівні Польща-Україна шляхом підготовки та модерування веб-сторінки на двох мовах

4. Створення веб-сторінки, яка включатиме матеріали, спрямовані на попередження дискримінації та ксенофобії серед молоді
5. Проведення в Києві та Київській області моніторингу стану виконання прав і свобод осіб, які перебувають в Ізоляторі тимчасового тримання та Слідчому ізоляторі, а також умов їх тримання у зазначених спец. установах
6. Підготовка пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства України, яке визначає правовий статус закладів соціального захисту дітей (притулки, інтернати, недержавні „дитячі” заклади тощо)

ДО РОЗДІЛУ VII.

Опис проектної роботи має бути чітко сформульованим та змістовно визначеним. По-можливості, опис запланованої роботи має сповіщати кількісні та якісні критерії заходу.

В проектних заходах повинно бути чітко прописано не лише тему, а й структуру дослідження (якщо проект передбачає здійснення дослідження), а також повний, послідовний, логічний перелік інших заходів, що планується здійснити в рамках проекту (зустрічі дослідників, публічні презентації та заходи, тощо) та перелік людей, задіяних у проекті, з описом їхньої роботи в рамках проекту.

Для публічних заходів (наприклад, проведення семінару, тренінгу тощо):

необхідно подати максимально можливу інформацію про час і місце його проведення; тривалість; орієнтовні теми кожного з засідань; кількість очікуваних учасників; хто вестиме секції семінару/хто буде тренером; засоби поширення інформації про семінар/тренінг; які публікації готуватимуться до чи після семінару, їх

обсяги, наклад, схема розповсюдження тощо. Зазначений перелік не є універсальним та вичерпним, але практика показує, що більшість із перерахованих критеріїв потрібно передбачати і детально прописувати в проектній заявці.

Наприклад:

Проведення одноденного установчого семінару в місті Києві за участю: 1) керівників закладів соціального захисту дітей; 2) представників керівного складу МВС, Міносвіти, Міністерства охорони здоров'я України; 3) відповідних представників Кабінету міністрів України 4) зацікавлених НУО, ЗМІ та фахівців. Мета семінару: 1) уточнення техніки реалізації Проекту; 2) налагодження співпраці щодо доповнення „Державної програми подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2006-2010 роки”. Початок другого місяця реалізації Проекту. Кількість учасників – 30.

Звертаємо увагу, що не варто забувати про заходи технічно - організаційні, допоміжні, що служать оцінюванню чи про-моції проекту:

- вступні організаційні дії (такі, що попереджають початок істотної реалізації проекту, *наприклад, створення робочої групи по реалізації проекту і розподіл доручень*);
- дії, пов'язані з моніторингом і оцінюванням успіхів реалізації проекту;
- дії, пов'язані з промоцією і public relations проекту (*наприклад, збір і розсилання інформації, конференція для преси по закінченні проекту, публікація, що підсумовує результати і досвід проекту*).
- написання поетапних звітів і підсумкового звіту з реалізації проекту; такі елементи виступають завжди в проектах, реалізованих на грантових засадах;

На цю діяльність також потрібний буде час, люди, приміщення, обладнання.

Приклади формулювання заходів (тематика проектів різна):

- Проведення для 30-и представників євроклубів та профільних НУО 2-х тренінгів, спрямованих на навчання розробляти проекти, залучати кошти до їх реалізації та успішно виконувати;
- Видання 1000-и примірників брошури, яка вміщуватиме рекомендації євроклубам та профільним НУО за результатами проектної роботи, а також – приклади проектів, розроблених слухачами тренінгів)
- Розробка методичного посібника зі створення та організації діяльності органів самоорганізації населення (ОСН) в місті Чернівці, який включатиме типові локальні нормативно-правові акти, рекомендації щодо ефективної діяльності та поширення його серед більше 150 місцевих активістів ОСН, службовців органів місцевого самоврядування.
- Офіційне спостереження голосування на спеціальних виборчих дільницях в установах пенітенціарної системи, а також обробка моніторингових даних та їх розповсюдження
- Підготовка листівки формату А*4 з умовною назвою «Пам'ятка виборця на дострокових виборах народних депутатів 2007 року». Тематика: загальні положення про вибори; особливості процесу голосування в умовах позбавлення волі; роль адміністрації установи пенітенціарної системи в забезпеченні процесу голосування; порядок захисту та оскарження можливих порушень виборчих прав. Тираж – 200 000 екземплярів (тираж розраховано для поширення серед всіх осіб, які перебувають в установах позбавлення волі).
- Підготовка рекомендацій щодо внесення змін у виборче законодавство та режимні вимоги установ пенітенціарної системи, які обумовлюють порядок реалізації права голосу особами, що позбавлені волі

- Вибір на змагальних засадах 4-х фахівців (психолога, педагога, соціолога, правника), що здійснюватимуть обробку отриманих шляхом проектного моніторингу даних та складатимуть рекомендації щодо подальшого підвищення якісного рівня діяльності всіх структур, які опікуються проблемами дитячої безпритульності.
- Розміщення в Інтернет-мережі інформації про Проект, його учасників та співorganizаторів і партнерів; лобювання статей у всеукраїнських та регіональних ЗМІ

ДО РОЗДІЛУ VIII.

Дайте відповідь на такі запитання:

- Хто з працівників Вашої організації безпосередньо братиме участь у реалізації проекту (прізвища, посади)? Яку кваліфікацію вони мають? Що конкретно кожен з них робитиме в межах плану реалізації проекту?
- Залучення яких сторонніх фахівців і для виконання якої конкретної роботи передбачено проектом?
- Яку частину коштів загального бюджету проекту вже одержано з інших джерел (перераховано на рахунок організації на цільову підтримку проекту або гарантовано сплатити)?
- Яку частину коштів і з яких джерел очікується отримати?
- Якщо проектом передбачається придбання обладнання, обґрунтуйте потребу в ньому. Обґрунтування має спиратися на кількісні показники характеристик устаткування і обсягів передбачуваних робіт.
- Де передбачається розташувати обладнання, придбане для проекту?
- Яким чином використовуватиметься обладнання, придбане за грантом після завершення терміну реалізації проекту?

Приклад:

МТПЛ – УС запитує у Фонду коштів, необхідні для реалізації базових заходів Восьмого міжнародного конкурсу учнівських та студентських робіт з прав людини: 1) Розповсюдження інформації про Восьмий конкурс. 2) Підготовка та видання брошур, необхідних для конкурсантів як методичний матеріал для написання творчих робіт. 3) Перевірка робіт у три етапи та визначення фіналістів і переможців.

Власний внесок Грантоодержувача та Партнера складається з: 1) Заробітна платня особам, відповідальним за реалізацію Проекту (Директор, Менеджер, Координатор, Бухгалтер). 2) Брошура, яка вміщує міжнародні нормативні акти, та необхідна для конкурсантів як методичний матеріал для написання творчих робіт. 3) Офісна техніка Грантоодержувача та Партнера. 4) Оренда двох офісів, на базі яких здійснюватиметься забезпечення організації Восьмого конкурсу. Сумарний внесок Грантоодержувача та Партнера, включаючи натуральні внески, становить (...сума)

МТПЛ – УС та Євроклуб планують залучити додаткові кошти з інших джерел. Ми проводимо переговори іншими потенційними донорами для отримання додаткового фінансування, яке на сьогодні не є гарантованим, такими як: (...назви)

ДО РОЗДІЛУ ІХ.

У довільній формі зазначте:

- короткотривалі та довготривалі наслідки реалізації проекту; схему поширення та практичного застосування результатів реалізації проекту
- назвіть заходи, які організація проводитиме після закінчення дії проекту;
- поясніть, як організація планує ділитися здобутим досвідом з іншими НУО

Тут Ви повинні пояснити, як Ви збираєтесь оцінити успіх виконання проекту. Включіть конкретні методи оцінки ступеню ефективності проекту. Це необхідно для того, щоб можна було зрозуміти, наскільки вдалось виконати поставлені в проекті задачі. Оцінка може проводитись різними шляхами, використовуючи якісні та кількісні показники, зокрема варто прорахувати орієнтовну кількість осіб та / або організацій, що матимуть практичну користь від реалізації проекту.

Результати мають описувати зміни (тобто збільшення, покращення, вдосконалення тощо), які проект забезпечить в результаті досягнення цілей. Наскільки це можливо, результати повинні відображати зміни збалансовано за кількісними та якісними характеристиками.

Приклади:

1. *Збільшення рівня ефективності роботи євроклубів і профільних НУО та сприяння євроінтеграційним процесам в Україні, зокрема, шляхом активізації роботи молоді)*
2. *Активізація роботи євроклубів на грантових засадах після проведення навчань на тренінгах, передбачених проектом.*
3. *Постійно діючий Інтернет-ресурс з інформацією, яка, в першу чергу, сприятиме грантовій діяльності євроклубів: відкриті грантові програми, найкращі зразки виконаних проектів, рекомендації тощо.*
4. *Залучення молоді до популяризації ідей євроінтеграції України*
5. *Системне реагування на можливі порушення виборчих прав осіб, які перебувають в установах пенітенціарної системи в 12-и регіонах України*
6. *Привернення уваги обдарованої молоді до вивчення найбільш актуальних проблем в сфері демократії, прав людини, взаємодії громадянського суспільства і держави в Україні та світі, зокрема, к контексті роботи судових механізмів (національних, європейських, міжнародних).*
7. *Збір та систематизація думок, ідей, підходів, сформульованих у творчо-наукових роботах учасників Конкурсу,*

вироблення шляхів подолання негативних явищ в означеній сфері.

ДО РОЗДІЛУ X.

Принципи роботи з партнерами:

- З самого початку необхідно визначити цілі і інтереси кожного учасника проекту, а також результати – не загальний результат, хоча він також важливий, а конкретну користь для організації партнера.
- Визначте взаємну відповідальність – хто за що буде відповідати в процесі роботи над проектом. Найкраще зробити це в письмовому вигляді, щоб не було причин для конфліктів і взаємних претензій.
- Впорядкуйте фінансові взаємовідносини. Хто скільки грошей буде отримувати, хто за яку частину фінансів відповідатиме.
- Постійно здійснюйте обмін інформацією і обговорюйте Ваші кроки. Відсутність інформації породжує підозрілість і недовіру, неузгодженість дій часто призводить до краху проекту.
- Визначте строки закінчення проекту, навіть строки проміжних етапів у випадку, якщо робота пов'язана з довгостроковим співробітництвом

ДО РОЗДІЛУ XI.

План реалізації Вашого проекту повинен пояснити:

- Хто буде відповідати за виконання поставлених завдань?
- Що буде зроблено? *Фактично, в таблиці Ви повинні повторити назви заходів, описаних в Розділі VII.*
- Які терміни виконання завдань?

Місяць	Запланований захід	Відповідальна особа

ДО РОЗДІЛУ XII.

Не секрет, що процес отримання фінансування від донора це складна і кропітка справа. Одним із кроків до заповітного фінансування є складання бюджету. Професійно складений бюджет свідчить про серйозність Ваших намірів. Пишучи бюджет, пам'ятайте про наступні поради.

Найчастіше, використовуються категорії у написанні бюджету, які Ви бачите в таблиці аплікаційної форми.

Бюджет має містити вивірену інформацію про вартість послуг. Варто зауважити про можливі затримки та інфляцію, а також зазначити інші джерела фінансування (якщо є) з урахуванням внеску організації.

Складайте кошторис після того, як напишете проект. Кошторис повинен мати достовірну перевірену фінансову інформацію. Визначить термін кошторису.

Внесіть можливі поправки на інфляцію. Покажіть інші джерела фінансування. Якщо Ваша організація використовує власні приміщення або транспорт для виконання проекту, то не забудьте включити їх вартість в кошторис проекту, як внесок Вашої організації. Ці внески мають свою "ціну", і Ви повинні були б платити за них у випадку їх відсутності. Як правило, кошторис повинен бути складений в доларах США або іншій валюті, відповідно до вимог програми

Деякі типові види діяльності, що підлягають фінансуванню, охоплюють, але не обмежуються наступними заходами:

1. Конференції або тренінги практичного характеру, що доповнюють ширші цілі проекту.
2. Семінари, тренінги.
3. Круглі столи.
4. Просвітні громадські кампанії.

5. Інформаційні/просвітницькі інтерактивні заходи.
6. Громадські освітні програми/громадські слухання.
7. Дебати.
8. Робочі групи, що працюють над виробленням практичних рекомендацій щодо вирішення конкретних проблем, гонорари авторам проектних публікацій тощо
9. Комунікація між учасниками Проекту (інтернет, телефонний зв'язок тощо).
10. Тощо

Деякі типові види діяльності, що не підлягають фінансуванню, включають, але не обмежуються наступними заходами:

1. Проекти, спрямовані на соціальне забезпечення, включаючи надання соціальних послуг/допомоги та консультацій.
2. Стартова підтримка новоствореним організаціям.
3. Оренда офісного приміщення та оплата комунальних послуг.
4. Поточні витрати організації та ремонтні послуги.
5. Придбання меблів та аксесуарів для оздоблення офісного приміщення.
6. Придбання автомобілів.
7. Створення різного роду центрів (якщо їх створення не є складовою частиною більшого проекту).
8. Передвиборча агітація, або проекти підконтрольні владним/ партійним інтересам чи інтересам однієї особи.
9. Академічні або аналітичні дослідження (якщо вони не є частиною більшого проекту).
10. Одноразові події, наприклад, конференції чи круглі столи (якщо вони не є частиною більшого проекту).
11. Витрати на розважальні заходи (фуршети, церемонії, алкогольні напої, вечірки, екскурсії, і т.п.)
12. Тощо

Зверніть увагу:

Фонди заохочують організації до пошуку джерел спів-фінансування від інших донорів, або пропонувати інші види **розподілу витрат** (праця волонтерів, приміщення, обладнання, тощо).

Деякі вимоги до бюджетів проектів, що часто зустрічаються у програмах конкурсів міні грантів.

- Як правило, програми Фондів не передбачають виплату зарплат, оскільки вважається, що організації повинні знаходити інші джерела фінансування своєї поточної діяльності. Зарплати (в розумінні фінансової компенсації за виконану роботу) можуть виплачуватись лише головним виконавцям, які будуть задіяні більшу частину свого робочого часу у проекті. Розмір зарплати повинен не має перевищувати середнього рівня місцевих зарплат, а також включати відсоток податків. **Загальна сума коштів, що запитуються на зарплати, зазвичай не має перевищувати 25-30% від загальної суми гранту.**
- Не підтримується розробка нових веб-сайтів. Виключення робляться у випадках, коли це є дуже важливим для досягнення мети проекту.
- Не дозволяється використовувати кошти гранту **на розваги, вечірки, екскурсії, а також харчування, не пов'язане з проектом** тощо.
- **Зазвичай, транспортні витрати** не можуть включати авіа перельоти, квитки на поїзд "СВ" класу.
- Стаття витрат "**Різне**" не дозволяється. Усі витрати повинні бути конкретизовані та чітко розписані.
- Тощо

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.

1. Пишіть чітко та ясно

В процесі підготовки проекту не залишайте поза увагою такі основні правила:

- використовуйте слова, які означають завершеність (підготувати, розподілити, зменшити, збільшити, організувати, виробити)
- користуйтеся критеріями SMART, формулюючи задачі

S	specific	конкретність
M	measurable	обчислювальність
A	area-specific	територіальність
R	realistic	реалістичність
T	time-bound	визначеність у часі

- уникайте жаргонних слів
- виправте граматичні помилки
- дотримуйтесь впевненого та сміливого тону
- думки висловлюйте коротко, ясно, цікаво

2. Приблизний обсяг окремих розділів проекту

• Презентація організації	до 1 сторінки
• Формулювання проблеми	до 1 сторінки
• Мета проекту	1 абзац
• Завдання проекту	від 0.5 до 1 сторінки
• Проектні заходи	до 2-х сторінок
• Кошторис	до 2 сторінок
Додаткові дані	до 10 сторінок

2.3. Аналіз проектів, розроблених учасниками тренінгів

Концепції проектів були різноманітні (екологічні проекти, соціально-економічні; проекти щодо розвитку мережі євроклубів, щодо взаємодії активної молоді та мас-медіа, вдосконалення механізмів адміністративної юстиції тощо). Головна об'єднуюча компонента проектів – сприяння регіональним євроінтеграційним процесам: кожна ініціатива, так чи інакше, стосується виконання відповідних пунктів Порядку денного асоціації Україна – ЄС.

ПРОЕКТ «ЯЛТА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

Проект спрямований на активізацію участі молоді регіону «N» в євроінтеграційних регіональних процесах шляхом утворення 20 євроклубів на базі загальноосвітніх шкіл та вищих і середніх спеціальних учбових закладів регіону.

На сьогодні в регіоні «N» діють 4 євроклуби, які охоплюють не більш 1 відсотку молоді «Я». Їх діяльність майже не виходить за рамки клубів. Дуже мало публікацій в регіональних ЗМІ, присвячених процесам євроінтеграції або таких, що висвітлюють діяльність євроклубів, з'являється протягом року. Євроклубам бракує знань з написання прес-релізів, проведення презентацій і прес-конференцій. Жоден євроклуб не працює на грантових засадах, тому що відсутній досвід з фандрайзінгу.

В запропонованому проекту планується створити 20 нових євроклубів на базі шкіл та вищих та середньоспеціальних учбових закладів в додаток до 4 існуючих, покращити можливості євроклубів в використанні таких ресурсів, як ЗМІ і зв'язки з громадськістю і грантова діяльність. Також шляхом регулярних публікацій в регіональних і місцевих ЗМІ буде привернуто увагу населення і насамперед молоді до європейських цінностей і регіональних процесів євроінтеграції.

ПРОЕКТ «ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ»

Цілі проекту: протягом 2 місяців підготовка 300 студентів вишів міста «N». до ефективного процесу працевлаштування задля підвищення рівня зайнятості серед молоді та подолання наслідків економічної кризи в регіоні.

Очікувані результати проекту:

- збільшення рівня поінформованості молоді щодо можливостей працевлаштування в місті
- розвиток навичок пошуку роботи завдяки різноманітним інформаційним базам
- набуття знань щодо правил написання резюме, проходження співбесіди та інтерв'ю
- надання можливостей працевлаштування завдяки партнерству з провідними підприємствами міста

НАЗВА ПРОЕКТУ: „ЕКОЛОГІЧНА ПЕРСПЕКТИВА ЄВРОПИ”

Мета проекту – привернути увагу громадськості до проблеми зміни клімату і розробити загальний механізм вирішення проблеми через персональні дії кожного окремого громадянина.

Цільова аудиторія – мешканці м. «N».

Результати:

- підвищення обізнаності населення щодо можливості реалізації своїх екологічних прав;
- залучення молоді до активної пропаганди здорового способу життя;
- реалізація молоддю свого потенціалу та можливість використати власні ідеї для боротьби з екологічною катастрофою;
- вплив на екологічну політику місцевої влади через пресу та інтернет;
- розробка загального механізму вирішення проблеми забруднення навколишнього середовища через персональні

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ЕКСКУРСОВОДІВ

Цілі проекту: підготовка 20 студентів – випускників туристичних спеціальностей з міста «N» та 20 міста «M» до роботи екскурсовода.

Результати проекту: зменшення безробіття серед молоді; надання випускникам навичок практичної роботи; пізнання студентами культури та історії міста – партнера; сприяння євроінтеграції шляхом підготовки професійних екскурсоводів до Євро 2012, які опоможуть представити нашу країну іноземним гостям на найвищому рівні та шляхом підвищення рівня туристичної індустрії.

ПРОЕКТ ”ВІДКРИВАЄМО «ЄВРОПУ»

На початку нового тисячоліття Україна розпочала приділяти значну увагу впровадженню громадянської освіти в навчальний процес. Новій Україні потрібна нова школа, а новій школі – нові учні, з європейськими поглядами та широким світосприйняттям та новий вчитель, який поєднує в собі високу духовність і педагогічну майстерність, що формується і вдосконалюється протягом практичної роботи в школі.

Головною стратегічною метою проекту є введення громадянської освіти до навчальних програм і методів в українських школах, а в результаті підготовка української молоді до активної участі у житті школи, місцевого середовища і свідомої участі у демократії.

Цілі проекту

Розвиток навчальної програми з громадянської освіти та впровадження з неї спецкурсу.

1. Проводити обмін інформації та спеціалістами з відповідними навчальними закладами зарубіжних країн.
2. Запровадження підготовки та підвищення кваліфікації вчителів.
3. Сприяння органам місцевого самоврядування у запровадженні європейських стандартів їхньої діяльності.
4. Сприяння проведенню у навчальних закладах позапланових заходів на підтримку демократії.

ПРОЕКТ «ТУРИСТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР В МІСТІ «N»

Основна мета проекту – сприяти туристичній привабливості регіону «N» через збір, узагальнення та поширення інформації про рекреаційно-туристичні, культурно-історичні й соціально-економічні ресурси Житомирщини.

Реалізація проекту в цілому спрямована на розвиток туристичної галузі Житомирської області.

Очікувані результати реалізації проекту:

- покращення надання туристичних послуг в регіоні;
- розвиток туристичної індустрії регіону;
- підвищення поінформованості мешканців області про туристичні місця в їхньому місті, районі, селі;
- збільшення кількості туристів у нашому регіоні;
- Створення цікавої та унікальної туристичної пропозиції на основі туристичного потенціалу області.
- Виконання проекту дасть змогу створити позитивний імідж регіону «N», як розвинутого туристичного регіону в Україні та Східній Європі, Європейського центру обслуговування туристів і створення конкурентоздатних туристичних продуктів на основі високої якості, унікальної та різномірної пропозиції завдяки багатству природної та історико-культурної спадщини.

ПРОЕКТ «ЄВРОКЛУБИ РЕГІОНУ «N»: РОЗВИТОК ПРОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВОЗАХИСНОГО РУХУ».

1. Які очікувані цілі проекту?

- створення та організація постійної діяльності Мережі європейських клубів Одещини;
- обговорення проекту Регіональної програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції, проблем та перспектив розвитку молодіжного громадського проєвропейського руху в Україні, захисту прав громадян України на публічне висловлення

своїх поглядів щодо інтеграції України в європейські/євроатлантичні структури, посиленню правозахисного потенціалу євроклубів Одещини на проведеному Молодіжному проєвропейському форумі «Майбутнє України в Європі: погляд молодих представників національних меншин з малих міст та сіл»;

- відкриття Молодіжного інформаційно-правозахисного Євроцентру;
- розробка та впровадження авторського експериментального спецкурсу «Основні пріоритети європейської програми «Молодь в дії» з метою ознайомлення та підвищення обізнаності учнівської та студентської молоді щодо можливостей програм європейського простору міжнародної співпраці для молоді країн Європи, співпраці щодо розвитку європейських студій у вищих та середніх навчальних закладах, поширення програм європейської освіти;
- підготовка 19 молодіжних лідерів місцевих ініціативних груп та громадських організацій до розробки і проведення кампаній, спрямованих на підвищення обізнаності молоді щодо актуальних питань стосовно європейської інтеграції, толерантності та прав людини;
- видання та розповсюдження методичного посібника «Толерантність та прав людини – основа міжкультурного діалогу проєвропейської молоді» (наклад 1000 примірників) і молодіжних буклетів «Наше право – жити в Європі» (наклад 5000 примірників);
- підготовка 25 активних керівників проєвропейських громадських організацій, євроклубів та педагогів до побудови партнерських відносин з європейськими молодіжними організаціями, процедурних аспектів та можливостей фінансування від європейських фондів;
- розробка та фінансування з місцевих джерел 3 правозахисних міні-проектів щодо інформування молоді з питань європейської інтеграції та особливостей європейських механізмів захисту прав людини серед європейських клубів Одещини.

2. Які очікувані результати Проекту?

- збільшення рівня ефективності роботи євроклубів і профільних НУО Одещини щодо сприяння євроінтеграційним процесам в Україні, зокрема, шляхом активізації роботи молоді;
- покращення рівня обізнаності молодих громадян щодо можливостей програм європейського простору міжнародної співпраці для молоді країн Європи, співпраці щодо розвитку європейських студій у навчальних закладах, поширення програм європейської освіти;
- посилення правозахисного потенціалу, активізації участі молодих представників національних меншин з малих міст та сіл Одещини у проєвропейському правозахисному русі;
- вдосконалення системи інформування громадськості з питань європейської інтеграції;
- налагодження співпраці Мережі європейських клубів Одещини з державними органами та з органами місцевого самоврядування щодо спільної реалізації проєвропейських ініціатив; активізація молодіжного громадського проєвропейського руху Одещини, міжнародної співпраці між громадськими організаціями Одещини та європейських країн.

ПРОЕКТ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ЄВРОКЛУБІВ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У РЕГІОНІ N УКРАЇНИ

Очікувані цілі проекту: формування у євроклубів регіону N чіткого уявлення про шляхи вирішення типових проблем, які у них виникають під час взаємодії з органами державної влади, шляхом забезпечення їх друкованими матеріалами відповідного змісту та проведення інформаційних заходів.

Очікувані результати проекту:

- Підвищення консолідованості євроклубів регіону N, створення умов для їх об'єднання навколо спільних проблем взаємодії з органами державної влади
- Привернення уваги органів влади до існуючих проблем взаємодії з євро клубами

- Формування поняття про доцільність реалізації аналогічного проекту у інших регіонах України, а також про подальші напрямки роботи з удосконалення взаємодії євроклубів та органів державної влади.

ПРОЕКТ — «ГАЙВОРОНЩИНА І ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ: ПОГЛЯД МОЛОДІ»

Цілі проекту — підвищити увагу громадян Гайворонського району до проблеми обізнаності населення із європейської та євроатлантичної інтеграції;

3. Очікувані результати від проекту:

- 1) Створення позитивного іміджу популяризації та роз'яснювальної кампанії щодо вступу України в Європейське співтовариство, НАТО;
- 2) Доведення аудиторії поінформованості населення про проект до 3 000 осіб (15% від кількості населення району);
- 3) Проведення двох конкурсів серед школярів та молоді району; Які результати очікуються від подальшого розвитку проекту?
- 4) Ознайомлення шкільної аудиторії із європейськими стандартами та цінностями Європи через інформування педагогічних колективів;
- 5) Проведення тематичних лекцій, шкільних годин учителів із учнями на тему «НАТО: – за і проти», «Наш регіон» та євроінтеграція», «Європейські цінності, стандарти та досвід актуальних для України реформ у різноманітних сферах суспільного життя. Цільовою аудиторією конкурсу малюнків є учні 5-8 класів; конкурсу творчих робіт – учні 9-11 класів.

ПРОЕКТ „НАШ ПОГЛЯД: ГРОМАДСЬКА УКРАЇНА У ХХІ СТОЛІТТІ”

Цілі: залучення 40 представників молодіжних НДО до розробки можливих шляхів вирішення проблем сучасної України

Результати: підвищення ефективності роботи молодіжних НДО, посилення патріотизму молоді та активізація їхньої громадської позиції

ПРОЕКТ „ВЗАЄМОДІЯ АКТИВНОЇ МОЛОДІ ТА МАС-МЕДІА”

Цілі: підготовка 40 представників молодіжних НДО, молодіжних рухів та євроклубів до ефективної взаємодії із засобами масової інформації

Результати: підвищення ефективності взаємодії молодіжних НДО, молодіжних рухів та євроклубів із засобами масової інформації

Проектна робота: Проведення для 40 представників молодіжних НДО, молодіжних рухів та євроклубів у рамках дводенної зустрічі тренінгів з питань PR некомерційних проектів, розробки PR-стратегій, формування громадської думки та ефективної співпраці з мас-медіа; видання буклету та оформлення Інтернет-розсилки із рекомендаціями молодіжним НДО за результатами проектної роботи та прикладами розроблених учасниками PR-стратегій.

ПРОЕКТ «ЕКОНОМІЧНІ ЗНАННЯ – ДІТЯМ ФЕРМЕРІВ»

В Миколаївській області діє велика кількість фермерських господарств. Рівень їх успішності різний. Як показав моніторинг, чим більша економічна освіченість фермера – тим кращий бізнес він веде.

Моя ідея в тому, щоб навчити дітей фермерів (тим, хто наслідуватиме господарство та справу своїх батьків) веденню бізнесу: основам економічної теорії, бізнес-плануванню, менеджменту, маркетингу, ефективним комунікаціям.

Навчання відбуватиметься шляхом Інтернет, з використанням MOODLE-системи Чорноморського державного університету імені Петра Могили.

Мета (чи то пак – місія) – сприяння розвитку молодіжного підприємництва в Україні; сприяння створенню потужного «середнього класу», як локомотиву економічного розвитку та стабільності країни; сприяння формуванню самостійно мислячого покоління, як антиподу інфантильній нації, що залишилася після розвалу СРСР.

Завдання даного проекту ми вбачаємо у наданні достатньої та необхідної кількості знань, вмінь та навичок школярам, що бажатимуть розвиватися як підприємці в агросекторі; навчанні підростаючого покоління бізнес-плануванню, як основі будь-якого успішного підприємництва; вихованні в наших слухачах вміння проводити ефективні та результативні презентації своїх проектів та вмінні їх реалізовувати.

б. Які очікувані результати Проекту?

Результатами проекту прогнозовано стануть: привиття економічного типу мислення суб'єктам сільськогосподарської діяльності, розвиток у них бізнесових навичок, що дасть їм можливість заробляти реальні гроші, надання необхідних та достатніх знань та навичок для ефективної та результативної бізнесової діяльності в галузі сільського господарства в мінливих умовах ринкової економіки.

ПРОЕКТ: «ПРОБЛЕМИ ПОШУКУ, ІДЕНТИФІКАЦІЇ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ЗНИЩЕННЯ РАДІОАКТИВНИХ ВІДХОДІВ, ОТРУЙНИХ, ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН ТА ЕКОТОКСИКАНТІВ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ»

Головним керівним документом для ГО «Інститут стратегічних досліджень та прогнозів трансатлантичних процесів» при виконанні поданого є положення «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя в питаннях щодо навколишнього середовища» (далі «Орхуська конвенція»), а також Конституція України: «Про гарантії безпечного навколишнього середовища» та «Про право на інформацію». Відповідно до цих документів окремі громадяни, громадські організації мають право одержувати надійну інформацію про екологічний стан місць їх проживання, про те, де і як зберігаються небезпечні та токсичні речовини; які заходи приймаються та заплановано для їх знищення або утилізації. Вони мають право впливати на органи місцевої влади та самоврядування на процеси, що пов'язані з вирішенням конкретних екологічних питань та прийняттям відповідних мір в містах проживання. Переїняття досвіду в цій галузі країн ЄС та Євроатлантичного альянсу являється не тільки важливим, а і своєчасним.

Проектом заплановано проведення у 2010 р 3-х дводенних тренінг-семінарів (березень і травень в Одеській області і у жовтні в Одесі) за участю представників громадських організацій окремих міст Одеської області, тематика яких присвячена положенням та цілям Орхуської конвенції, усвідомленню відповідних прав, як окремих громадян, так і малих громад. Орієнтована кількість учасників – 2030 чоловік. У липні 2010 р. в Одесі буде проведена ділова ситуативна гра з моделювання реальної екологічно небезпечної ситуації у конкретному місті (селищі), яка виникла при порушенні сховища отруйних речовин невідомого хімічного складу, а також дій громадськості по запобіганню та усуненню їх впливу на населення. Учасниками цієї гри (всього 20-25 чоловік) будуть представники відповідних контролюючих служб: МЧС, Санепідстанцій, управління екології, а також громадських організацій і представників малих громад сіл.

Очікуваним результатом проекту є підвищення ролі і активності громадських організацій в вирішенні проблем, обумовлених незадовільним станом міст сховища радіоактивних відходів, отруйних, вибухових речовин та екологічних токсикантів на території Одеської області, а також рівня покращення свідомості персоналу відповідних державних установ при пошуку та ідентифікації небезпечних речовин.

До реалізації проекту будуть залучені деякі громадські організації: Клуб «УРБОЕКОЛОГІЯ» (м.Одеса), Обласне відділення ГО «ПРОСВІТА», Одеський науково-інформаційний центр євроатлантичної співпраці, Одеський Регіональний Комітет Україна–НАТО, а також співробітники, студенти і аспіранти Одеського національного університету ім.І.І.Мечникова

ПРОЕКТ « КРОК У ДОРОСЛЕ ЖИТТЯ»

Ціль: підготовка учнів 11 класу школи-інтернату ім. А. С. Макаренка до самостійного дорослого життя після закінчення школи, інтегрування їх в суспільство, розкриття талантів шляхом тренінгових занять.

Опис проектної роботи:

Проведення для 17 учнів-випускників школи-інтернату ім. А. С. Макаренка тренінгових занять, спрямованих на підготовку цілю-

вої групи до кращого пристосування в суспільстві, зменшення бар'єрів в спілкуванні з оточуючими.

Тренінгові заняття будуть проводитися циклічно та ділитися на 3 категорії.

Також планується проведення екскурсій, виїзд на природу, зустрічі з іншими учнями загальноосвітніх шкіл, ознайомлення з європейськими традиціями та святкування європейських свят, в межах занять дати учням навички роботи в Інтернеті, в контексті заходів пропагуватиметься здоровий спосіб життя, толерантність, допомога у виборі професії та навчального закладу.

Результати:

- здійснення інтегрування з суспільством
- інформування про європейську культуру, традиції та цінності
- вдосконалення знань: з історії; із сучасного кіно
- розкриття та розвиток талантів (танці, співи, малювання, спорт)
- виховання: толерантності, етикету (правила поведінки за столом)
- родинне виховання (догляд за дитиною від народження)
- любові до природи та бережливого ставлення до навколишнього середовища
- об'єктивне ставлення до себе та до оточуючих, здорова самооцінка
- навчити: доглядати за собою
- покращення: адаптації випускників в суспільстві, роботи в команді, комунікації з людьми.

ПРОЕКТУ «ПОЛЬСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД: СЕМІНАР МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ІЗ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВПЛИВУ НА РІШЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВЛАДИ», М. ОСТРОГ»

Сьогодні в Україні досить складно проходять процеси, які мають на меті зростання впливу МГО на рішення місцевої влади, тим більше, що при цьому майже враховується саме європейський досвід.

Тому мета проекту: посилити якість та збільшити кількісно вплив МГО на муніципальну владу враховуючи польський досвід та сучасні умови діяльності молодіжних громадських організацій в Україні

Очікувані цілі проекту:

1. підвищити якість звернень та подальшу активність учасників (МГО) у співпраці із муніципальною владою;
2. покращити обізнаність у власних можливостях учасників згідно законодавства та на практиці, спираючись на об'єктивні можливості та особистий досвід учасників;
3. забезпечити обмін досвідом впливу МГО на муніципалітети між польськими та українськими колегами, налагодження зв'язків до подальшої співпраці в даному плані;
4. провести дводенний семінар у формі круглого столу за участю європейських колег;
5. друк та розповсюдження між учасниками проекту брошури з рекомендаціями та порадами, контактами учасників, законодавчими положеннями по даній тематиці як підсумок семінару;
6. провести обговорення проблем регіонів учасників, на які МГО могли б звернути увагу муніципальної влади на їх вирішення, враховуючи здобутий досвід;
7. особисте визначення переліку проблем регіону МГО (не менше однієї), яку вона береться лобювати Передбачається, що по завершенню проекту учасники звітуватимуться про успішність та корисність проекту.

Очікувані результати проекту:

1. переважання кількості прийнятих рішень муніципальними органами влади, які врахували прохання та заваження МГО регіону, учасників даного семінару;
2. налагодження співпраці між учасниками семінару в контексті тематики проекту, організація нових проектів учасниками поза рамками даного семінару тощо;
3. загальне покращення співпраці учасників семінару та муніципальної влади, регіон якої вони представляють.

ПРОЕКТ «ВИВЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХІДУ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ, ПРОСУВАННЯ І СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ МОЛОДІ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ» (ДОСВІД ДЕРЖАВ ЄВРОСОЮЗА)»

Проект програми «Інноваційний підхід щодо залучення, просування і соціального захисту молоді у сфері державної служби» пропонується Всеукраїнською молодіжною громадською організацією «Спілка молодих державних службовців України» м.Севастополю.

Складність завдань і функцій, покладених на органи державної влади, зумовлює необхідність формування управлінської еліти, залучення до системи управління молоді, професійно підготовлених кадрів.

Актуальність цього проекту зумовлена украї скрутним становищем молоді на державній службі, а саме:

- відсутність перспективи кар'єрного зростання (масове подовження перебування на керівних посадах державних службовців після пенсійного віку);
- низький рівень оплати праці (спеціалісти органів районої ланки отримують заробітну плату на рівні прожиткового мінімуму);
- відсутність перспективи придбання власного житла (Постанова КМУ № 182 від 18.02.2004 р., щодо надання державним службовцям безвідсоткової позики на придбання житла – не впроваджена);

Як наслідок, найбільша текучість кадрів в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування доводиться на державних службовцях у віці до 35 років. Тому потрібно залучати як іноземних фахівців, так і вітчизняних вчених для розробки і впровадження інноваційних підходів у сфері формування системи підготовки і залучення молоді до державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, створення умов для її професійного, кар'єрного зростання, а також її подальшого соціального захисту.

Проект в рамках програми передбачає залучення молодих державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування, випускників вищих навчальних закладів, за напрямком «Державна служба» і «Державне управління», магістрантів, аспірантів Національної академії державного управління при Президентові України і її регіональних інститутів, кандидатів, докторів наук з державного управління, фахівців Голодержслужби України, а також іноземних експертів з державного управління.

ПРОЕКТ «РОЛЬОВА ГРА З ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

Цілі проекту: розвиток європейської свідомості у студентів ВНЗ України та старшокласників, поглиблене ознайомлення їх з політичними, економічними та соціальними процесами, процесом прийняття рішень в середині європейської спільноти через моделювання роботи органів влади у ЄС.

Очікувані результати: Сприяння євроінтеграційним процесам України через покращення інформованості населення про політичні, економічні та соціальні процеси, що протікають в середині європейської спільноти. Формування стійких ділових навичок у представників університетів.

ПРОЕКТ «ШЛЯХ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ЧЕРЕЗ ДІЯЛЬНІСТЬ ЄК»

Обґрунтування - низький рівень поінформованості учнівської молоді про права людини, європейські стандарти в галузі охорони прав людини, особливо про можливості реалізації та захисту прав людини і. Такий недостатній рівень обізнаності зменшує або позбавляє молодь можливості скористатися своїми правами, сприяє їх пасивності

Мета і завдання проекту - Підвищити рівень поінформованості про права дитини, європейські стандарти в галузі охорони прав людини, а особливо про механізм їх захисту; сприяти формуванню активної життєвої позиції молоді шляхом залучення її до організації та проведення просвітницько – консультативних заходів.

Завдання проекту:

- Зібрати та систематизувати матеріали про права дитини, документи про захист прав дитини, організації, які займаються захистом прав людини;
- Розробити і виготовити інформаційні матеріали, буклети і брошури, рекомендації як захищати права дитини
- Виготовити інформаційні стенди «Що роботи щоб захистити свої права»;
- Організувати і провести серію тренінгів «Захисти свої права» для членів місцевих євроклубів

ПРОЕКТ «РОЗВИТОК МЕРЕЖІ ШКІЛЬНИХ ЄВРОКЛУБІВ ЧЕРКАЩИНИ»

1. Цілі проекту

- Підвищення поінформованості молоді щодо євро інтеграційних процесів через активізацію роботи шкільних євро клубів (далі ШЄК);ї
- Стимулювання створення євро клубів при середніх навчальних закладах (загальноосвітніх та спеціалізованих школах) на теренах Черкаської області;
- Проведення навчання представників цільової аудиторії щодо створення ШЄК, розробки проектів, залучення коштів до реалізації проектів та успішного їх виконання;
- Створення мережі ШЄК Черкащини.

2. Очікувані результати Проекту

- а) Короткострокові результати реалізації проекту:
- сприяння євро інтеграційним процесам в Україні, зокрема, шляхом активізації роботи з молоддю;ї
 - отримання членами цільової аудиторії інформації та знання з питань створення/реєстрації євро клубів, з різних аспектів діяльності ШЄК та ЄС щодо підтримки НУО/ України;
 - отримання представниками євро клубів знання з написання та реалізації проектів;

- поширення серед членів цільової аудиторії методичних матеріалів та 300 примірників брошури, яка міститиме рекомендації ШЄК з проведення проектної діяльності, а також прикладів найкращих реалізованих проектів, уже створених євро клубів тощо;
- висвітлення в місцевих засобах масової інформації ролі Євросоюзу та міжнародних організацій у допомозі реформування громадянського суспільства взагалі та розвитку і діяльності ШЄК та профільних НУО (упродовж реалізації проекту).

б) Довгострокові результати реалізації проекту:

- збільшення рівня ефективності роботи ШЄК і профільних НУО;
- активна участь новостворених шкільних євро клубів у наданні об'єктивної інформації про діяльність ЄС, поширення європейських цінностей та залучення молоді до євро інтеграційних процесів України;
- створення коаліції шкільних євро клубів Черкащини, що об'єднає зусилля євро клубів з активізації молоді, сприятиме становленню більш тісної співпраці між ШЄК та стимулюватиме активізацію діяльності НУО Черкащини;
- усунування необізнаності та стереотипів щодо співпраці НУО та органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері європейської інтеграції;
- поширення знань практичних аспектів створення, діяльності та способів співпраці ШЄК з органами державної влади/місцевого самоврядування на нових членів цільової аудиторії після завершення проекту – через мережу євро клубів;
- набуття членами цільової групи навичок самостійної участі у проектній діяльності, розвитку власної ініціативи, відслідковування процесів європейської інтеграції, з відігриванням у них активної ролі на своєму рівні.

ПРОЕКТ «ВЕСІЛЛЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ СТИЛІ».

Цілі проекту: залучити до проведення весілля в національному стилі з дотриманням порядку виконання всіх

старовинних весільних обрядів 12 майбутніх подруж'я та інформування населення про багату культурну спадщину українського народу.

Результати проекту: підвищення рівня інформованості про національні звичаї серед різних верств населення Чернігівської області; сприяння євроінтеграційним процесам в Чернігівській області через активне залучення населення до відродження культурної спадщини та сприяння національному самовизначенню (бо не можна інтегруватись до інших народів, доки немає чіткої національної самосвідомості та самовизнання).

Опис проектної роботи:

- Оголошення двох конкурсів в місцевих ЗМІ:
 - 1) на кращі та найцікавіші старовинні весільні обряди – для всіх верств населення.
 - 2) на кращий спосіб проведення весілля в національному стилі – для майбутніх молодят.
- Відбір 12 майбутніх молодих подруж'я для проведення та відеозйомки їхнього весілля в національному стилі.
- Розповсюдження відеозапису весілля серед гостей (всередньому на весіллі 70 гостей які покажуть цей відеозапис ще хоча б двом особам: $12 \cdot 70 \cdot 2 = 1680$ людей побачать запис).
- Освітлення всієї діяльності за проектом у ЗМІ протягом усього процесу його виконання.

Кожному автору концепції пропонувались рекомендації експертів, врахування яких допомогло зробити проектні заявки максимально прийнятними і зрозумілими для донорської інституції.

Наводимо найбільш поширені.

[...]

- Радимо Вам більш чітко визначити мету (конкретизувати). *В меті, як правило, повинно бути вказана проблема, яку вирі-*

шує організація (що зробити) і яким шляхом це буде зроблено (цільова група, чю проблему вирішує проект), а також повинно бути вказано за допомогою чого, або яким способом буде досягнута ця мета (яким чином це буде зроблено).

- Розмежуйте цілі та результати проекту за принципом: ціль – досягається, а результат – настає. Визначте конкретні результати проекту. Сформулюйте, де це можливо, кількісні показники, за якими можна оцінити результати проекту; більш конкретно пропишіть якісні зміни, які настануть.
- Детальніше опишіть діяльність в рамках проекту. Бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Тобто, дайте відповіді на такі запитання: Що буде зроблено? Які ресурси будуть задіяні при виконанні поставлених завдань? Хто буде відповідати за виконання поставлених завдань? Які терміни виконання завдань? Зверніть увагу на пункт VII доданої «типової» аплікаційної форми та коментарів до неї.
- Для встановлення реалістичного терміну реалізації проекту, врахуйте підготовчу роботу, заходи, необхідні для розробки та розповсюдження друкованих матеріалів тощо.
- Подумайте, які ресурси необхідні для виконання проекту; дайте оцінку вартості проекту.
- Чому діяльність саме в рамках Вашого проекту дозволить цільовій аудиторії підготуватись до працевлаштування? Чи не дублюватимете Ви діяльність центру зайнятості? Якщо ні, то в чому специфіка запропонованого Вами підходу і в чому підстави його ефективності?

[...]

- Подумайте, все ли массовые мероприятия целесообразны с точки зрения достижения цели проекта и использования ресурсов (4 семинара и пр.). Проведение тренинга для представителей СМИ, по мнению экспертов, избыточна и не соответствует цели проекта. Лучше выбрать другую форму взаимодействия со СМИ. Например, регулярные пресс-конференции, пресс-релизы о деятельности сети евроклубов, указанные ниже ток-шоу больше соответствуют главной

цели проекта и ожидаемым результатам.

- Общая рекомендация по формулировкам – выделить именно региональный аспект евроинтеграционных процессов, так, чтобы цели, ожидаемые результаты и т.д. не выглядели избыточными, как замах на влияние на евроинтеграцию во всей стране.
- Пропишите более чётко проблемную часть. Лучше оставить одну четко выделенную проблему, например, недостаточность информированности молодежи о евроинтеграции на региональном уровне, или недостаточно активное участие молодежи в региональных евроинтеграционных процессах и т.д.

[...]

- На думку експертів, передбачені заходи є занадто глобальними. Всі напрямки роботи разом (і пропагуванням здорового способу життя, і заохоченням мешканців Маріуполя до «незабруднення» навколишнього середовища, і розповсюдження інформації щодо глобальності наслідків проблеми зміни клімату тощо) неможливо охопити в межах одного проекту. Радимо Вам обрати певний сегмент роботи та чітко прописати проектні заходи. Бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Зверніть увагу на пункт VII доданої «типової» аплікаційної форми та коментарів до неї.
- **Щодо конференції.** Потрібно детально описати доцільність проведення **конференції** з точки зору використання ресурсів цього проекту та досягнення результатів. Необхідно подавати максимально можливу інформацію про час і місце проведення; тривалість; орієнтовні теми кожного із засідань (*наприклад, які саме дані і з якого розділу екології ви плануєте розповсюджувати?*); кількість очікуваних учасників (цільова група – для кого конференція?); хто вестиме секції конференції; засоби поширення інформації про конференцію/; які публікації готуватимуться до чи після конференції, їх обсяги, наклади, схема розповсюдження тощо

Також під час заповнення апікаційної форми, дайте відповідь на наступні запитання (розділ IX апікаційної форми):

- Як Ви плануєте оцінити ефективність виконання проекту (в тому числі кількісні індикатори)?
- Яким чином Ви плануєте закріпити позитивні наслідки виконання проекту?
- Скільки, на Вашу думку, триватиме позитивний ефект проекту?

[...]

Чи є проект комерційно орієнтованим? Якщо так, чому для створення нового підприємства Ви шукаєте донора, а не інвестора? Якщо ні, то за рахунок чого існуватиме центр після завершення проекту?

Опис запланованої роботи повинен конкретно сповіщати кількісні та якісні критерії заходів (наприклад, орієнтовну кількість цільової групи, де буде поширена інформація про центр тощо). Зверніть увагу на пункт VII доданої «типової» апікаційної форми та коментарів до неї.

[...]

- В першу чергу, на самому початку, Вам потрібно максимально конкретно назвати та описати проблему в житті суспільства, яку Ви збираєтесь вирішувати. Більш детально про вимоги щодо опису проблеми – пункт IV «Типової» апікаційної форми із коментарями та прикладами. Із завдань Вашого проекту можливо виділити декілька проблемних питань у даному регіоні.
- Ціль Вашого проекту є реалістичною, досяжною, відповідає актуальності зазначеної події, але радимо Вам доповнити її. *В меті, як правило, повинно бути вказана проблема, яку вирішує організація (що зробити) і яким шляхом це буде зроблено (цільова група, чю проблему вирішує проект), а також повинно бути вказано за допомогою чого, або яким способом*

буде досягнута ця мета (яким чином це буде зроблено).

- Представлені Вами результати – довгострокові, перспективні, але є занадто загальними, не вимірюваними. Визначте конкретні короткострокові результати реалізації проекту та включіть в результати чинники виміру, за якими буде можливо здійснити моніторинг, контроль, оцінити ефективність реалізації проекту.
- Варто показати, яким чином здійснюватиметься відбір цільової групи – критерії: відмінники, найбільш активні, тощо; дотримання гендерного балансу.
- Детальніше опишіть діяльність в рамках проекту. Бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Наприклад, Вам слід визначити кількість поїздок, тривалість маршруту тощо, порядок розподілу завершуючих екскурсійних фрагментів серед студентів, тип/формат повідомлень для освічення діяльності проекту тощо. Також потрібно визначити умови партнерства та розподілу ресурсів проектного бюджету.

У одного із експертів виникло наступне запитання до концепції в цілому:

Чому діяльність саме в рамках Вашого проекту дозволить цільовій аудиторії навчатись?

Чи не дублюватимете Ви систему освіти, яка, теоретично, має надавати ті знання, про які йдеться в межах проекту? Якщо ні, то чому запропонований Вами підхід буде ефективним?

[...]

- **Щодо проблеми.** Є велика кількість НУО, які займаються питаннями громадянської освіти досить довгий час. Радимо Вам вивчити діяльність таких НУО та інший попередній досвід (проекти з уповноважувальної освіти, відповідні програми з підвищення кваліфікації викладачів тощо). Спробуйте знайти сегмент проблеми, який ще не охоплено роботою інших структур, або такий, де робота хоча і здійснюється, але вимагає підвищення ефективності шляхом введення нових методик.
- Результати, представлені Вами, є занадто глобальними, за-

гальними – конкретизуйте їх; розмежуйте цілі та результати проекту за принципом: *ціль – досягається, а результат – настає*. Сформулюйте, де це можливо, кількісні показники, за якими можна оцінити результати проекту; більш конкретно пропишіть якісні зміни, які настануть. Наприклад: Підготовка вчителів з основних питань громадянської освіти – скільки вчителів, за якою спеціалізацією викладання тощо?; Видання брошур з громадянської освіти для вчителів та учнів шкіл та інших – скільки, яка конкретна тематика брошур тощо?

- Детальніше опишіть діяльність в рамках проекту. Бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Наприклад: Проведення лекцій та програм підготовки для підвищення кваліфікації вчителів – яким чином проектна група буде це здійснювати, скільки лекцій, хто виступатиме лектором, скільки слухачів тощо?
- Чи Ваша громадська організація спроможна проводити лекції та програми підготовки для підвищення кваліфікації вчителів? Це є інституційним призначенням закладів з підвищення кваліфікації вчителів і є регламентованим процесом. Якщо такі лекції і програми будуть проводитись не Вами безпосередньо, а фахівцями відповідних компетентних структур, то яким чином і на яких умовах вони будуть залучатись? Якщо залучатимуться фахові структури, в чому роль Вашої організації?

[...]

- Опишіть проблему, на вирішення якої спрямовано проект. Див. коментарі до Розділу IV апікаційної форми.
- Чітко визначте цілі відповідно до того напрямку роботи, який оберете. *В меті, як правило, повинно бути вказана проблема, яку вирішує організація (що зробити) і яким шляхом це буде зроблено (цільова група, чю проблему вирішує проект), а також повинно бути вказано за допомогою чого, або яким способом буде досягнута ця мета (яким чином це буде зроблено).*
- Розмежуйте цілі та результати проекту за принципом: *ціль – досягається, а результат – настає*. Визначте конкретні результати проекту. Сформулюйте, де це можливо, кількісні по-

казники, за якими можна оцінити результати проекту; більш конкретно пропишіть якісні зміни, які настануть.

- Продумавши механізм проекту, детально опишіть діяльність в рамках проекту. Бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Тобто, дайте відповіді на такі запитання: *Що буде зроблено? Які ресурси будуть задіяні при виконанні поставлених завдань? Хто буде відповідати за виконання поставлених завдань? Які терміни виконання завдань? Зверніть увагу на пункт VII доданої «типової» апікаційної форми та коментарів до неї.*
- Для встановлення реалістичного терміну реалізації проекту, врахуйте підготовчу роботу, заходи, необхідні для розробки та розповсюдження друкованих матеріалів тощо.
- Подумайте, які ресурси необхідні для виконання проекту.

[...]

- Детально опишіть доцільність проведення **кожного** семінару з точки зору використання ресурсів цього проекту та досягнення результатів. Щодо **публічних заходів (наприклад, семінару)**: необхідно подати максимально можливу інформацію про час і місце його проведення; тривалість; орієнтовні теми кожного з засідань; кількість очікуваних учасників; хто вестиме секції семінару; засоби поширення інформації про семінар; які публікації готуватимуться до чи після семінару, їх обсяги, наклад, схема розповсюдження тощо

[...]

- проект не може обмежуватися проведенням одного масового заходу. Подумайте, які можуть бути інші етапи проекту, спрямовані на вирішення проблеми, що передують цьому заходу, а також будуть виконані після нього.

[...]

- В даній концепції результати не прописані, про них можна тільки здогадатися з опису актуальності проблеми. При цьо-

му, концепція показує реальність проектної діяльності з отриманням конкретного як короткотермінового результату (створення нової експозиції історичних скарбів), так й довгострокових (збереження історичної спадщини та надання доступу громади до джерел національної історії і культури). Визначте **окремо** конкретні результати проекту; Сформулюйте, де це можливо, кількісні показники, за якими можна оцінити результати проекту; більш конкретно пропишіть якісні зміни, які настануть

- Опишіть новітні технології, які будуть використувуватись в проекті.

[...]

- Радимо Вам більш чітко визначити ціль (конкретизувати).
- Подивіться, чи всі результати були вказані Вами; розмежуйте цілі та результати проекту за принципом: ціль – досягається, а результат – настає. Сформулюйте, де це можливо, кількісні показники, за якими можна оцінити результати проекту; більш конкретно пропишіть якісні зміни, які настануть.
- Детальніше опишіть діяльність в рамках проекту. Бажано, щоб опис запланованої роботи більш конкретно сповіщав кількісні та якісні критерії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Зверніть увагу на пункт VII доданої «типової» аплікаційної форми та коментарів до неї.

Також, заповнюючи аплікаційну форму, дайте відповідь на наступні запитання:

- Хто є безпосереднім бенефіціарієм (цільовою групою)?
- В якій мірі проектна діяльність дублює поточну діяльність держустанов (метрологів, екоінспекцію, діяльність відомчих установ підвищення кваліфікації тощо)?
- Чому саме Ваша організація реалізовуватиме проект?
- Чи уявляєте Ви, хто може фінансово підтримати такий проект?

[...]

- Формулюючи результати спробуйте використати кількісні показники і уникайте узагальнень «рівень інформованості суспільства...». Більш конкретно пропишіть якісні зміни, які настануть і подивіться, чи всі результати були вказані Вами.
- Тут теж детальніше пропишіть діяльність в рамках проекту. Опишіть доцільність проведення семінару, робочої зустрічі з точки зору використання ресурсів цього проекту та досягнення результатів. Щодо **публічних заходів (наприклад, семінару, робочої зустрічі тощо)**: необхідно подати максимально можливу інформацію про час і місце його проведення; тривалість; орієнтовні теми кожного з засідань; кількість очікуваних учасників; хто вестиме секції семінару/; засоби поширення інформації про семінар; які публікації готуватимуться до чи після семінару, їх обсяги, наклад, схема розповсюдження тощо. *Зверніть увагу на пункт VII доданої «типової» аплікаційної форми та коментарів до неї.*
- Окрім пропозиції створення інституції (Громадська експертна рада), Вам (як заявникам) варто подумати і визначити чіткі дії, спрямовані **безпосередньо** на розв'язання проблеми, окресленої в проекті.

[...]

- Подивіться, чи всі результати були вказані Вами. Сформулюйте, де це можливо, кількісні показники, за якими можна оцінити результати проекту.
- Проблема є дуже важливою і Ви її добре розумієте. Зверніть увагу, чи передбачена Вами проектна діяльність буде доцільною з точки зору досягнення визначених цілей?
- На думку експертів, навчання у формі декількох тренінгів може **бути не зовсім ефективним шляхом** вирішення описаної Вами проблеми. Подумайте, можливо, потрібен більш системний підхід для того, щоб підготувати цільову групу? Наприклад, спеціальний річний (мінімум) факультативний курс для всіх вихованців інтернату.
- Обравши механізм, який на Ваш погляд, буде працювати, детально опишіть діяльність в рамках проекту. Бажано, щоб опис запланованої роботи конкретно сповіщав кількісні та якісні кри-

терії заходів, надавав змогу читачу зрозуміти, що саме і як Ви пропонуєте робити. Тобто, дайте відповіді на такі запитання: Що буде зроблено? Які ресурси будуть задіяні при виконанні поставлених завдань? Хто буде відповідати за виконання поставлених завдань? Які терміни виконання завдань?

[...]

Чи просвітницька діяльність є достатньо ефективною для сприяння захисту прав дітей? Інформація, яку ви пропонете систематизувати, вже існує у вигляді тематичних збірників, практичних посібників тощо. Чому саме для членів євроклубів проводити тренінги з захисту своїх прав?

Радимо Вам подумати над більш сучасним підходом, спрямованим на вирішення проблеми. Наприклад, за такою схемою: більш чітко визначити галузь прав дитини; знайти конкретну проблему в межах цієї галузі; відшукати ефективний механізм розв'язання.

[...]

- Ваша концепція виглядає як масштабна програма, яку неможливо охопити (виконати) в рамках одного проекту. Радимо Вам обрати певний конкретний сегмент (напрямок діяльності), і, відповідно до нього, писати проект.
- Якщо Ви залишите тренінгову компоненту, Вам потрібно показати: що вже було зроблено (наприклад, існують результати роботи шкільних євроклубів) та досвід Ваш щодо проведення тренінгів. Також необхідно подати максимально можливу інформацію про час і місце його проведення; тривалість; орієнтовні теми кожного з засідань; кількість очікуваних учасників; хто буде тренером (зокрема, якщо Ви збираєтесь вчити інших, то чи маєте досвід роботи з міжнародними донорами тощо); засоби поширення інформації про тренінг; які публікації готуватимуться до чи після тренінгу, їх обсяги, наклад, схема розповсюдження тощо

Розділ III. Підвищення ефективності роботи євроклубів та профільних НУО.

3.1. Огляд діяльності українських євроклубів та профільних НУО.

В рамках Проекту був проведений аналіз відкритих джерел інформації щодо стану діяльності євроклубів в Україні.

Аналіз інформації про діяльність фондів та міжнародних інституцій. Предмет та критерії аналізу: загальні пріоритети (тенденції) щодо підтримки євроклубів та профільних інституцій в 2008-2009 р.; основні напрямки, які фінансувалися (і, відповідно, організацій, які їх виконували); визначення проблем/аспектів діяльності, на які не звернули увагу фонди тощо. Було проаналізовано інтернет-ресурси бл. 15 фондів та міжнародних інституцій, що мають серед своїх пріоритетів сприяння євроінтеграційному курсу України, зокрема: Міжнародний Фонд «Відродження»; Фондація Польсько-Української Співпраці – ПАУСІ; Фонд ім. Стефана Баторія; МЗС Польщі; Фонд сприяння демократії Посольства США в Україні; Офіс Ради Європи в Україні; Програма МАТРА – Посольство Нідерландів в Україні; Фонд стратегічних програм Посольства Великої Британії (Програма Возз'єднання Європи); Шведська агенція міжнародного розвитку (SIDA); Швейцарське бюро співробітництва в Україні та ін.

Донорські інституції (зокрема, МФ «Відродження», Фонд сприяння демократії Посольства США в Україні, Фондація ПАУСІ, Фонд Стефана Баторія, МЗС Польщі та ін. активно підтримують такі напрямки діяльності євроклубів та профільних НУО: інформаційно-просвітницькі кампанії (веб-сайти; посібники; конкурси для молоді, проєвропейські акції тощо); семінари та тренінги, зокрема щодо організації діяльності євроклубів та розвитку неформальної освіти; молодіжні форуми, зокрема міжнародні з питань європейської інтеграції; проведення днів добросусідства та навчальних обмінів із сусідніми європейськими країнами.; проекти, спрямо-

вані на вирішення окремих проблем в молодіжному середовищі (попередження ксенофобії тощо).

Прикладами таких ініціатив були:

- **Проект благодійної громадської організації «Центр освітніх ініціатив» «Розвиток шкільних європейських клубів у школах Львівщини із залученням волонтерів ЄВС», <http://www.dialog.lviv.ua/coi>. за підтримки МФ «Відродження».** Проектом було передбачено: Запровадження проектного підходу до створення та діяльності шкільних європейських клубів Львівської обл. з залученням волонтерів Європейської волонтерської служби (Програми ЄС “Молодь в дії”), проведення спільної акції євроклубів до Дня Європи, виготовлення та розповсюдження 15-хвилинного промоційного ролика про діяльність євроклубів.
- **Програма польсько-українських шкільних обмінів „Знову „РАЗОМ”** _Польсько-українські шкільні партнерства створювались за принципом поєднання різних за географічними ознаками та традиціями місцевостей Польщі та України. У Варшаві відбулась підсумкова конференція польських учасників проекту шкільних обмінів між Україною та Польщею «Разом», який вже третій рік поспіль реалізує фундація PAUCI за кошти Міністерства закордонних справ Польщі
- **Проект Одеської міської громадської організації «Лицем до лица» «Одеса - вікно до Європи» <http://www.facetoface.com.ua> за підтримки МФ «Відродження».** Опис проекту: Проведення інформаційно-просвітницької кампанії «Одеса - вікно до Європи» для популяризації ідеї європейської ідентичності та європейських перспектив міста та області серед мешканців Одеси.
- **Проект Херсонської обласної молодіжної громадської організації «Молодіжний центр регіонального розвитку» «Знання про Європу: молодь як ініціатор змін» за підтримки МФ «Відродження».** Опис проекту: Активізація школярів та молоді в поширенні інформації щодо європейської та євроатлантичної інтеграції України та пропагування її проєвропейського вибору у територіальних громадах Херсонської області. Проведення навчальних семінарів та конкурсу міні-грантів з наступною ре-

лізацією шкільних проектів на рівні громад Великолепетиського, Скадовського, Цюрупинського, Каховського районів, м. Херсон, Каховка, Нова Каховка. Проведення літнього наметового табору для лідерів проекту.

- **Проект Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація європейських студій» за підтримки МФ «Відродження» (2008 р.):** проведення 2-денного конгресу Всеукраїнської громадської організації „Українська асоціація європейських студій” (УАЕС) за участю досвідчених фахівців з європейських студій та перспективних викладачів задля презентації результатів досліджень у сфері європейської політики, права, економіки; обміну досвідом та визначення перспектив розвитку європейських студій у вищих навчальних закладах України; обговорення можливостей вдосконалення роботи УАЕС. Метою Конгресу є зближення поглядів дослідників і викладачів європейської інтеграції з різних регіонів на актуальні виклики європейського вибору України.
- **Польсько-українсько-німецький форум „Разом в європейське майбутнє” (2007-2009 р.)** за підтримки Фонда Стефана Баторія, Фонду польсько-німецької співпраці та ін. Головною метою Форуму було зміцнення українсько-польсько-німецької співпраці неурядових організацій завдяки можливості безпосередньої зустрічі їх представників та закладення фундаменту спільних проектів
- **Проект Асоціації директорів шкіл в Україні «Українські змагання учнів шкіл (студентів ВНЗ). Безпечна Україна. Безпечна Європа. Безпечний світ» за підтримки МЗС Польщі.** Метою проведення конкурсу є поширення обізнаності учнівської та студентської молоді з питань міжнародної безпеки та співробітництва України з ЄС і НАТО
- **Проект «Європейська політика сусідства щодо України – зміна сприйняття»,** що Фундація українсько-польської співпраці ПАУСІ реалізувала за фінансової підтримки Міністерства Закордонних Справ Республіки Польща.
- Та ін.

2. Крім аналізу роботи фондів було вивчено відкриті джерела інформації щодо діяльності самих євроклубів та профільних неурядових інституцій. Було проаналізовано бл. 60 інтернет-ресурсів (Європейський простір; Європейський освітній портал; Українська мережа євроклубів, Рік креативності та інновацій в Україні; Молодіжний портал; Ресурсний центр «Гурт», Вільний молодіжний портал, Громадський простір, веб-сайти євроклубів, проєвропейських організацій та центрів європейської інформації тощо).

Предмет аналізу: основні проекти (напрямки), які реалізовувалися євроклубами в 2008-2009 р.; вивчення результатів роботи з метою виявлення реального стану діяльності Євроклубів та необхідних компонентів покращення їх діяльності.

Серед найбільш поширених проєктів (напрямків) у діяльності євроклубів та профільних НУО в 2008-2009 р. можна виділити такі: проведення Днів Європи, конкурсів локальних проєктів; проведення регіональних семінарів; тренінгів; фестивалів; творчих майстерень; організація шкіл євроінтеграції для вчителів; розвиток районних центрів європейської інформації як ресурсних центрів шкільних євроклубів тощо.

Прикладами дієвих проєктів були:

- Проєкт Бахчисарайського центру регіонального розвитку «Топ-Кая» «В Європейський Союз крок за кроком» при фінансовій підтримці Міжнародного фонду «Відродження», в рамках якого було організовано тренінг «Європейські уроки. Методика створення Євроклубів»
- Проєкт СМГО «Центр європейських ініціатив» «**Конкурс локальних проєктів для євроклубів Сумщини**» **Мета конкурсу** – привернути увагу шкільної молоді до актуальних проблем міста Суми, розробити рішення, привернути увагу всієї громади;
- **Регіональний семінар** «Діяльність євроклубів у системі громадянської освіти молоді» в рамках діяльності мережі Євроклубів м. Новоград-Волинський Житомирської області, що координується інформаційно-методичним центром управління освіти і науки Новоград-Волинської міської Ради

- **Ровеньківська громадська молодіжна організація Євроклуб «Зірковий обрій»** (Луганська область) протягом квітня – травня 2009 року реалізувала проєкт «Крок до Європи». Основною метою проєкту є спрямування та підтримка на регіональному рівні Європейського вектору розвитку України, як ідеї, що допоможе сучасній школі шляхом заохочення учнівської ініціативи та творчої діяльності педагогів поширити інформацію про міжнародну спільноту.
- **Проєкт РОМГО «Євроклуб» «Районні центри Європейської інформації як ресурсні центри Шкільних Євроклубів»**. В рамках Проєкту проведено 16 семінарів у районах Рівненської області, покликаний підвищити рівень обізнаності про ЄС та процеси інтеграції України в Європейські структури, через проведення інформаційних семінарів, започаткування створення районних центрів Європейської інформації та мереж шкільних Євроклубів у районах області.
- Протягом 2008-2009 років активно працювали **центри європейської інформації у регіонах України**. МФ «Відродження», зокрема, підтримує регіональну мережу та проєкти окремих центрів. Центри надають доступ усім зацікавленим особам (студентам, викладачам, журналістам, підприємцям та ін.) до *інформаційних ресурсів та електронних баз даних матеріалів* щодо функціонування інституцій Європейського Союзу та інших європейських організацій, економіки, політики, освітніх та культурних процесів в країнах Європи, можливостей навчання, участі в наукових, молодіжних та інших програмах ЄС, політики європейської та євроатлантичної інтеграції України та багатьох інших питань. В центрах працюють *консультанти*, які допомагають відвідувачам у пошуку інформації. На базі ЦЄІ регулярно проводяться *просвітницько-інформаційні заходи*, спрямовані на популяризацію знань про європейську та євроатлантичну інтеграцію України: прес-конференції, круглі столи, лекції, семінари, тренінги, дискусії, пізнавально-розважальні заходи для молоді, тематичні виставки тощо.

Проаналізувавши отриману інформацію можемо окреслити наступні найбільш поширені **напрямки діяльності євроклубів**:

- Поширення інформації про Євросоюз, його структуру, історію розвитку та функції.
- Популяризація європейських цінностей та культури.
- Підвищення рівня обізнаності українців про відносини між Україною та ЄС.
- Обмін досвідом роботи євроклубів України.

Аналіз отриманих даних показав, що головними ресурсами, які необхідні для подальшого підвищення ефективності роботи євроклубів є:

Інформаційні ресурси

- **Знання про механізми розробки та реалізації програм та проектів, менеджменту.**
- Інформація про схеми індивідуального росту для членів об'єднання: конференції, семінари, тренінги, обміни, навчання тощо.
- Методична підтримка щодо ефективних практик розвитку діяльності клубу (організація роботи та вільного часу в клубі, шляхи пошуку партнерів та фінансування, методи ефективної співпраці зі ЗМІ та основи PR, робота у громаді та ін).

Організаційні ресурси

- **Можливість залучення фахівців до роботи об'єднання.**
- Висвітлення роботи з боку ЗМІ та в Інтернет-просторі.
- Наявність всеукраїнського координуючого центру (асоціації, «зонтичної» організації, спілки тощо).

3. Було здійснено також аналіз профільних ЗМІ (бл. 40) на предмет висвітлення інформації про діяльність євроклубів

та профільних інституцій (Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні; вісник для журналістів (видання Представництва Євросоюзу в Україні; вісник Школи політичної аналітики при НУКМА; Інформаційний бюлетень Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження»; «From-Ua»; «MiGnews»; «ProEurope»; «Експерт-центр», «Євроатлантична Україна», «Україна - європейська перспектива», «Час Європи» та ін.

Аналіз засобів масової інформації показав, що висвітлення діяльності євроклубів відбувається вкрай на низькому рівні.

Якщо ж інформація і з'являється то скоріше стосується загальної інформації про євроклуби: історія створення євроклубів, загальне тематика їх діяльності, тощо.

Ініціатором розміщення інформаційних повідомлень щодо євроклубів є безпосередньо самі євроклуби і лише в рамках своєї проектної діяльності.

Немає спеціалізованого видання, що висвітлювало б весь спектр роботи євроклубів України та містив досвід діяльності євроклубів інших країн.

З огляду на отриману інформацію складається враження, що низький рівень освітлення діяльності євроклубів у ЗМІ пояснюється:

- незацікавленістю ЗМІ (їх не спеціалізацією);
- низьким рівнем активності самих євроклубів щодо освітлення їх діяльності.

3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності євроклубів.

Огляд роботи євроклубів (а з іншого боку – діяльність фондів, що їх підтримували), а також результати роботи в рамках Проекту засвідчують:

- Підтримка євроклубів відбувається несистемно, що частково пов'язано з *не розповсюдженістю серед цих організацій діяльності на грантових засадах. Як правило підтримка була здійснена від навчального закладу; в рамках проектів Представництва Єврокомісії України щодо розвитку мережі євроклубів тощо.*
- Підтримка в більшості випадків надавалася регіональним проектам (наприклад, інформаційна кампанія, розвиток шкільних євроклубів у певному регіоні тощо) – існує необхідність реалізації всеукраїнських проектів;
- Акцентується увага на розвитку шкільних євроклубів, але крім них існують також євроклуби при вищих навчальних закладах, євроклуби, що мають статус громадських організацій. Фонди не фінансують легалізацію євроклубів. Більшість з них є лише формально євроклубами, які не мають статус юридичної особи.
- Інформація про діяльність євроклубів висвітлюється недостатньо і лише на окремих профільних сайтах євроклубів (innovate.at.ua; www.eu-edu.org; <http://euroclubs.at.ua/>), які оновлюються нерегулярно.
- Багато ініціатив не поширюється за межі навчального закладу/населеного пункту через обмеженість у організаційних ресурсах (зокрема, можливості залучення фахівців)
- Не завжди зрозуміло, наприклад, як саме проведе-

ні семінари та тренінги впливають на ефективність роботи євроклубів, на їх сталість роботи та організаційну спроможність; не прослідковується чіткий механізм активізації євроклубів, що говорить про недостатність інформаційних ресурсів

- Поширеним напрямком роботи є обмін досвідом між регіональними євроклубами в Україні. Існують міжнародні обміни учнів/студентів, але не вистачає, на наш погляд, міжнародного обміну досвідом *саме між євроклубами, залучення міжнародних партнерів.*
- *Діяльність євроклубів є відокремленою, неінтегрованою, що обумовлено відсутністю мотивації до активної участі в інформаційному полі*
- Як правило робота євроклубів майже не підтримується органами державної влади та місцевого самоврядування або підтримується лише формально

Таким чином, в подальшій діяльності необхідно тренінги та видання для євроклубів наповнювати такою тематикою:

- 1) Навчання про механізми розробки та реалізації програм та проектів, пошуку фінансування, менеджменту
- 2) Шляхів підвищення ефективності проведення публічних заходів з точки зору місії євроклубів та користі для відповідної цільової аудиторії
- 3) Способів залучення міжнародних фахівців до проектів та налагодження партнерства з євроклубами інших країн
- 4) Навчання методам співпраці зі ЗМІ; засадам PR та можливостям використання Інтернет-ресурсів.
- 5) Збільшення організаційної спроможності євроклубу.
- 6) Отримання законної підтримки з боку органів державної влади та місцевого самоврядування

Додаток 1

**Порядок денний асоціації Україна – ЄС
для підготовки та сприяння імплементації Угоди
про асоціацію
(Офіційний переклад http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=224168065&cat_id=223345338)
(Витяг)**

I. Стратегічна частина

Відносини Україна – ЄС

Починаючи з 1991 року, коли Україна здобула незалежність, Україна та ЄС започаткували відносини, що динамічно розвивалися. Поштовхом для цього було спільне розуміння того, що процвітання, стабільність і безпека як України, так і ЄС можуть бути значно посилені тісним співробітництвом.

У наступних роках, амбіції як України, так і ЄС щодо розвитку цих відносин зросли. Відносини України з ЄС від початкових політичних декларацій та надання технічної і фінансової допомоги ЄС перетворилися на співробітництво, яке охоплює широке коло питань у різних сферах діяльності із залученням значної кількості урядових та ділових партнерів, представників громадськості.

У 1998 році Україна і ЄС зробили рішучий крок до покращення своїх відносин шляхом укладення Угоди про партнерство та співробітництво. Розрахована на 10-річний період УПС разом із Планом дій Україна – ЄС забезпечили правову і практичну основу для подальшого розвитку стосунків Україна – ЄС.

Події 2004 року допомогли прискорити зближення між Україною та ЄС. З одного боку, "Помаранчева революція" продемонструвала прагнення України поглиблювати процес проведення внутрішніх демократичних реформ. З іншого боку, в результаті подальшого розши-

рення ЄС, яке відбулось 1 травня 2004 року, між Україною та ЄС було встановлено безпосередній кордон. Обидві ці події надали можливість Україні та ЄС, вийшовши за рамки співробітництва, рухатися у напрямку поступової економічної інтеграції та поглиблення політичної асоціації.

У березні 2007 року було розпочато переговори щодо укладення нової угоди на заміну Угоди про партнерство та співробітництво. Після вступу України до Світової Організації Торгівлі у травні 2008 року в новій угоді були закладені перспективи створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Щорічний Саміт Україна – ЄС, що відбувся 9 вересня 2008 року, був важливим приводом для України і ЄС дати оцінку їх поглибленим відносинам та подивитися у майбутнє. Під час зустрічі у Парижі лідери визнали, що Україна як європейська країна поділяє з країнами ЄС спільні історію та цінності. ЄС визнав європейські прагнення України та привітав її європейський вибір. Щодо укладення нової Угоди про асоціацію – лідери відзначили прогрес у переговорах. Вони зазначили, що нова Угода про асоціацію оновить спільні інституційні рамки співпраці України та ЄС, сприятиме поглибленню стосунків у всіх сферах та посилить політичну асоціацію й економічну інтеграцію шляхом спільних прав і зобов'язань. Дивлячись у майбутнє, вони зазначили, що поступове наближення України до ЄС у політичній, економічній та правовій сферах сприятиме подальшому розвитку відносин між Україною та ЄС.

Порядок денний асоціації Україна – ЄС

Переговори та ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС займе трохи більше років, перш ніж усі положення Угоди набудуть чинності. Проте передбачається, що Тимчасова Угода, яка охоплює положення Угоди про асоціацію щодо ЄС, набуде чинності значно раніше. Водночас, необхідно вжити заходів, щоб як Україна, так і ЄС могли користуватися усіма перевагами першої Тимчасової Угоди, а згодом Угоди про асоціацію, після їх ратифікації. У зв'язку з цим, під час Саміту Україна – ЄС у Парижі лідери

закликали до розроблення нового практичного інструмента на заміну Плану дій Україна – ЄС.

Цей інструмент, Порядок денний асоціації, підготує до та сприятиме процесові набуття чинності Угоди про асоціацію.

Нова Угода про асоціацію та Порядок денний асоціації сприятимуть подальшій політичній асоціації та економічній інтеграції України до ЄС шляхом започаткування всебічного і практичного співробітництва, завдяки якому ці основні завдання можуть бути реалізовані.

Здебільшого вони сприятимуть консолідації демократичних реформ, зокрема реформі судової системи, повазі до верховенства права та прав людини, прозорості та демократичній відповідальності, боротьбі з корупцією, а також збільшенню участі громадян у публічному прийнятті рішень в Україні.

Створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС призведе до поступової і більш поглибленої інтеграції України до внутрішнього ринку паралельно з впровадженням відповідних елементів *acquis communautaire*.

Порядок денний асоціації розроблено на загальних принципах, як це викладено у нижчезазначеному Розділі II. Його метою не є створення всеохоплюючого переліку пріоритетів для дій, оскільки такий перелік буде визначено Угодою про асоціацію, як тільки вона набере чинності. Порядок денний асоціації чітко визначає на секторальній основі ті пріоритети на галузевій основі, які вимагають негайних дій до набуття чинності Угоди про асоціацію.

II. Принципи та інструменти імплементації Порядку денного асоціації

(i) Порядок денний асоціації буде імплементовано відповідно до таких спільних керівних принципів:

Дотримання загальної мети досягнення політичної асоціації та більшої економічної інтеграції України з ЄС: визнання того, що

всі заходи, вжиті в рамках Порядку денного асоціації, повинні реалізовуватись відповідно до цієї загальної мети;

Дотримання особливої мети „сприяння та підготовка до” імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: пріоритети, погоджені в Порядку денному асоціації, доповнюватимуть зобов'язання України та ЄС виконувати у повному обсязі положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, як тільки вона набере чинності. Пріоритети, викладені в Порядку денному асоціації, можуть бути змінені або оновлені (у тому числі шляхом внесення нових пріоритетів) у будь-який час у разі необхідності за згодою між Україною та ЄС, з метою досягнення цієї особливої мети. Як тільки тимчасова угода набере чинності, Україна та ЄС здійнять масштабний перегляд відповідних частин Порядку денного асоціації;

Дотримання принципів прозорості, відповідальності та всеохоплюваності;

Спільна власність та спільна відповідальність: визнання того, що Порядок денний асоціації передбачає залучення обох сторін до імплементації положень Порядку денного асоціації;

Досягнення суттєвих результатів шляхом прогресивної імплементації практичних заходів: визнання того, що Порядок денний асоціації спрямований на досягнення значних та конкретних результатів шляхом прогресивної імплементації низки конкретних та практичних заходів;

Стійкість та достатність інструментів: визнання важливості підтримки погоджених пріоритетів через належні та достатні політичні, технічні і фінансові інструменти. В рамках фінансової допомоги ЄС, яка надається Україні, ресурси можуть бути спрямовані на підтримку заходів, визначених у Порядку денному асоціації;

Поетапна реалізація: визнання того, що пріоритети та заходи, погоджені в рамках Порядку денного асоціації, будуть імплементовані з різною швидкістю виконання з року в рік у поетапному порядку;

Спільне оцінювання: визнання того, що імплементація Порядку денного асоціації буде предметом щорічного звітування, моніторингу та оцінювання, а також, що у цьому процесі Сторони ставитимуть за мету здійснення, наскільки це можливо, загального спільного оцінювання щорічного прогресу (*окремі положення щодо механізмів здійснення моніторингу викладені нижче у розділі 9*);

Переговори: зміст Порядку денного асоціації жодним чином не впливатиме на переговорний процес щодо укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Проте, переговори щодо Угоди про асоціацію можуть бути взяті до відома під час щорічного перегляду Порядку денного асоціації;

Факт, що Порядок денний асоціації визначає обмежену кількість пріоритетів, не повинен впливати на мету чи мандат існуючого діалогу в рамках Угоди про партнерство та співробітництво чи інші відповідні Угоди.

(ii) Інструменти імплементації:

Європейський Союз підтримуватиме Україну в імплементації цілей та пріоритетів (викладених нижче). За необхідності це буде здійснено ЄС за допомогою різноманітних інструментів, включаючи: обмін технічними експертними оцінками і рекомендаціями, найкращими практиками та ноу-хау; обмін інформацією; підтримку у розбудові та посиленні інституційної спроможності. За необхідності це також може передбачати консультативну допомогу та структурований процес наближення законодавства до законодавства ЄС. Сторони можуть також розглянути можливість започаткування секторальних діалогів, як визначено нижче в окремих секторах. На додаток в рамках Спільного Комітету старших посадових осіб, зазначеного в частині III.9, вони можуть розглянути питання про створення, у разі наявної потреби, інших діалогів за взаємною згодою, коли започаткування такого діалогу принесе чітку додану вартість до вже існуючих форматів. За потреби Європейська Комісія заохочуватиме міжнародних, урядових, ділових та громадських партнерів до реалізації цих цілей та пріоритетів, а також, за потреби, сприятиме їм у реалізації цих завдань. Інструменти Східного Партнерства також будуть доступними для імплементації Порядку денного асоціації.

III. Операційна частина

1. Пріоритети Дій

Спільний Комітет старших посадових осіб визначить пріоритети для дій та забезпечить супроводження імплементації Порядку денного асоціації відповідно до положень, визначених у нижче-зазначеній частині III.9.

2. Політичний діалог

2.1. Демократія, верховенство права, дотримання прав людини і основних свобод

Сторони погодилися підтримувати діалог та співпрацювати з метою посилення поваги до демократичних принципів, верховенства права та належного управління, прав людини та основних свобод, включаючи права осіб, які належать до національних меншин, як це зазначено в основних Конвенціях ООН і Ради Європи та їх відповідних протоколах. Такий діалог та співробітництво охоплюватимуть наступні сфери:

- (i.) Посилення стабільності, незалежності та ефективності функціонування установ, забезпечуючи впровадження демократії та верховенства права, зокрема:
 - просування процесу всеохоплюючої конституційної реформи, розробленої для подальшого розвитку ефективної конституційної системи стримувань і противаг між органами державної влади згідно з відповідними рекомендаціями Венеціанської Комісії;
 - зміцнення функціонування місцевого та регіонального самоврядування, з урахуванням відповідних стандартів, що містяться в Європейській Хартії місцевого самоврядування;
 - тісна співпраця у реформуванні та посиленні спроможності системи державного управління в Україні на основі оцінювання SIGMA, включаючи ефективну боротьбу з корупцією;
 - забезпечення ефективності виборчої системи та середовища з метою проведення президентських та парламентських виборів

відповідно до міжнародних стандартів демократичних виборів та рекомендацій ОБСЄ та Бюро демократичних інститутів з прав людини;

- надання допомоги у забезпеченні незалежності та ефективності Омбудсмана. Принципи, пов'язані із визначенням статусу національних інституцій (Паризькі Принципи)², будуть важливими для цього пріоритету.

(ii.) Забезпечення незалежного судочинства та ефективності судів і прокуратури, а також правоохоронних органів, зокрема:

- продовження реформування судоустрою та судової системи для подальшого посилення незалежності, неупередженості та професіоналізму судової гілки влади і судів, зокрема шляхом збільшення навчальних програм для суддів, співробітників судів та прокуратури, а також персоналу цих установ і співробітників правоохоронних органів;
- ефективна імплементація та запровадження європейських стандартів у цивільному, кримінальному й адміністративному кодексах та їх відповідних процесуальних кодексах.

(iii.) Забезпечення поваги прав людини та основних свобод шляхом всебічного співробітництва з питань захисту прав людини і основних свобод, охоплюючи як індивідуальні випадки, так і питання, які стосуються інструментів міжнародного права та прав людини. Це співробітництво включає, між іншим:

(а.) Сприяння імплементації міжнародних і регіональних стандартів прав людини

- продовження виконання рішень Європейського Суду з прав людини та сприяння подальшому розвитку практики Суду, як основного джерела міжнародного права з прав людини, за підтримки ЄС;
- покращення обізнаності з прав людини серед суддів, прокурорів та в інших правоохоронних органах шляхом спільних заходів щодо проведення навчань з питань прав людини, а також, зокрема з питань боротьби з тортурами та нелюдським і принизливим поведінням, для суддів, прокурорів та співробітників правоохоронних органів;

- імплементація Конвенції ООН про права осіб з фізичними вадами і додаткового Протоколу до неї.

(b.) Свобода Вираження поглядів, Зібрання та Об'єднання Вираження поглядів:

Посилення правових та адміністративних рамок, необхідних для забезпечення свободи вираження поглядів, приділяючи при цьому особливу увагу засобам масової інформації та правам журналістів, зокрема шляхом:

- співробітництва щодо розвитку системи суспільного телерадіомовлення, включаючи обмін найкращими практиками, встановлення правових рамок та їх імплементацію відповідно до європейських та міжнародних стандартів;
- співробітництва щодо створення умов, необхідних для вільної роботи журналістів та їх захисту від погроз або фактичного насильства. Це включатиме обмін найкращими практиками стосовно ефективного захисту журналістів правоохоронними органами.

Зібрання:

Розширення співробітництва з метою подальшого посилення обізнаності правоохоронних органів та судів щодо поваги до права на свободу мирного зібрання, зокрема шляхом обміну найкращими практиками, навчання та співробітництва стосовно імплементації норм законодавства.

Об'єднання:

Сприяння залученню громадян до процесу прийняття рішень, зокрема через діяльність організацій громадянського суспільства, здебільшого шляхом співробітництва щодо правових рамок та практики, що спрощує роботу організацій громадянського суспільства.

(с.) Забезпечення дотримання прав осіб, які належать до меншин

- обмін найкращими практиками стосовно заходів захисту меншин від дискримінації та утисків відповідно до європейських і міжнародних стандартів, з метою створення сучасних правових рамок. Розвиток тісного співробітництва між органами влади та представниками груп меншин;
- співпрацювати щодо заходів з боротьби із збільшенням злочинів, пов'язаних із проявами нетерпимості та ненависті (расизм, ксенофобія, антисемітизм або гомофобія).

² Затверджені резолюцією Генеральної Асамблеї від 20 грудня 1993 року № 48/134

(d.) Боротьба проти тортур, нелюдського та принизливого поведження

- подальше зміцнення зусиль щодо вдосконалення законодавчої бази і поліпшення практики тримання під вартою, зокрема стосовно досудового та адміністративного утримання, з метою ефективного вирішення проблем свавільного тримання під вартою;
- поліпшення умов тримання під вартою усіх ув'язнених, як у місцях досудового утримання, так і утримання після засудження, з метою усунення випадків неналежного поведження з ув'язненими та імплементація рекомендацій Комітету ООН проти тортур і Європейського Комітету з питань запобігання тортурам;
- вивчення можливості запровадження незалежного механізму подання скарг до міліції.

(e.) Забезпечення Однакового Ставлення

- обмін найкращими практиками з метою забезпечення рівності чоловіків і жінок у соціальному й економічному житті та сприяння активній участі жінок у суспільному житті та процесі ухвалення рішень;
- боротьба з побутовим насильством шляхом підтримки зміцнення правових рамок та діяльності правоохоронних органів у подоланні побутового насильства та через підвищення обізнаності і навчання.

(f.) Забезпечення дотримання Прав Дітей

- у контексті зобов'язань в рамках Факультативного Протоколу щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії³, посилити співробітництво щодо запобігання продажу, незаконному переміщенню та експлуатації дітей;
- розроблення стандартів ювенальної юстиції згідно з відповідними міжнародними стандартами.

(g.) Забезпечення дотримання прав профспілок і основних трудових стандартів

- подальша консолідація зусиль, включаючи обмін кращими практиками, з метою сприяння дотриманню у повному обсязі прав профспілок і основних трудових стандартів, основаних на конвенціях Міжнародної організації праці, та ефективному застосуванню колективного договору.

2.2. Боротьба з корупцією

- сприяння співробітництву в рамках Групи держав Ради Європи проти корупції та подальшій імплементації її відповідних рекомендацій;
- завершення процесу ратифікації Конвенції ООН проти корупції та Кримінальної конвенції Ради Європи проти корупції;
- імплементація Національного Плану дій щодо боротьби з корупцією у співпраці з відповідними установами ЄС.

2.3. Зовнішня політика та політика безпеки

Регіональні та міжнародні питання, співробітництво у сфері зовнішньої політики та політики безпеки, нерозповсюдження ЗМЗ та роззброєння, запобігання конфліктам та врегулювання кризових ситуацій

- (i.) Подальше посилення конвергенції з регіональних та міжнародних питань, запобіганні конфліктам та врегулюванні кризових ситуацій; співробітництво щодо покращення ефективності багатосторонніх установ та конвенцій, з метою посилення глобального управління, координації у боротьбі із загрозами безпеці та зосередженні зусиль на питаннях, пов'язаних із розвитком
- інтенсифікація консультацій та координації через наявні дипломатичні та військові канали з метою зосередження зусиль на міжнародних питаннях загального значення, включаючи передусім виклики загальноприйнятими принципами міжнародного миру та безпеки, як встановлено Хартією ООН, Гельсінським заключним актом ОБСЄ та іншими відповідними багатосторонніми документами, а також з огляду на практику України щодо приєднання до заяв і спільних позицій ЄС у сфері СЗБП;
 - продовження діалогу щодо імплементації Європейської стратегії безпеки;
 - поглиблення консультацій між Україною та ЄС щодо врегулювання кризових ситуацій;
 - продовження практики спільного визначення можливостей для України щодо участі у майбутніх операціях ЄПБО, використовуючи позитивний досвід участі України в операціях ЄС на Балканах, а також з огляду на поточні дискусії стосовно

можливої участі України у військово-морській операції ЄС Аталанта;

- подальша імплементація „Севільських” Домовленостей щодо консультацій та співробітництва між Україною та ЄС в операціях із врегулювання криз під проводом ЄС, включаючи постійну участь України у відповідних навчаннях щодо врегулювання криз та навчальних заходах, пов’язаних з ЄПБО;
- збільшення взаємосумісності, де це необхідно, між українськими миротворчими підрозділами та військовими силами ЄС шляхом використання досвіду, здобутого в відповідних операціях із врегулювання криз ЄС у яких брала участь Україна. Україна висловила зацікавленість вивчити на двосторонньому рівні можливість залучення підрозділів Збройних Сил України до формування багатонаціональних бойових тактичних груп ЄС;
- Україна та ЄС посилять спільні зусилля у рамках співробітництва 5+2 з метою дієвого врегулювання Придністровського конфлікту у Республіці Молдова;
- Україна та ЄС продовжать співробітництво з Республікою Молдова з прикордонних питань;
- продовження консультацій щодо санкцій, які застосовуються ЄС;
- визначення подальших конкретних шляхів досягнення конвергенції у сфері зовнішньої політики та політики безпеки;
- вжиття заходів з метою стимулювання військового та технологічного співробітництва між Україною та ЄС;
- заохочення та сприяння безпосередньому співробітництву щодо конкретних заходів, спільно визначених сторонами, між відповідними установами України та агентствами СЗБП/ЄПБО і такими органами, як Європейське оборонне агентство, Інститут ЄС досліджень безпеки, Супутниковий центр ЄС та Європейський безпековий та оборонний коледж.

(ii.) Подальший розвиток співробітництва щодо протидії спільним загрозам безпеці, включаючи боротьбу з тероризмом, нерозповсюдженням зброї масового знищення та незаконного експорту зброї

- продовження співробітництва у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення, включаючи аспекти, пов’язані з приєднанням та імплементацією на національному рівні відповід-

них міжнародних інструментів, таких як КХЗ, КБТЗ та ДНЯЗ, та режимів експортного контролю;

- подальше удосконалення ефективної системи національного експортного контролю, контролю експорту та транзиту товарів, пов’язаних із ЗМЗ, включаючи контроль за кінцевим використанням товарів та технологій подвійного використання ЗМЗ, відповідно до Регламенту ЄС щодо експортного контролю товарів подвійного використання, прийнятого у 2000 році та відповідно до його оновленої версії, подальше співробітництво у розробленні національних переліків товарів подвійного використання, контроль над нематеріальними передачами технологій, посиленні системи експортного контролю, включаючи запобігання та санкції за порушення, та взаємодію з промисловістю;
- продовження співробітництва щодо боротьби проти незаконної торгівлі ядерними матеріалами;
- продовження співробітництва, спрямованого на досягнення цілей Глобального партнерства В-8 у всіх його аспектах;
- співробітництво з метою покращення стандартів біобезпеки та біозахисту в лабораторіях, інших приміщеннях та під час транспортування небезпечних біоагентів, зокрема відповідно до поточного діалогу щодо можливого співробітництва у сфері біобезпеки та біозахисту в Українській санепідеміологічній станції (АР Крим, м. Сімферополь);
- співробітництво щодо посилення безпеки діяльності у космічному просторі, шляхом вироблення заходів довіри, таких, що запропоновані проектом Кодексу поведінки ЄС;
- подальше співробітництво у сфері експорту зброї відповідно до змісту та принципів Спільної позиції Ради ЄС 2008/944/СЗБП, якою визначено загальні правила контролю за експортом військових технологій та обладнання, а також у спільній підтримці процесу щодо обговорення Угоди про торгівлю зброєю;
- подальший розвиток співробітництва у сфері боротьби з незаконною торгівлею легким озброєнням та стрілецькою зброєю і їх боеприпасами;
- спільне протистояння загрозам безпеці, що можуть бути спричинені українськими запасами звичайних видів зброї та застарілих боеприпасів, включаючи легке озброєння і стрілецьку зброю та їх боеприпаси, а також протипіхотні міни, відповідно

до положень Оттавської конвенції про заборону використання, накопичення, виробництва та передачі протипіхотних мін.

2.4. Міжнародний Кримінальний Суд

Посилення співробітництва з метою сприяння міжнародному правосуддю та боротьбі з безкарністю, в тому числі шляхом:

- подальшої підтримки Міжнародного кримінального суду (МКС) та створення консультативного механізму щодо діяльності і функціонування МКС;
- ефективної імплементації усіх заходів, необхідних для набуття чинності в Україні Римського Статуту, яким засновано МКС;
- подальшого співробітництва в рамках Спеціальної робочої групи з питань злочину агресії та інших спеціальних груп.

3. Співробітництво з питань юстиції, свободи та безпеки

У контексті зобов'язань, викладених у переглянутому Плані дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи і безпеки 2007 року, співробітництво у цій сфері повинно зосереджуватись на таких пріоритетах:

- підтримка розвитку української системи захисту персональних даних після ратифікації Конвенції Ради Європи 1981 року про захист персональних даних та Додаткового протоколу до неї та її імплементації. Це має стати однією з передумов для укладення угод з Євроюстом та Європоллом, включаючи обмін оперативною інформацією;
- розвиток необхідних законодавчої та інституційної рамок у сфері управління міграцією з метою боротьби з нелегальною міграцією, контрабандою та торгівлею людьми за підтримки ЄС;
- практична імплементація Конвенції ООН про статус біженців 1951 року і відповідного Протоколу про статус біженців 1967 року, включаючи право на притулок та дотримання принципу невидворення, та Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року, з метою боротьби та запобігання злочинній, організованій або іншій діяльності;
- активно продовжувати візовий діалог, розробляючи відповідні умови, для запровадження у довгостроковій перспективі безвізового режиму між Україною та ЄС, як домовлено під час Паризького Саміту Україна – ЄС у вересні 2008 року, приділяючи особливу увагу таким питанням, як: безпека документів, нелегальна міграція, включаючи реадмісію, громадський

порядок і безпека та зовнішні зносини;

- заохочувати держави-члени ЄС використовувати можливості, які існують в рамках *acquis* Співтовариства, для зменшення чи скасування візових зборів для фізичних осіб;
- забезпечити повну імплементацію обох угод між Україною та ЄС: про спрощення оформлення віз та про реадмісію;
- просувати подальше судове співробітництво між Україною та ЄС у цивільних справах на основі існуючих міжнародних інструментів, які можуть бути застосовані;
- розробити, впровадити та удосконалити стратегію, правову базу та процедури інтегрованого управління кордонами, включаючи всебічну підтримку ЄС, яку буде спільно визначено;
- за технічної підтримки ЄС продовжити процес демаркації кордонів України відповідно до міжнародних стандартів у співробітництві з відповідними органами влади сусідніх країн;
- інтенсифікувати та посилити співробітництво в рамках існуючих робочих домовленостей між Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Фронтекс, включаючи, зокрема аналіз та управління ризиком;
- в контексті триваючого співробітництва України з Республікою Молдова щодо питань кордону, включаючи ефективний обмін інформацією стосовно потоків товарів та людей, які перетинають спільний кордон, Україна та Європейська Комісія підтримуватимуть співробітництво разом з Республікою Молдова, зокрема шляхом технічних тристоронніх переговорів та за підтримки Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону Україні та Республіці Молдова;
- для мінімізації ризиків безпеки під час проведення ЄВРО 2012, існуюче правоохоронне та судове співробітництво буде посилене шляхом обміну відповідними експертизами та даними щодо вболівальників-порушників на основі існуючих механізмів обміну інформацією. Мережа Національних футбольних інформаційних пунктів ЄС буде тісно залучатись до започаткованих ініціатив.

4. Економічне співробітництво

Сторони співпрацюють для підтримки України у створенні повноцінно функціонуючої ринкової економіки та поступового наближення її політик до політик Співтовариства відповідно до осно-

вних принципів макроекономічної стабільності, надійних державних фінансів, стабільної фінансової системи та сталого балансу платежів та, зокрема:

- розвитку спроможності України у макроекономічному прогнозуванні, у тому числі покращення методології розробки сценаріїв розвитку та моніторингу економічних процесів, покращення якості аналізу факторів впливу тощо шляхом обміну найкращими практиками;
- зміцнення незалежності Національного банку України, у тому числі шляхом перегляду Закону України «Про Національний банк України» відповідно до найкращої практики ЄС, у тому числі за експертної підтримки ЄС, а також ЄЦБ;
- поширення досвіду ЄС, включаючи ЄЦБ, щодо валютного курсу, політик регулювання та нагляду за фінансовим і банківським секторами, та надання допомоги у розвитку і зміцненні спроможностей України у всіх цих сферах;
- посилення стабільності та управління державними фінансами через імплементацію фіскальної реформи та реформи видатків, включаючи також пенсійну систему та управління державним боргом, зокрема шляхом:
 - спільної розробки дієвих інструментів та методів покращання бюджетного планування, включаючи планування на середньострокову перспективу (з стратегічними планами та бюджетними призначеннями для поточних та постійних (капітальних) витрат розпорядниками бюджетних коштів⁴);
 - обміну інформацією, досвідом та найкращою практикою стосовно покращення програмно-цільового підходу у бюджетному процесі, аналізу ефективності та результатів виконання бюджетних програм, планування та виконання бюджету, та державного боргу;
 - обміну найкращим досвідом ЄС та держав-членів ЄС щодо реформи пенсійної системи з метою покращення стабільності пенсійної системи України;
 - оцінки економічного впливу податкових заходів у співробітництві з експертами ЄС;
 - обміну найкращими практиками щодо вдосконалення управління державним боргом відповідно до міжнародних стандартів.
- зменшення залучення держави до процесу ціноутворення та

впровадження процедур для повного відшкодування цін відповідно до найкращих практик ЄС;

- подальший розвиток відкритих, конкурентних та прозорих правил та процедур приватизації та їх імплементація відповідно до найкращих практик ЄС.

5. Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею

Торгівля товарами

Пріоритети будуть визначені після завершення переговорів стосовно Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та відповідно до положень, визначених у частині III.9.

Правила походження

Сторони співпрацюватимуть у підготовці належної імплементації правил походження, які використовуватимуться між Сторонами, зокрема шляхом:

- передачі повноважень щодо сертифікації походження від Торгово-промислової палати до митних органів до набуття чинності Угоди про асоціацію;
- реалізації відповідних проектів Твіннінг для Державної митної служби України щодо застосування правил походження за ініціативи Української сторони.

[...]

Навколишнє природне середовище

Сторони співпрацюють щодо підготовки до імплементації актів *acquis* ЄС, зазначених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, та підтримки України у:

- розробці, схваленні та імплементації Україною Національної стратегії з питань навколишнього природного середовища на період до 2020 року та Національного плану дій з питань навколишнього природного середовища на 2009-2012 роки з метою забезпечення можливості вживати заходів для імплементації бюджетної підтримки;
- посиленні адміністративної спроможності на національному, регіональному та місцевому рівнях, включаючи розвиток ефективного інспектування та правозастосування;
- подальшій розробці та імплементації українського законодав-

⁴ В українському варіанті буде вжито відповідну українську термінологію.

ства, стратегій та планів у сфері навколишнього природного середовища, зокрема щодо оцінки впливу, стратегічної оцінки, доступу до інформації у сфері навколишнього природного середовища та участі громадськості;

- розвитку національних імплементаційних інструментів відповідно до багатосторонніх угод у сфері навколишнього природного середовища, підписаних та ратифікованих Україною та Європейським Співтовариством, перелічених у Додатку 2;
- впровадження Кіотського протоколу через діалог в рамках спільної робочої групи Україна – ЄС з питань зміни клімату стосовно: нової угоди щодо зміни клімату на період після 2012 року, прийнятних критеріїв для використання механізмів Кіотського протоколу, та розробки заходів з пом'якшення наслідків зміни клімату та пристосування до них;
- активній участі у Робочій групі DABLAS, включаючи сприяння імплементації Миколаївського проекту;
- спільній роботі щодо імплементації дорожніх карт з метою досягнення Цілей Розвитку Тисячоліття, що стосуються води, та Цілей Інтегрованого Управління водними ресурсами, використовуючи діалог щодо національної політики в рамках Водної Ініціативи ЄС;
- забезпеченні реалізації Бухарестської конвенції і протоколів до неї та спільній роботі з Сторонами Конвенції для сприяння приєднання Європейського Співтовариства до Конвенції;
- вивченні можливостей участі України в окремих заходах Європейського агентства з питань навколишнього природного середовища щодо збору та поширення інформації;
- створенні РЕЦ-Україна, крім того з метою підвищення обізнаності з питань навколишнього природного середовища та посилення ролі громадянського суспільства у цих питаннях;
- сторони розглянуть можливість запровадження діалогу високого рівня з питань охорони навколишнього природного середовища.

Промислова та підприємницька політика

Сторони співпрацюватимуть щодо імплементації політики стосовно малих та середніх підприємств відповідно до найкращої практики ЄС та підтримуватимуть регулярний діалог щодо промислової і підприємницької політики, із залученням урядових

представників та представників ділових кіл України і ЄС.

Законодавство про товариства, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит

Сторони посилюватимуть співробітництво у всіх сферах законодавства про товариства, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит шляхом обміну досвідом та інформацією щодо їх найкращих практик і діючих регуляторних рамок та, зокрема:

- здійснювати підготовку до імплементації *acquis* ЄС, зазначеного у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, шляхом поступового наближення законодавства України у сфері товариств до відповідного *acquis* ЄС;
- шляхом розвитку адміністративної спроможності відповідних державних органів;
- покращувати функціонування законодавства щодо товариств шляхом постійного перегляду, оновлення відповідного законодавства та його застосування, включаючи, зокрема Закон України «Про акціонерні товариства»;
- спрощувати правила та процедури щодо реєстрації юридичних осіб, у тому числі товариств та фізичних осіб, включаючи підприємців, стосовно їх створення та ліквідації;
- продовжувати розробляти політику корпоративного управління та сприяти дотриманню кодексу корпоративного управління згідно з міжнародними стандартами, а також поступового наближення до правил та рекомендацій ЄС у цій сфері;
- впроваджувати відповідні міжнародні стандарти аудиту на національному рівні;
- сприяти дотриманню міжнародних стандартів бухгалтерського обліку всіма зареєстрованими на національному рівні товариствами, зокрема шляхом створення відповідного механізму для досягнення цієї мети.

Фінансові послуги

- здійснювати підготовку до імплементації *acquis* ЄС, зазначеного у відповідних додатках до Угоди про асоціацію;
- співпрацювати з метою забезпечення ефективної імплементації пруденційних регуляторних рамок для фінансових ринків та нагляду, які відповідають рамкам, існуючим в ЄС;
- співпрацювати з метою покращення адміністративних спроможностей органів нагляду відповідно до міжнародно-

- визнаних стандартів;
- заохочувати співробітництво між наглядовими органами України та ЄС, особливо щодо обміну та розкриття інформації;
- розвивати національне законодавство щодо запобігання та протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, зокрема шляхом імплементації 40 Рекомендацій та 9 Спеціальних Рекомендацій FATF, а також відповідного законодавства ЄС стосовно боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (крім того, положень Директиви 2005/60/ЄС про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей та фінансування тероризму; Директиви 2006/70/ЄС; Регламенту ЄС 1781/2006; Регламенту ЄС 1889/2005);
- продовжувати організацію спільних семінарів, конференцій та навчальних заходів та візитів щодо протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму, включаючи запрошення українських експертів на відповідні заходи ЄС;
- посилювати співпрацю з FATF, Радою Європи, MONEYVAL, а також відповідними органами в державах-членах ЄС та підписувати Меморандуми про взаєморозуміння між органами фінансової розвідки України та держав-членів ЄС.

Інформаційне суспільство

Сторони співпрацюють щодо підготовки до імплементації актів *acquis* ЄС, зазначених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, та підтримки України, зокрема шляхом:

- проведення оцінки відповідності *acquis* ЄС нового проекту закону про електронні комунікації, переданого до Парламенту у грудні 2008 року, впродовж законодавчого процесу;
- зміцнення незалежності та адміністративної спроможності національного регулятора у галузі зв'язку з метою забезпечення його здатності вживати відповідних регуляторних заходів та впроваджувати власні рішення і регуляторні акти, а також гарантувати чесну конкуренцію на ринках за підтримки проектів Твіннінг, включаючи участь регуляторів ЄС;
- обміну інформацією та досвідом реалізації ініціативи ЄС «i2010» з метою розробки та впровадження е-стратегій в Україні, включаючи впровадження Національної концепції розвитку телекомунікацій та державної програми «е-Україна».

[...]

Транскордонне та регіональне співробітництво

- імплементація Меморандуму про взаєморозуміння для започаткування діалогу про регіональну політику та розвиток регіонального співробітництва;
- посилення співробітництва в рамках регіональних та транскордонних програм між Україною та ЄС з метою зменшення дисбалансу у розвитку між відповідними регіонами та забезпечення їхнього процвітання шляхом:
 - встановлення довгострокових зв'язків між соціальними та економічними учасниками по обидві сторони спільних кордонів, заохочуючи до підвищення конкурентоздатності прикордонних територій;
 - спільних заходів щодо просування соціального та економічного розвитку прикордонних територій й інтегрування цієї діяльності у формування довготривалих регіональних політик.
- зниження ефекту кордону як фізичного бар'єру шляхом:
 - встановлення тісних зв'язків між регіональними та місцевими органами влади;
 - підвищення ефективності прикордонних процедур, у тому числі через подальше удосконалення необхідної прикордонної інфраструктури.

Аудіовізуальні питання

- підготовка до імплементації *acquis* ЄС, передбаченого у відповідних додатках до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема Директиви 2007/65/ЄС від 11 грудня 2007 року щодо аудіовізуальних медіа послуг, якою внесено зміни до Директиви 89/522/ЄС щодо координації окремих положень, закріплених законом, нормативними актами або адміністративними діями у державах-членах стосовно телевізійного мовлення;
- вивчення можливої участі України у програмі ЄС «Медіа» одразу після укладення Рамкової угоди щодо участі України в програмах ЄС.

Сторони укладуть Рамкову угоду, яка надасть Україні можливість брати участь у програмах Європейського Співтовариства та тісно співпрацюватимуть з метою її імплементації через окремі робочі домовленості.

8. Ресурси

Амбіційний Порядок денний асоціації вимагатиме від України та ЄС виділення ресурсів для імплементації погоджених пріоритетів. У випадку ЄС, така підтримка має бути надана у контексті загальних пріоритетів надання допомоги на користь України як частини загального фінансування, доступного для потреб України, при повному дотриманні відповідних імплементаційних правил та процедур надання зовнішньої допомоги ЄС.

Відповідно, ЄС також заохочуватиме міжнародних, урядових, ділових партнерів та представників громадянського суспільства сприяти впровадженню цілей та пріоритетів Порядку денного асоціації та, де це можливо, допомагатиме їм у цих завданнях.

9. Моніторинг та звітування

Для оцінки прогресу імплементації Порядку денного асоціації, а також визначення майбутніх пріоритетів та будь-яких необхідних доповнень до Порядку денного асоціації буде створений Спільний Комітет на рівні старших посадових осіб. Спільний Комітет зустрічатиметься регулярно, щонайменше раз на рік. Кожна сторона може здійснювати власну оцінку прогресу імплементації Порядку денного асоціації незалежно від Спільного Комітету. Очікується, що механізм Спільного Комітету буде відображений у заключних домовленостях у контексті переговорів щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

«Типова» аплікаційна форма конкурсів мінігрантів донорських інституцій⁵.

- I. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ГРАНТООДЕРЖУВАЧА (дата заснування та реєстрації, попередні гранти, в тому числі ті, які стосуються тематики проекту, декілька прикладів найбільш вдалих заходів; офіс, обладнання; професійний досвід та ресурси) :_
- II. НАЗВА ПРОЕКТУ ТА КОРОТКИЙ ОПИС (не більше 1-ї сторінки).
- III. ТРИВАЛІСТЬ ПРОЕКТУ (місяць/рік початку - місяць/рік закінчення проекту).

ОПИС ПРОЕКТУ (має включати наступне):

- IV. ОБГРУНТУВАННЯ (чому запропонований проект є актуальним для України в цілому та окремого географічного регіону зокрема; вкажіть цільову аудиторію (вікові групи, професії, кількість задіяних в проекті учасників).
- V. МЕТА ПРОЕКТУ
- VI. ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ
- VII. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ – перелік заходів передбачених проектом:
- VIII. РЕСУРСИ НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ (поясність які ресурси, наприклад, персонал, обладнання, книги, періодичні видання) потрібні і чому.
- IX. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ПРОЕКТУ (вкажіть короткострокові та довгострокові результати; схему поширення та практичного застосування результатів реалізації проекту; назвіть заходи, які організація проводитиме після закінчення дії проекту; поясніть, як організація планує ділитися здобутим досвідом з іншими НУО)

⁵ Взято за основу грантову заявку Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Рекомендації/пояснення/поради щодо заповнення аплікаційної форми додані окремим файлом.

X. ПАРТНЕРИ У ВИКОНАННІ ПРОЕКТУ (якщо такі наявні).

XI. РОБОЧИЙ ПЛАН

Місяць	Запланований захід	Відповідальна особа

XII. БЮДЖЕТ

1) ЗАПИТУВАНА СУМА _____ :

2) ДЕТАЛЬНИЙ КОШТОРИС

№ з/п	Стаття витрат	Детальний опис	Запитувана сума	Внесок НДО	Фінансування з інших джерел
1	Зарплати (податки включені)				
1.1	Посада, прізвище	Сума в \$ за місяць x кількість місяців			
1.2	Посада, прізвище	Сума в \$ за годину/захід x кількість годин/захід			
	Всього				
2	Обладнання				
2.1	Назва / специфікація	Сума в \$ за одиницю x кількість			
2.2	і т.д.				
	Всього				
3	Адміністративні витрати				
3.1	Канцтовари	Сума в \$ x кількість місяців			
3.2	Послуги інтернет	Сума в \$ x кількість місяців			
3.3	Банківські послуги	Сума в \$ x кількість місяців			
3.4	і т.д.				
	Всього				

4	Публікації				
4.1	Назва публікації	Ціна в \$ за примірник x кількість			
4.2	і т.д.				
	Всього				
5	Відрядження та подорожі				
5.1	Опис подорожі	Вартість квитка в \$ x кількість осіб x кількість поїздок			
5.2	Готель	Сума в \$ x кількість днів x кількість осіб			
5.3	Добові	Сума в \$ x кількість днів x кількість осіб			
5.4	Інше (конкретизувати)				
	Всього				
6	Проектні заходи (зазначте, які саме)				
6.1	Оренда приміщення	Сума в \$ за годину/день x кількість годин/днів			
6.2	Роздаткові матеріали	Сума в \$ x кількість учасників			
6.3	Харчування учасників (наприклад, семінару)	Сума в \$ x кількість учасників			
6.4	Проживання учасників (наприклад, семінару)	Сума в \$ x кількість учасників			
6.5	Проїзд учасників	Сума в \$ x кількість учасників			
6.6	Інше (конкретизувати)				
	Всього				
	РАЗОМ				

Додаток 3

Розшифровка стенограми другого тренінгу (18-20 грудня 2009 р.).

Витяги із виступів учасників і експертів.

Олександр Шишадський, представник молодіжної громадської організації «Ноосфера» (АРК) презентував проект «Ялта на шляху до євроінтеграції», метою якого є - активізація участі молоді регіону «Велика Ялта» в Автономній Республіці Крим в євроінтеграційних регіональних процесах шляхом утворення 20 євроклубів на базі загальноосвітніх шкіл та вищих і середніх спеціальних учбових закладів регіону. Завданнями Проекту, зокрема є: створити в регіоні Великої Ялти 20 нових євроклубів на базі 17 загальноосвітніх шкіл і 3 вищих учбових закладів регіону; Навчити 24 представників євроклубів Великої Ялти технологіям зв'язків з громадськістю, зокрема проведенню прес-конференцій, презентацій, круглих столів, написанню прес-релізів; Навчити 24 представників євроклубів Великої Ялти технологіям залучення коштів від донорів для розширення діяльності своїх євро клубів; Регулярно висвітлювати в регіональних і місцевих ЗМІ участь євроклубів Великої Ялти в процесах регіональної євроінтеграції та ін..

Володимир Брущенко запитав про те, як можна створити, відповідно до презентованого проекту, 20 нових євроклубів, якщо вони є *добровільними* об'єднаннями громадян?

Олександр Шишадський зазначив, що ідея євроінтеграції позитивно сприймається молоддю в АРК, але вони не знають в яких організаційно-правових формах їм працювати в даному напрямку. Таким чином, їм необхідно забезпечити методичну, технічну підтримку для того, щоб створити об'єднання.

Дмитро Шульга надав поради щодо очікуваних результатів проекту. Він вказав, що важливим результатом проведення тренінгів/семінарів, на яких учасники повинні вислухати та засвоїти певний матеріал, є також успішне використання отриманих знань. Дми-

тро Шульга звернув увагу, що перші ніж створювати нові євроклуби, варто подумати про підвищення ефективності роботи тих, що вже існують, але не є достатньо дієвими. Не варто одразу розширювати мережу євроклубів Ялти. Можна зробити ефективними один/два євроклуби, на основі діяльності яких потім створити нові об'єднання.

Роман Онешук, представник Миколаївської обласної Ради студентів, презентував проект «Економічні знання – дітям фермерів».

Роман зазначив, що миколаївська область всім відома, як місцевість, що будує кораблі. Наразі це не так. Зараз переважною є агропромисловість. Даний проект спрямований на те, щоб фермерські господарства перейшли від експансивного методу господарювання до інтенсивного. Сталося так, що вони не є зараз такими ефективними, як потенційно могли б. «Причину цьому треба шукати не лише у банальному невмінні вести бізнес, а перш за все, і у свідомості. Свідомість – причина всього. Що в свідомості не те? Інфантильність свідомості фермерів заважає їм бути успішними», - сказав Роман. **Метою проекту** є сприяння виховання молодого бізнесмена, який би імплементував в реальність принципи вільного підприємництва; сприяння економічній, бізнесовій, правовій освіченості .

Проектом передбачено навчити дітей фермерів (тим, хто наслідуватиме господарство та справу своїх батьків) веденню бізнесу: основам економічної теорії, бізнес-плануванню, менеджменту, маркетингу, ефективним комунікаціям. Навчання відбуватиметься шляхом Інтернет, з використанням MOODLE-системи Чорноморського державного університету імені Петра Могили. До моменту реалізації проекту вже буде сформованою Програма навчання та вже підібраними люди серед суб'єктів сільськогосподарської діяльності.

Впродовж терміну реалізації проекту учасникам надасться можливість відвідувати moodle ЧДУ ім.П.Могили, де вони зможуть проходити курс навчання. Також там же вони матимуть доступ до всіх матеріалів курсу, аудіо та відео додатків. Передбачається

контроль знань шляхом проходження ними тестувань. Очікувані результатами проекту: привиття економічного типу мислення суб'єктам сільськогосподарської діяльності, розвиток у них бізнесових навичок, що дасть їм можливість заробляти реальні гроші, надання необхідних та достатніх знань та навичок для ефективної та результативної бізнесової діяльності в галузі сільського господарства в мінливих умовах ринкової економіки.

Дмитра Шульги попросив обґрунтувати, чому з 12 років починає навчання. Чи дитина з 12 років готова сприймати на рівні з 17-річним або хоча б з 14? Дмитро порадив пошукати донорів для того, щоб організувати конкурс, нахшталт, бізнес-планів.

Сергій Щербак порекомендував більш чітко пояснити, які переваги в очах слухачів матиме проектний курс порівняно з державним дипломом, з довідкою про стажування в господарствах інших країн тощо. Проект буде конкурувати з серйозними гравцями, де викладачами є люди успішні, які можуть підтвердити свій успіх багатомільйонними прибутками в цій сфері.

Роман Онещук наголосив, що навчальним курсом не дається аграрна чи економічна освіта, а планується вчити робити бізнес; будуть даватися реальні знання, практичні навички, а формально – диплому не буде. Організація не збирається конкурувати з вищими навчальними закладами. Роман повідомив, що проект є «пілотним», тому на початковому етапі буде охоплювати лише Миколаївщину.

Анна Шпильова, представник Європейського клубу Кременчуцького державного університету ім. Михайла Остроградського, презентувала проект «Крок у доросле життя», метою якого є підготовка учнів 10 класу школи-інтернату ім. А. С. Макаренка до самостійного життя, інтегрування в суспільство та розкриття талантів методами неформальної освіти

Актуальність проблеми полягає в тому, що поки дитина знаходиться в стінах інтернату, держава намагається забезпечити її матеріально та надати середню освіту, але після закінчення школи ці діти, обравши майбутню професію, вступають в учбові за-

клади та самостійно проживають в гуртожитках. В цей момент випускники отримують довгоочікувану свободу та всюдозволеність, і тому, вони легко піддаються негативному впливу та солодкій спокусі, яка призводить до негативних наслідків. Ще однією з важливих проблем є те, що вони стикаються з побутовими проблемами, почуттям асоціальності і неповноцінності, невмінням себе правильно зарекомендувати та адекватно оцінити себе і людей, розгубленість у виявленні таланту та розвитку, проблема комунікації та інтеграції з соціумом

Анна Шпильова зазначила, що головними завданнями проекту є: 1) навчити учнів 10 класу школи – інтернату само презентації, написання CV та правилам ефективної комунікації в суспільстві; розвинути практичні навички спілкування; сформувати навички самостійного та відповідального прийняття рішень; налагодження контактів з оточуючими; виходу з конфліктних ситуацій; вирішення складних питань, що виникають при пошуку житла, роботи; планування сім'ї; ведення домашнього господарства, формування домашнього бюджету; навчити ведення безпечного способу життя; репродуктивного здоров'я; психологічних аспектів подружнього життя та культури сексуальних відносин; усвідомленого батьківства; сімейне виховання тощо.

Володимир Брущенко зауважив, що є державна система освіти, у якої є певні завдання, в тому числі і підготовка цих дітей до самостійного життя. Виникло запитання, чи проект не дублює функції державної системи?

Анна Шпильова відповіла, що проект буде допомагати, а не дублювати. Директор інтернату неодноразово говорив, що мало часу приділяється вищезазначеним питанням на уроках. Організація проаналізувала, зробили певні висновки, відповідно до яких таке навчання є необхідним для дітей.

Володимир Брущенко вказав – якщо існує державна програма і вона не є бездоганною, то все одно неможливо по всіх параметрах підмінити важкий державний механізм. Володимир порадив, що в таких проектах, де НУО приєднуються до органів влади, слід акцентувати увагу на стимулюванні роботи саме офіційних струк-

тур, які за це відповідають. Якщо органи влади роблять щось не так, зокрема, їм не вистачає коштів, спеціалістів, бажання, знань, то необхідно працювати через них самих – сприяти наданню їм цих ресурсів.

«Наприклад, існують громадські організації, які працюють із системою МВС. Завдяки їм вже 12 ІТТ відремонтовано. Організації не отримували гранти на ремонт ізоляторів. Вони подали свої висновки в бюджетний комітет ВРУ і той виділив кошти на ремонт, тобто все відбувалось через державний механізм», - зауважив Володимир.

Дмитро Шульга зазначив, що варто працювати не з органами державної влади, а більше – з органами місцевого самоврядування та місцевим бізнесом, із соціально відповідальною громадою. На думку Дмитра, проект є цікавим, мінімальне фінансування цілком можливо отримати у місцевого бізнесу, оскільки діти завжди привертають увагу.

Сергій Щербак вказав, що проект є дуже корисним. Більш ефективним його можна зробити, якщо це буде не одноразова акція, а система. Тобто, якщо впровадити систему соціальної адаптації на прикладі однієї *школи*, то це буде набагато ефективніше ніж одноразовий *проект*, що буде прикладом для наслідування та поширення в інших закладах.

Катерина Зезюліна, представник міжнародної громадської організації «Інститут Україніки», презентувала проект, метою якого є підготувати 300 студентів ВНЗ м. Дніпропетровська до ефективного процесу працевлаштування задля підвищення рівня зайнятості серед молоді та подолання наслідків економічної кризи в регіоні.

Випускники бакалаврату та магістратури, шукаючи роботу, часто зіштовхуються з такими проблемами: не вміють правильно скласти резюме; не знають, як не потрапити на неправдиві оголошення про роботу; як адаптуватися на робочому місці, які є правові підстави працевлаштування тощо. В рамках проекту планується проведення тренінгів щодо правових основ працевлаштування

молодих спеціалістів, законодавчих гарантій права на працю; можливих порушень прав працедавцем та шляхів користування соціальними гарантіями; можливих варіантів пошуку роботи;- написання власного резюме; підготовки до співбесіди з роботодавцем; правил психологічної безпеки на новому місці роботи, адаптації молодих спеціалістів та ін.

Очікувані результати проекту: збільшення рівня поінформованості молоді щодо можливостей працевлаштування в місті; розвиток навичок пошуку роботи завдяки різноманітним інформаційним базам; надання можливостей працевлаштування завдяки партнерству з провідними підприємствами міста.

Дмитро Шульга прокоментував очікувані результати проекту: «Про ефективність проекту свідчитимуть звернення нових поколінь студентів, що казатимуть, ось ми знаємо, що в минулому році ви проводили тренінги про працевлаштування для студентів. Якщо ви проведете перші тренінги і на цьому все зупиниться, це означатиме, що тематика не зачепила молодь».

Також Дмитро зазначив, що варто подумати про створення на базі університетів центрів працевлаштування студентів. Наприклад, в західних університетах існують такі центри, які напряму співпрацюють з роботодавцями. Проект потрібно також орієнтувати і на навички спілкування з майбутнім роботодавцем.

Юрій Туровець, керівник Хмельницької обласної громадської організації «Астрея», презентував Проект «Вдосконалення механізмів адміністративної юстиції».

Проект спрямований на вдосконалення механізмів адміністративної юстиції України через аналіз судової практики та моніторинг громадської думки з наступним втіленням їх результатів у проекти законів України, покликаних усунути виявлені недоліки. Це дасть можливість покращити процедуру захисту прав, свобод та інтересів громадян України у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій.

Реалізація проекту дасть можливість: отримати інформацію про

ефективність функціонування адміністративної юстиції та наявні в ній недоліки через аналіз судової практики та здійснення моніторингу громадської думки; вдосконалення механізмів реалізації та захисту прав людини за допомогою усунення недоліків чинного законодавства в сфері адміністративної юстиції через розробку законопроектів та передання їх на розгляд Верховної Ради України; акумулювати досягнення громадських організацій та інших інституцій, які працюють в сфері захисту прав людини.

Дмитро Шульга поцікавився, чи автори проекти не дублюють діяльність інших організацій спрямовану на усунення недоліків у функціонуванні судової системи?

Юрій Туровець відповів, що таких саме проектів немає. Організація не береться за реформування судової системи взагалі, а лише планує займатися більш вузьким колом питань - вирішенням окремих конкретних проблем системи адміністративної юстиції.

Дмитро Шульга надав кілька загальних зауважень до проекту. Потрібно більш детально описати проблему, на вирішення якої буде спрямовано проект. Після підготовки законопроекту, на думку експерта, слід спершу влаштувати його громадське обговорення для того, щоб максимально врахувати всі думки та зауваження перед тим, як його рекомендувати профільному комітету парламенту; потрібно навести певні гарантії, які б показували, що запропонований продукт зрештою буде лобійований і прийнятий; потрібно також розуміти, що проект буде конкурувати із багатьма іншими організаціями, які працюють в цій сфері.

Перелік донорських інституцій (вибірковий)

I. Канадський фонд підтримки місцевих ініціатив (Канадський фонд)

Загальна інформація

Канадський фонд підтримки місцевих ініціатив є програмою підтримки малих проектів спрямованих на підтримку ініціатив українських громадських організацій щодо сприяння демократичному розвитку суспільства через покращення економічного, культурного, соціального становища громадян України. В Україні гранти використовуються для підтримки малих проектів, що стосуються прав людини, демократії та покращення системи державного управління. Фонд забезпечує гнучкість існуючій діяльності в рамках двосторонніх програм та надає можливість Канадському посольству в Україні швидко реагувати на місцеві запити та потреби. У відповідності з концепцією орієнтованого на результати менеджменту та розвитку партнерства, активна участь місцевих громад у проектах Канадського фонду вважається центральним критерієм для ухвали таких проектів.

Контакти:

Відділ технічного співробітництва Посольства Канади в Україні (для Канадського фонду)

Україна, м. Київ, 01901

вул. Ярославів Вал, 31

Телефони: (044) 547 54 12, (044) 590 31 00

e-mail: canadafund.kyiv@international.gc.ca

II. Міжнародний фонд „Відродження” (МФВ)

Загальна інформація

Міжнародний фонд „Відродження” (МФВ) засновано у квітні 1990 року. Він належить до мережі фондів Джорджа Сороса, що складається з національних і регіональних фондів більш, ніж у тридцяти країнах світу, переважно у Центральній і Східній Європі та на території колишнього Радянського Союзу.

Пріоритетні напрямки

Фонд фінансово та організаційно сприяє становленню демократичного, відкритого суспільства в Україні шляхом підтримки значущих для його розвитку громадських ініціатив.

Переважну більшість Грантів МФВ розподіляє між недержавними організаціями. Зазвичай, фонд „Відродження” попередньо оголошує конкурс проектів, спрямованих на реалізацію запланованих програм МФВ. Фонд надає гранти тим організаціям, проекти яких стали переможцями конкурсів. Щороку МФВ оголошує в пресі та на офіційній Інтернет - сторінці конкурси за такими програмними напрямками:

- розвиток громадянського суспільства;
- верховенство права;
- засоби масової інформації;
- інформаційні програми;
- освітні програми;
- охорона здоров'я.

Контакти:

Україна, м. Київ 04053

вул. Артема, 46

пров. Бехтерєвський, 13-а

тел: (044) 461 97 09

(044) 461 95 00

факс: (044) 486 76 29

(044) 486 01 66

e-mail: irf@irf.kiev.ua

Інтернет-сторінка: www.irf.kiev.ua

III. Представництво Європейського Союзу в Україні

Загальна інформація

Представництво було відкрито в центрі Києва у вересні 1993 року. Представництво має статус дипломатичної місії та офіційно представляє Європейський Союз в Україні.

Пріоритетні напрямки

- сприяти політичним та економічним зв'язкам між країною перебування та Європейським Союзом шляхом підтримання ефективного діалогу з урядовими установами та підвищення поінформованості про Європейський Союз, його установи та програми;
- відстежувати впровадження Угод про партнерство та співробітництво між Україною і ЄС та між Молдовою і ЄС;
- інформувати громадськість щодо розвитку Європейського Союзу, роз'яснювати та відстоювати окремі аспекти політики ЄС;
- брати участь у впровадженні Програми TACIS Європейського Союзу, в рамках якої надаються гранти для втілення ноу-хау в сфері розвитку ринкової економіки та демократичного суспільства у країнах СНД.

Контакти:

Вул. Круглоуніверситетська, 10

Київ, 01024 Україна

Тел.: +380 (44) 390 8010

Факс: +380 (44) 253 4547

<http://www.delukr.ec.europa.eu>

E-mail: delegation-ukraine@ec.europa.eu

delegation-ukraine-press@ec.europa.eu

(Відділ преси та інформації)

IV. Проект Матра

Загальна інформація

Матра - це широкомасштабна програма Міністерства Закордонних справ Королівства Нідерландів, покликана сприяти демократичним соціальним перетворенням у країнах Центральної та Східної Європи. Вже понад 10 років ця програма успішно діє в Україні в низці проектів у соціальній та гуманітарній сферах.

Пріоритетні напрямки

Теми, які вважаються особливо важливими для процесу соціальних перетворень:

- законодавство та верховенство права;
- громадське управління;
- демократичне управління: прозорість та демократизація дій уряду, демократичність процедур, процес прийняття рішень, децентралізація та дерегуляція;
- навколишнє середовище;
- освіта;
- інформаційне забезпечення/ засоби масової інформації;
- охорона здоров'я;
- зайнятість та соціальна політика;
- права людини/меншості;
- культура.

Контакти:

Україна, м. Київ, 01901

Контрактова площа, 7

Тел.: (044)490 82 12

Факс: (044) 490 82 09

e-mail: kie@minbuza.nl

Інтернет-сторінка:

http://www.netherlands-embassy.com.ua/matru_ru.html

V. Проект „Мережа громадянської дії в Україні” (UCAN)

Загальна інформація

Проект „Мережа громадянської дії в Україні” (UCAN) підтримує розвиток громадянського суспільства в Україні. Проект UCAN фінансується Агентством Сполучених Штатів Америки з міжнародного розвитку (USAID) та впроваджується Інститутом Сталих Спільнот (ISC).

Пріоритетні напрямки

Проект UCAN підвищує громадську відповідальність, сприяючи активному залученню українців до усіх сфер суспільного життя.

Надаючи гранти та тренінги, UCAN підтримує активні громадські об'єднання, що зорієнтовані на досягнення конкретних результатів. Проект UCAN допомагає організаціям ефективніше захищати права та представляти інтереси своїх цільових груп, конструктивно співпрацюючи з владою та бізнесом.

Проект надає гранти за наступними програмними пунктами:

- Гранти партнерства з адвокатами;
- Гранти на продовження проектів з адвокатами;
- Гранти громадянського суспільства;
- Гранти інноваційного фонду.

Контакти:

Україна, м. Київ 01034

вул. Володимирська, 47, офіс 9

тел: (044) 494 45 97

факс: (044) 279 48 34

e-mail: ucan@ucan-isc.org.ua

Інтернет-сторінка: <http://ucan-isc.org.ua>

VI. Регіональна Місія Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) в Україні, Молдові і Білорусі

Загальна інформація

Починаючи з 1992 року, Регіональна Місія Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) в Україні, Молдові і Білорусі надає допомогу країнам регіону у здійсненні переходу до ринкової економіки на широкій суспільній базі. При тому, що перед кожною з країн стоять свої унікальні завдання у процесі розвитку, програми Місії у всіх трьох державах здійснюються за такими основними напрямками, як демократія та самоврядування, економічне зростання та розвиток соціального сектору.

Пріоритетні напрямки

Головна місія USAID в Україні полягає у наданні допомоги в процесі переходу країни до плюралістичної демократії та ринкової економіки. USAID також підтримує діяльність, спрямовану на зменшення негативних наслідків перехідного періоду для найуразливіших верств населення.

Допомога USAID здійснюється у таких напрямках:

1. Економічне зростання (Реформа фінансового сектору, Реформування місцевих бюджетів, Правова реформа, Вступ до Світової організації торгівлі (СОТ), Сільське господарство, Розвиток малого бізнесу, Пенсійна реформа);
2. Демократія та самоврядування (Вибори, Розвиток незалежних засобів масової інформації (ЗМІ), Верховенство права, Громадянське суспільство, Партнерство громад та місцеве самоврядування);
3. Охорона здоров'я та соціальний сектор (ВІЛ/СНІД, Програма попередження торгівлі людьми, Туберкульоз (ТБ), Репродуктивне здоров'я/планування сім'ї (РЗ/ПС), Сироти і вразливі діти та охорона здоров'я матері і дитини);
4. Окремі завдання. (Польсько-Американсько-Українська Ініціатива про Співпрацю (ПАУСІ), Громадські зв'язки).

Контакти:

Україна, м. Київ 04071

вул. Нижній Вал, 19

Тел: (044) 537 46 00

Факс: (044) 537 46 84

e-mail: lpiskunova@usaid.gov, omyrtsalo@usaid.gov

Інтернет-сторінка: <http://ukraine.usaid.gov/ukr/>

VII. Фонд імені Гайнріха Бьолля

Загальна інформація

В своєму теперішньому вигляді Фонд імені Гайнріха Бьолля існує з 1997 року. Пріоритетним завданням фонду є політична освіта, мета якої – сприяти розвитку демократії, розширенню участі свідомих громадян в суспільному та політичному житті країни, поглибленню порозуміння між народами. У своїй роботі фонд орієнтується на такі важливі цінності, як екологія, демократія, статеву рівність, солідарність та ненасильство. В своїй діяльності фонд керується словами Гайнріха Бьолля: «Втручання є єдиною можливістю залишитись реалістом».

Фонд імені Гайнріха Бьолля підтримує розвиток демократії та громадянського суспільства, науку та мистецтво, його діяльність

націлена на досягнення справедливого світоустрою. Більш детальну інформацію про фонд, його історію, статут та структуру Ви зможете прочитати німецькою та англійською мовами на сайті www.boell.de.

Пріоритетні напрямки

До пріоритетів роботи Представництва в Україні належать: сприяння демократії та політична освіта для громадян, раціональне використання енергії та захист клімату, статеву рівність та гендерна політика, захист прав людини. Свої цілі фонд досягає шляхом проведення публічних дискусій, конференцій, семінарів, круглих столів, дебатів тощо.

Контакти:

Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьолля

01004 Київ, вул. Велика Васильківська, 36, офіс 1

тел. +38044 287 4525, +38067 231 7827

Інтернет-сторінка: www.boell.de

e-mail: small.grants.ua@boell.pl

VIII. Фонд імені Ганнса Зайделя

Загальна інформація

Фонд Ганнса Зайделя є зареєстрованим товариством, яке переслідує виключно суспільно корисні цілі.

Фонд є неприбутковою організацією. Він не ставить на перший план власні економічні вигоди.

Пріоритетні напрямки

Завданнями Фонду є:

- сприяння демократичному та громадянському розвитку німецького народу на християнських принципах;
- сприяння освіті, включаючи допомогу студентству, а також допомога у науковій роботі для обдарованих людей;
- сприяння науці, особливо шляхом інвестування у наукові дослідження;

- сприяння міжнародним поглядам та порозумінню між народами, а також європейській єдності, шляхом запрошення іноземних груп та підтримки поїздок за кордон;
- сприяння культурним цілям, організація реставрацій та утримання предметів мистецтва, а також сприяння піклуванню про пам'ятники;
- допомога країнам, що розвиваються.

Контакти:

Україна, Київ 01034
вул. Золотоворітська, 2, 2-й поверх
тел: (044) 279 85 94
факс: (044) 279 84 92
e-mail: hssc@hssc.kiev.ua
Інтернет-сторінка: www.hss.de

ІХ. Фонд імені Конрада Аденауера

Загальна інформація

З 1994 року Київське представництво Фонду підтримує політичні, економічні та суспільні трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні. Фонд розробив концепцію, яка поєднує проекти у політичній, економічній та суспільній галузі загалом з розвитком демократії.

При чому фонд концентрує свою роботу на таких напрямках:

- Політична освіта та підготовка молодих політиків;
- Розвиток демократичних мас-медіа.

2.Інтерактивна програма щодо європейської та євроатлантичної інтеграції

3.Інтерактивна програма щодо соціальної ринкової економіки.

Ці напрямки реалізуються за допомогою широкого спектру освітніх заходів:

- стипендії Фонду імені Конрада Аденауера;
- навчальні та інформаційні програми в Німеччині;
- конференції, круглі столи, семінари та робочі групи;

Контакти:

Україна, м. Київ, 01021
вул. Шовковична 10/4
тел: (38 044) 492 74 43, 253 75 04
факс: (38 044) 253 75 04, 492 74 43
e-mail: konrad@adenauer.kiev.ua
Інтернет-сторінка:
<http://www.kas.de/proj/home/home/47/1/index.html>

Х. Фонд імені Стефана Баторія

Загальна інформація

Ціль Фонду ім. Стефана Баторія - побудова цивільного суспільства, такого суспільства, члени якого усвідомлять свої права й обов'язки, беруть участь у прийнятті рішень як на рівні конкретної держави, так і на міжнародній арені.

Пріоритетні напрямки

Фонд здійснює свою діяльність у трьох напрямках:

- **підтримка цивільних ініціатив**

Фонд надає підтримку починанням спрямованим на оптимізацію діяльності неурядових організацій у Польщі. Фонд підтримує суспільні ініціативи, що утягують громадян у громадське життя і сприяють зрівнянню шансів усіх членів суспільства, незалежно від їхнього матеріального благополуччя, походження, віросповідання і т.д.

- **права і суспільний контроль**

Фонд сприяє зміцненню демократії в Польщі, дотриманню цивільних прав і воль, підтримує центри незалежної експертизи й інститути суспільного контролю, а також веде діяльність спрямовану на зміцнення гарантій доступу до інформації, юридичній допомозі і правосуддю, а також захист прав особистості від зловживань з боку влади.

- **допомога і міжнародне співробітництво**

Фонд бере участь у розвитку міжнародного співробітництва, допомагає в процесі демократизації країн Східної Європи - (Беларусь і

Україна), підтримує обмін досвідом, у політичній області, а також реалізує проекти, метою яких є побудова добросусідських.

Контакти:

00-215 Warszawa, ul. Sapieżyńska 10a,
tel. (48 22) 536 02 74, (48 22) 536 02 45, (48 22) 536 02 41
fax 536 02 20
e-mail: batory@batory.org.pl
citizens@batory.org.pl
pis@batory.org.pl

XI. Фонд імені Фрідріха Еберта

Загальна інформація

Фонд ім. Фрідріха Еберта – німецька неприбуткова громадська організація, метою діяльності якої є сприяння процесам демократизації та розвитку громадянського суспільства.

Пріоритетні напрямки

На даний час Фонд ім. Фрідріха Еберта в Україні працює за такими напрямками:

- розвиток та зміцнення політичної системи в Україні;
- підтримка соціальних та економічних трансформаційних процесів;
- підтримка розвитку місцевого самоврядування;
- зміцнення незалежного демократичного профспілкового руху;
- підвищення інтересу молоді до політики;
- допомога в розвитку незалежних засобів масової інформації;
- сприяння усвідомленню громадськістю необхідності створення структур громадянського суспільства;
- подальша інтеграція України до європейських структур.

Контакти:

Україна, м. Київ, 01004
вул. Пушкінська, буд. 34,
тел.: (38 044) 235 11 49
(38 044) 235 52 77
(38 044) 234 62 61

факс: (38 044) 451 40 31
e-mail: mail@fes.kiev.ua
Інтернет-сторінка: www.fesukraine.kiev.ua

XII. Фонд імені Чарльза Стюарта Мотта

Загальна інформація

Фонд є приватною некомерційною організацією, яка була заснована у 1926 році. Регіони інтересів: Росія, Україна.

Пріоритетні напрямки

Види діяльності, що фінансуються: в додаток до прямих грантів, фонди можуть використовуватися для прямої технічної, фандрейзингової та консультативної допомоги або для допомоги у розповсюдженні даних.

Сфери діяльності, що фінансуються: підтримка зусиль щодо розвитку справедливого, неупередженого та стійкого суспільства. Своїми програмами Фонд намагається збільшити можливості особистості, родини або організації на локальному рівні. Гранти виділяються за трьома категоріями: громадянське суспільство, оточуюче середовище, бідність.

Контакти:

Україна, м. Київ 03028, А/С 77
тел: (050) 351 64 54
e-mail: mottfnd@carrier.kiev.ua
Інтернет-сторінка: www.mott.org

XIII. Фонд Східна Європа

Загальна інформація

Завдання фонду полягають у допомозі громадянам власними силами створити умови для побудови свого майбутнього, мобілізуючи ресурси, зміцнюючи громади та підтримуючи партнерство громад, влади та бізнесу. Фонд Євразія є засновником нової організації, підтримка якої здійснюватиметься також багатьма донорськими організаціями

Пріоритетні напрямки

У перший рік своєї роботи ФСЕ планує зосередити свою роботу на таких програмних напрямках: просування ідеї корпоративної соціальної відповідальності, місцевий економічний розвиток, муніципальні партнерства, бізнес та економічна освіта, сприяння ефективній роботі органів державної влади та місцевого самоврядування. Фонд продовжуватиме працювати через механізм «відкриті двері», підтримуючи інноваційні проекти від місцевих громадських організацій.

Контакти:

03680, Київ,
вул. Велика Васильківська, 55, 3 поверх
тел/факс: (38-044) 200-38-24, 200-38-25, 200-38-26
e-mail: info@eef.org.ua
www.eef.org.ua

XIV. Фондація Польсько-Української Співпраці – ПАУСІ

Загальна інформація

З метою зміцнення співпраці між Україною та Польщею, яка швидко розвивається, а також для вивчення успішного досвіду Польщі в переході до ринкової економіки та громадянського суспільства, урядами США, Польщі й України було започатковано тристоронню ініціативу, спрямовану на розвиток зв'язків між цими двома країнами. Через розширення та поглиблення міждержавних зв'язків і зв'язків між громадськістю Польщі й України Польсько-Американсько-Українська Ініціатива про Співпрацю (ПАУСІ) має на меті не лише прискорення перебігу економічних і демократичних перетворень в Україні, але й передбачає створення механізму, який дозволить поширювати та використовувати спільний досвід проведення реформ. Згодом ПАУСІ стала називатися Фондація Польсько-Української Співпраці – ПАУСІ

ПАУСІ фінансується Агентством США з міжнародного розвитку – USAID та адмініструється Домом Свободи.

Пріоритетні напрямки

ПАУСІ надає гранти під проекти у п'ятьох пріоритетних напрямках:

- макроекономічна політика;;
- розвиток малого підприємництва;
- реформування місцевого самоврядування;
- європейська інтеграція;
- інформування з ВІЛ/СНІД.

Переважно фінансування здійснюється шляхом надання грантів. Щодо суми фінансування обмежень немає. Втім передбачається, що пропозиції на фінансування не перевищує \$100,000, і переважно становитимуть суму \$50,000 і менше. Аплікантам рекомендується починати з відносно невеликих проектів, а потім, базуючись на результатах, розвивати подальшу діяльність.

Контакти:

Україна, м. Київ
вул. Михайла Коцюбинського, 9, кв. 12
Тел: (044) 390 70 12
e-mail: pauci@pauci.kiev.ua
Інтернет-сторінка: <http://www.pauci.org>

XV. Шведська агенція міжнародного розвитку (SIDA)

Загальна інформація

SIDA - шведська урядова організація, яка підтримує права людини і демократичний розвиток. Вона підтримує тісні зв'язки з іншими шведськими урядовими агенціями, які розділяють свої знання та досвід з адміністративної системи, інформаційних технологій і лідерства в таких областях як податки, аудит, статистика та урядування.

Мета та діяльність в Україні:

SIDA надає ресурси для НДО, громадського та приватного сектора, університетів.

Пріоритетні напрямки

- розвиток загальної безпеки;
- культура демократії;
- підтримка стійкої економіки під час перехідного періоду;
- підтримка стійкого розвитку навколишнього середовища;
- освіта та дослідження.

Асоціація місцевих влад Швеції SALA IDA AB є дочірньою організацією SIDA. Її експерти неодноразово надавали консультації з питань розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Контакти:

Swedish International Development Agency (SIDA)

Sveagen 20

S-105 25 Sweden

Тел: (1-460)8 698 5283

Телефон: 698 5052

Email: info@sida.se

Інтернет-сторінка: www.sida.se

Контакти:

01030, м.Київ,

вул. І.Франка, 29

т.238-6250,

ф. 238-6251

e-mail: kyiv@sdc.net

Інтернет-сторінка: www.swisscooperation.org.ua

XVI. Швейцарське бюро співробітництва в Україні

Загальна інформація

Мета

Метою Швейцарського бюро співробітництва в Україні є підтримувати перехідні процеси в Україні шляхом:

сприяння демократичним реформам політичних інститутів; забезпечення сталого розвитку економіки; впровадження принципів рівноправного суспільства; допомоги в поглибленні інтеграції в Європу.

Пріоритетні напрямки

Швейцарські програми співробітництва в Україні направлені на підтримку чотирьох основних напрямків:

Соціальний розвиток і турбота про здоров'я; Реформування державного управління та сфери юстиції; Стале використання природних ресурсів; Розвиток приватного сектору та підтримка малого і середнього бізнесу.

Додаток 5

Інформація про Фонд сприяння демократії Посольства США в Україні

Мета програми

Фонд сприяння демократії спрямований на підтримку перспективних проектів, призначених сприяти демократичним перетворенням та побудові громадянського суспільства в Україні. Фонд сприяння демократії - це цілеспрямований, але гнучкий механізм, спрямований на фінансову підтримку унікальних та перспективних проектів, особливо таких, що сприяють розвитку спроможності та самозабезпечення НДО в Україні. В проектах, які отримують грантову підтримку, організації вказують на конкретні досягнення та їх вплив на певну сферу чи громаду. Починаючи з липня 1996 року, близько 650 проектів від українських недержавних неприбуткових організацій одержали фінансування за програмою «Фонду сприяння демократії». Грантові заявки приймаються на конкурс протягом року.

Головні вимоги до проектів

- Гранти надаються виключно українським організаціям, що мають статус недержавних та неприбуткових, та зареєстровані у відповідності до українського законодавства. До таких належать: громадські організації (асоціації), благодійні фонди та аналітичні центри.
- Організації та їхні працівники не можуть представляти політичні партії, бути призначеними або обраними на державні посади.

- Хоча максимальна сума фінансування одного проекту складає 24,000 доларів США, середні суми грантів становлять від 5,000 до 15,000 доларів США
- Американські та іноземні організації, а також громадяни інших країн не можуть претендувати на отримання фінансування за даною програмою.
- Грантові заявки необхідно подавати на англійській та українській мовах.
- Крім даного конкурсу, Посольство США проводить регіональні та тематичні конкурси, де вимоги до організацій та проектів можуть відрізнитись від даного конкурсу. Слідкуйте за оголошеннями на веб-сторінці та у місцевих ЗМІ.
- **Тематика проектів.** Заявки мають відповідати наступним тематичним пріоритетам Фонду сприяння демократії:
- **Права людини:** Освіта, моніторинг, повідомлення про порушення прав людини. У заявках необхідно вказати, які прошарки населення будуть цільовими та які види діяльності заплановані в рамках проекту та після його завершення;
- **Верховенство права та реформа в галузі права:** Реформи в різних галузях права, юридичні клініки/надання юридичних консультацій, юридична просвіта громадян; судова підтримка; підтримка проектів правозахисних груп та діяльність після завершення проекту;
- **Підтримка громадських ініціатив:** Ініціативи, що сприяють подальшому розвитку, ефективності та самозабезпеченню третього сектора;
- **Розвиток виборчої системи:** Освіта виборців та моніторинг виборів, навчання членів виборчих комісій тощо;
- **Антикорупційна діяльність та прозорість уряду:** Освіта та ознайомлення громадськості із даними проблемами;

- **Запобігання торгівлі людьми:** Проекти, спрямовані на ознайомлення із проблемами, їх запобігання та надання юридичної допомоги;
- **Рівність жінок, етнічних та інших меншин:** Захист, юридична допомога; проекти, спрямовані на створення асоціацій тощо.

Щоб взяти участь у конкурсі, завантажте **пакет конкурсних документів**, який Ви можете знайти на сайті Посольства США: http://kyiv.usembassy.gov/files/assistance_democracygrants_app_ukr.doc. Відправте заповнені анкети та супровідні документи (кошторис, резюме виконавців проекту тощо) електронною поштою на адресу KyivDemGrants@state.gov або ж звичайною поштою на адресу: Посольство США, Відділ преси, освіти та культури, Фонд сприяння демократії, вул. Глибочицька, 4, Київ, Україна, 04050.

Якщо Ви не отримали підтвердження електронною поштою протягом 5-ти робочих днів, будь ласка, зверніться до грантового офісу Посольства США за телефонами 490-4339 та 490-4055, щоб дізнатися про статус Вашої заявки.

Офіс грантових програм
Відділ преси, освіти та культури
вул. Глибочицька, 4
Київ, 04050, Україна
Тел: (38-044) 490-4026
Факс: (38-044) 490-4050
Ел. пошта: KyivDemGrants@state.gov

Коротка інформація про громадську організацію «Євроклуб «Право і Захист» Скорочена назва – **Євроклуб**

Громадська організація «Євроклуб «Право і Захист» зареєстрована в м. Києві 24 березня 2008 року.

Основною метою діяльності Євроклубу, згідно Статуту, є захист прав, свобод і законних інтересів своїх членів; сприяння інформуванню й вихованню молодих людей в дусі спільних європейських цінностей, встановлюючи партнерські стосунки із європейськими молодіжними неурядовими організаціями, підтримуючи курс України на інтеграцію в європейські структури.

На сьогодні, Євроклуб реалізує такі проекти:

I. «Євроклуби України: від мікрогрантів – до масштабних програм з європейської освіти» (за фінансування Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні). Загальна мета Проекту: підготовка євроклубів України для систематичного здійснення на грантових засадах роботи, спрямованої на розповсюдження серед молоді інформації про євроінтеграційні процеси України.

II. Проект «Попередження тортур та жорсткого поводження в місцях позбавлення волі» спільно з Міжнародним товариством прав людини – Українська Секція (за фінансування Координатору проектів ОБСЄ в Україні).

Загальна мета проекту: проект спрямований на подальше підвищення захисту прав засуджених шляхом формування механізмів системного моніторингу в уставах пенітенціарної системи України.

III. Проект «Восьмий міжнародний конкурс учнівських та студентських робіт з прав людини» спільно з Міжнародним товариством прав людини – Українська секція, присвячений

перспективам євроатлантичної інтеграції чотирьох країн (Білорусі, Молдови, Росії та України), зокрема, шляхом становлення європейських та міжнародних стандартів в галузі прав людини. *Стартова підтримка Конкурсу отримана від Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні.*

IV. Проект «Захист прав дітей у стані ризику: конкурс малюнків серед неповнолітніх, які перебувають в установах виконання покарань» за фінансової підтримки Посольства Канади в Україні. Метою Проекту є захист прав дітей у стані ризику, зокрема, неповнолітніх вихованців установ позбавлення волі Держдепартаменту, шляхом надання їм можливості інтегруватися в соціально прийнятні структури через виявлення творчого потенціалу; формування у громадськості конструктивного

Команда, що заснувала Євроклуб, в період з 2004 по 2008 рік працювала у відомій міжнародній громадській організації «Міжнародне товариство прав людини – Українська секція». Працюючи у складі Товариства, засновники Євроклубу спільно з іншими співробітниками успішно виконали 25 проектів, спрямованих на захист прав людини, демократії та затвердження європейських цінностей. Серед проектів були програми як регіонального, так всеукраїнського і міжнародного масштабу.

Євроклуб «Право і Захист»

hreuc@hreuc.com

+ 38 044 331 22 52

01001, м. Київ-1, а/с 10

www.hreuc.com